THE SELALIHINI SANDESAYA

OF

TOTAGAMUWE SRI RAHULA THERA

Edited with an Easy Sinhalese Paraphrase,
English Notes and Translation

BY

N. D. de S. WIJESEKERA, B.A., (Indo Aryan) Hons. [Lond.]
*Former Visiting Lecturer in Oriental Languages
at the Ceylon University College,
Government Scholar 1933.*

FIRST EDITION

1934

(All Rights Reserved.)

Printed at
M. D. GUNASENA & CO.,
COLOMBO.

652

TO MY
MOTHER

PREFACE.

In editing the Selalihini Sandesaya I have attempted to introduce to the students a book that can be easily read and understood by them. Thus, with the introduction, notes, easy paraphrase and the English translation they should find no difficulty in studying this book.

All the proper names and most of the difficult words have been explained. I have followed the commonly accepted text. Some of the words admit of more than one form. Sometimes the common form has been replaced by a rare form. The frequent occurrence of the "ඤා" at the end of words will be strikingly noticeable. I have not gone deeper into that question. In all instances my general rule has been to follow the form commonly accepted by recognised scholars. Therefore I have allowed such things to remain since they make no change in the meanings of the verses. Whether these forms were used by the author or later introduced by editors I am still not in a position to say.

My obligations are due to the various editors who have preceded me. I am indebted to Mr. H. Samaranayaka, more than I could express, for the great trouble he took in assisting me in various ways.

N. D. de S. WIJESEKERA.

"CHINTAMANI",

WELIPENNA,

5th January, 1934.

CONTENTS.

INTRODUCTION	...	...	PAGE i–xi
SELALIHINI SANDESAYA	...	...	„ 1
PARAPHRASE	...	...	„ 17
ENGLISH NOTES	...	...	„ 46
TRANSLATION ...	...	...	„ 91

INTRODUCTION.

1. The origin of the idea of all Sandesa Poems can be traced back to Kalidasa's beautiful little poem Meghaduta (cloud-messenger). Not only in India but also in Ceylon Meghaduta gave rise to a crop of imitations. Some of these compositions can bear comparison with Kalidasa's standard work whilst others fall far below it in point of deep sentiment, accuracy of construction and purity of thought.

The Origin.

Even Kalidasa seems to have derived this pregnant idea from the Rig Veda. For the prayers of the imprisoned Panis closely resemble the lament of the Yakkha in Meghaduta. As the passage of Sita through the air offered to Valmiki a grand opportunity to describe in detail the beauty of the landscape so Kalidasa too made use of the cloud for the same purpose.

Messages of the Sandesa type may have been sent by wise men in the past. Trained birds may have been employed as the medium of conveyance. That this form of communication prevailed is a genuine feature.

2. One cannot fail to notice that the message was always sent through the air. This was for a special purpose. It was to profit by the rare opportunity offered for vivid descriptions of the natural beauty of the lakes, gardens and hilly forests.

Purpose of the Idea.

3. Eastern poets always possessed the patience and wealth of words for such descriptions. At the same time it is a matter for regret that this kind of portraiture became conventional more so in the poetic composition than in any other species of literature.

Result of this Practice.

Stock similes with similar descriptions filled the different volumes of the poems only to add to the regular monotony of laboured details. The structure of the mythological allusions and

their setting were never changed. The consequent result of such a practice was the suppression of originality, checking of a new growth and development. In a word the whole organism of this species of literature became paralysed.

4. The famous Sandesas were composed during (1400—1500 A. D.).

Time. At this time lived some of the greatest Sinhalese scholars and poets whose names are household words e.g. Sri Rahula and Vidagama Thera.

5. More than the scholars and learned men one dominant personality was mainly responsible for this awakening in Sinhalese literature.

Cause of Success. This was no other than that of the king himself whose influence and assistance caused the forests of poets to blossom forth into flowers of poetic expression. He was a scholar and a great patron of learning and art.

6. The purpose of the majority of Sandesas was the transmission of a message or beseeching the favours of a deity.

Purpose. The famous Sandesa poems are the following: Selakhini, Paravi, Hansa, Kokila, Mayura and Gira Sandesa.

7. The term Sandesa is used in Sanskrit and Pali in the same meaning as in Sinhalese. Sk. Sandesa > Pa. Sandesa >

The Term. Ṣn. Sandesa or Sandesa. But for the change of sibilants no transformation occurs in the process of borrowing.

8. Sam + desa that which is well-spoken. The commentators give the following explanation in Sanskrt.

Formation. Sandisyati ti Sandesah. The root dis = to declare, or to see; and Sam = well.

9. It means a message. Anything that is well spoken or seen can be given this name. In Sinhalese the word became

Meaning. stereotyped, and was appplied to this particular type of compositions.

10. **Similar Terms.** Sandesa (සන්දේශ), Sandesa (සන්දේස), hasna (හස්න) asna (අස්න), asun (අසුන්), hasun (හසුන්), panividaya (පනිවිඩය), liyuma (ලියුම)

11. **Dutakavya.** Sandesa is also called a dutakavya (දූතකාව්‍ය). This type of poem is always addressed to a messenger who happens to be a bird in this case. It may be any other person for instance a human being. A Dutakavya begins with either an historical passage, blessings on the messenger or a description about him. Then follow the details of the route with the different places to be visited and sheltered in. Finally the all important message is disclosed. A farewell verse concludes the poem (kavya).

12. **How It Is Despatched.** The message having been composed couched in exquisitely refined language, correct versification and poetic embellishments is sent through a noble man, woman or animal. Only trustworthy persons endowed with noble virtues were employed as messengers.

13. **Name.** It became customary for poets to name the whole composition by the person to whom it was addressed as the message of such and such a creature. Selalihini Sandesa derived its title from the name of the bird employed for carrying it to God Vibhisana.

14. **Authorship.** The poets in Lanka as in India never cared to acquaint the readers with any information either about themselves or about their works. They thought that if their works were studied and appreciated that would be sufficient tribute to their memory. Their unselfish devotion to the pursuit of literature precluded the future generations from studying the lives that may have been worthy of emulation. Sri Sanghabodhi Sri Vijayabahu Parivenadhipati Sadbhasaparamesvara Tripitakavagisvaracarya Sri Rahahula Sangharaja the author of the Selalihini Sandesa was no exception.

As regards our author the dates of his compositions can be fixed with a fair amount of certainty and precision. His childhood yet remains clouded in obscurity and myth whilst his old age is wrapped in mystery.

15. It is certain that he lived during the reign of Parakramabahu VI of Kotte. Parakrama ruled from C. 1415—1467 A. D. (1958—2010 B. E.)

Time of Composition Relative to Parakrama.

බුදුවසි තෙක් දහ ස
නවසිය අට පනස් ව ස
රිවිසඳ තෙද යස ස
පතල තිරිදෙක් වීය ලෝකු ස

(Kavyasekara verse 6.)

The date of Parakrama is important because he gives the dates of composition relative to this date of accession to the throne. Moreover many stories refer to Rahula as the adopted son of the King (Girasandesa verse 223).

Luck or some unforeseen influence seemed never to have been liberal in bestowing male-issue on this race, Parakrama adopted three princes Sapumal, Ambulugala and Rahula. The last named is believed to be our author. His unfailing reference to the king may be grateful acknowledgment of the early attachments between them. He even goes to the extent of invoking God Vibhisana to bestow a son on Candravati the king's daughter. This book too is written for a similar purpose.

16. A certain story has it that when Parakrama was ruling at Rayigama a powerful prince named Vikramabahu of Dematana (දෙමටාන) died suddenly. The King of Rayigama hastened to the spot and won over the people. Vickramabahu's beautiful wife and child also became the spoils of victory. The Princess who happened to be of royal birth was made his queen. The child was brought up as his son. This was Rahula. At the time of his capture the child must have been at least one or two years old. And Parakrama too must have been about twenty. Therefore one cannot be far from right if one accepts the year C 1410 A.D. as the date of Rahula's birth.

Parentage and Childhood.

Girasandesa verse 231 says:

මහරම් මුණිසසුන් වැඩපිණිස තිකාස ල
පැරකුම් රජුවිසින් සුතපෙමිනි ඇතිකා ල

Some want to make out that he was a poor prince who grew up in the king's palace. Whatever the tradition may be he was adopted by the king. This must be true. For Rahula tells us in his Pancikapradipa that he was brought up by **Parakrama.**

1. ආදිච්ච වංසකමලා කරභාකරේන
....
ලඞ්කිස්සරේන මයමත්‍රජපෙමවුඩ්ඪා
සංව ඩ්ඪිතා පිතුපදඞ්ගතෙන යෙන

Birth Place and Relationship.

17. That he was the grandson of the great elder Uttaramula (උත්තරමූල) of Dematana (දෙමටාන) who lived at Totagamuwa needs no discussion since the author himself mentions this in his Kavyasekara verse 23.

කුලග මිණි පිවිතු රැ
දෙමටාන ගම කඳවු රැ
තොට ගමු වැසි සොඳු රැ
උතුරුමුල මහ තෙරිඳු මුනුබු රැ

Kokila Sandesa also proves this

....
වැඩකරු උතුරුමුල මහ තෙරිඳු මුනුබු රැ
....
(verse 81)

The village Dematana has puzzled many a scholar. Opinions on the subject differ. It may have been the modern Dematagoda (දෙමටගොඩ) near Kotte or Maradana. A spot near Sitawaka is also identified as Dematana. No evidence can be adduced for these statements. Paravi Sandesa verse 203 says that he lived at the village of Totagamuwa.

....
කඳවුරුකුල උපන් රැඳිතොටගමුපිය ස
....

Dynasty.

18. He frequently mentions his dynasty as Skandhavara (කඳවුරු) which means the family of Kotte. This was a sub-division of the famous Maurya dynasty to which famous Emperors like Candragupta and Asoka belonged.

Kavyasekara verse 23 refers to this. Selalihini Sandesa verse 111 has "කඳවුරුකුල මැදුරු මිණි...". Kokila (8) and Paravi Sandesa 203 also mention this fact. Further interesting evidence is supplied by a Brahamin contemporary named Sri Kavi Candra Bharati. "මෞර්‍ය කුලාබ්ධි ප්‍රභව· සුධාංශුර්"—The moon sprung from the ocean of the Maurya Dynasty.

Early Signs of Cleverness.

19. The young prince Rahula grew up under the affectionate care of the King himself. The mutual respect and love can be learnt from this verse which was uttered spontaneously in reply to a question of the King.

"මාවැනි බිලින් දු
වර වර ලහට කැන් දු
දුක් සැප කුමන් දු
අසන නිරිඳෝ වෙන කොයින් දු"

Ordination and Education.

20. Such early signs of the child's ability convinced Parakrama of the future in store for him. In addition the prince evinced a strong desire to join the order. Therefore Rahula was sent to the famous Vidagama Thera who was also his Guru. Rahula possessed remarkable powers of memory. Whatever was said once, he could remember. As a novice he learnt quickly. Wishing the brilliant scholar's success the Elder sent him to the famous Uttaramula Elder at Totagamuwa.

During his fifteenth year he is supposed to have received a boon from God Skandha. Thus he writes in his Paravi Sandesa last verse 203.

කඳ සිරිඳුන් වර ලැබු පසළොස් වය ස

It may be due to this reason that he was afterwards known to belong to Skandhavara dynasty. The word means he who received Skandha's boon.

It is no wonder that under such distinguished teachers such a distinguished pupil would master all arts and sciences. By the

time he was twenty years he became master of the Tripitaka. In profane literature too he was well-versed. The Elder Uttaramula Chief of the Vijayaba Pirivena brought Rahula to Kotte in order to confer the higher ordination (උපසම්පදා). He was about twenty-five years old then.

Uttaramula Thera acted as teacher and Vidagama Thera as preceptor. The king was so pleased on this occasion that he conferred on him the title of Vacissara (lord of speech).

Earlier Works.

21. The following are his works in order of composition. The 203rd verse of the Paravi Sandesa is clear proof that Rahula's first work was the Paravi Sandesa. According to the verse the year of composition falls in his fifteenth (C. 1427 A. D.). His next work was the Kavyasekaraya which falls in the 34th year of the King's Coronation C. 1449 A. D. The gulf that separates the two is too wide. Hence the first work cannot have been so very early. Paravi Sandesa was composed before he became the chief of the Vijayaba Pirivena. He does not mention it. Whereas in the later works he never fails to mention it. Kavyasekara verse 25; Selalihini Sandesa verse 111 and many other compositions of contemporary writers give this title. At the time he wrote the Paravi Sandesa he did not hold this rank.

By the time he composed the Kavyasekara in the 34th year of the Kings Coronation (1449 A.D.) he had succeeded his grand father the Elder Uttaramula at the Vijayaba Pirivena.

The Selalihini Sandesa was composed next. This was in the 35th year of the King's Coronation (in 1450 A.D.) Then he must have been about 45 years of age.

Later Works.

22. As he advanced in years he devoted more and more attention to exegetical and grammatical works. He did not undertake to write any poems. That is true. But who can be certain of this. Some of the later compositions may have been irretrievably lost.

That early passion and ardour had completely left him. It may have been due to the nature of the new office. Apart from imparting instructions to various pupils that flocked from all parts of India no time was left for any creative works.

Pancikapradipa was a clever attempt at explaining the commentary to the Moggallana Pali Grammar. Nothing is mentioned about its time of composition.

With the progress of time he held various titles. The final work was written by way of explaining the Moggallana Grammar. Its name was the Buddhappasadhani or Pada Sadhana Tika.

23. Sri Rahula was a reputed linguist. Many references are made to this fact in his works as well as those of others.

Linguist. Selalihini Sandesa verse 111 says that he was learned in the six languages and philosophy. It also adds a reference to his title of royal preceptor. Paravi Sandesa verse 203 testifies to his proficiency in all poetry and drama. It also speaks of his knowledge of Sanskrit and Pali. Sinhalese of course he had no reason to mention. Later when his circle of pupils widened to such an extent as to include even foreigners then he seized the opportunity of studying their languages. That was how he came to be learned in Tamil and the Prakrts. The belief is that he made a special study of Paisaci (the language of demons and evil spirits). Only this could explain his controlling influence over evil spirits. With their assistance he accomplished whatever he wished.

In the other sciences too his learning was deep enough. A fair believer in the influence of the movements of stars over human action he betrays an advanced knowledge of astronomy. He was very superstitious. Most of his actions were performed under auspicious asterisms. The opportune moment was decided by the lucky movement of the celestial bodies.

Knowledge of Astronomy

Numerous references found in his three verse compositions alone verify the accuracy of such a statement. They are Kavyasekara verse 3, 7, 10, 11, 13, 85 .....

Selalihini Sandesa 20, 110.

Paravi Sandesa 43.

Contemporaries

24. Among his learned contemporaries whose literary works testify to their learning was a Brahamin pupil named Sri Kavicandra Bharati. Many others lived. They were mostly famous Elders of well-known Pirivenas: Wimala Kirti, Wettewe Thera and a host of others. But he ranked as the greatest scholar and poet. Numerous praises sung by contemporaries who held Sri Rahula as their leader and Guru confirm this fact.

Old Age

25. This is all that we hear or read about Sri Rahula. Something quite strange seems to have cut short his career. Three theories have been advanced. The most plausible is that of his passing away in his favourite Pirivena at Totagamuwa.

But no man's life was considered really great unless it was clothed in a mysterious garb. Here too mystery creeps in to supply the necessary details. One tradition takes him to China whilst the other carries him to India to be identified with the body of the embalmed Saint at Goa. Some truth lies in the mystery. Who can unravel it ?

The Subject of the Poem.

The ostensible subject of the poem is a vivid description of the scenic beauty of the landscape. In striking language are expressed the placidity of silver streams, magnificence of tropical forests, luxuriance of gardens and groves, splendour of jewelled mansions, serenity of holy temples, majesty of royal power, loveliness, of lotus ponds, softness of moonlight, glory of twilight, and the maddening beauty of charming maidens. Many verses are devoted to God Vibhisana. In picturing him even the minute details are not left out. Sri Rahula's genius lies in his power to take the reader through such a maze of subjects and yet lead him on still eager to listen to the final message.

Beauty of Similes.

As already mentioned this Sandesa could be studied for its similes alone. The majority of them are drawn from nature. To a student of Sanskrit literature they present no novelty. But the way they have been introduced into the poem deserve special admiration.

The Purpose of the Poem.

This is nothing less than the offering of a prayer to God Vibhisana asking him to bestow a son on the king's second daughter Lokanatha (උලකුඩය). His cleverness is displayed in the tactful manner of his approaching the subject. After showering the rains of adulatory verses he scatters the seeds of prayer Watered by the compassionate grace of the God the field becomes prosperous. A son is born to the princess.

Language and handling.

The Selalihini Sandesa deserves careful and diligent study not because of the profundity of its ideas, mysteriousness of the subject, religious out look and philosophic nature but for the simplicity of nicely used language and immense wealth of similes. The words employed by the author are those that just express the correct shade of meaning. None can fail to remark the great disservice he did to sinhalese literature by introducing rhyme. Once it was introduced it never died out. By trying to fulfil this various letters came to be added at the end of words. Nothing justified this except the end.

The whole poem is written in pure Sinhalese. The result is the want of harshness ; and production of pleasing sounds. Its correct recitation provides ample music.

In this the choice of metres too play an important part. They are so selected as to fit the time, place and occasion. The clever handling of the metres adds to the ease of movement and grace of rhythm.

To the lay reader such comparisons as breasts like swans, lips like Asoka buds, eyes like blue lilies, teeth like pearls, and face like the moon may sound artificial and uncouth. Stranger by far would be the comparison of girdle bands to streams, hair to rain clouds, eye brows to lightning, feminine waists to cart wheels, and shapely legs to plantain stems. If the reader only

remembers that they are not the sensuous and passionate outpourings of a depraved and debauched mind, but the result of the close practice of the standards laid down in text books on poetry he would admire such bold attempts at preserving th treasured thoughts of ancient poets.

Natural Beauty.

For natural descriptions alone this poem merits a high rank. The graphic descriptions of flourishing towns with busy streets, peaceful villages dotted with ever-green forests, lakes and rivers with clear water full of lotus-blossoms swarmed by snow white swans, orchards redolent of the fragrance ot ripe fruits and flowers, lofty houses built amidst spacious gardens can compare with the best of any poet. Mountains, trees and animals are also not passed over. References are added to the youthful maidens adorned with jewelled ornaments. Bathing scenes are depicted with the Kelani river as the background. The romantic movements of the libertines are touched upon with a slight humour. Naga maidens exhaust the wealth of description.

Cameos.

The dancing of the temple girls produce in the mind of the reader life like pictures depicting the clever and rhythmic movements. Some of these would be very hard to be equalled as word pictures. The author has instilled into them life and colour. They are few. But these few are of the highest type.

SELALIHINI SANDESAYA

of

TOTAGAMUWE SRI RÁHULA THERA.

1.

සැරදෙ සුලකළු කුරු—මියුරු තෙපලෙන් රදනා
රජකුල රහස මැතිණිය—සියතිහි සැළලිහිණි සඳ.

2.

පුල්මල් කෙසරුමෙන් – රන්වති තෙලෙ සරණයුග
ස පු ම ල් කැලෙව් තුඩ මද රතිනි මනහ ර
නි ලු පු ල් දෙලෙව් සම්වනි පිය පියපත ර
මලින් කළ රුවෙව් – එබැවින් නුබින් එනවර
නි ලූ ද ළඳ සිදඹුවො දිගු වරලැ නි ලූ
නි ලූ ද වට බිහුපෙළ අද තඹර නි ලූ

ව න දෙව්ලියෝ නොකොළොද සවන අබර ණ
එ න මග දුකෙක් නොවීද සබඳිනි කල ණ
සෙනෙ හස බැඳුණු තැනැ නොහරින කැරු දියු ණ
වෙ න සැප කුමට තොප දකිනා එව පම ණ

3.

ල ප නොම වන් සඳවන් සොම්ගුණ ගිහි ණී
ඔ ප වැඩි ගත හෙල්මැලි සියුමැලි පැමි ණී
සැ ප රිසි දෙන වැනි රසඛසැ'ති සිතුම් ණී
තොප දැකුමෙන් අප පින් කළබව දැනි ණී

4.

මි තු රු තු මෝ දුක්සැප දෙකෙහිම පැවැ ති
බි තු සි තු වම් රුමෙන් පිටු නොපාවි ති
යු තු ම තු වැඩ ම තෙපල එවැනි ගුණ ඇ ති
සි තු න තු කැරු අස යහළුව! වඩන රු ති

5.

ප වි රද කඳ නාලෝමුල් දිගතුබ ර
ලෙ වි තුරු සුසැදු යස මිණිමුතු මල්පත ර
ස වි සිරිපිරි සුරපුර වන් කැලණිපු ර
දෙ වි මෙ හසුන් විබිසණ සුරිඳුට පව ර

6.

ග ත ව න් මියුරු තඳ දෙත ගුවත වන් වි ට
වි ල සි න් මෙමා කරවන ඕතුරේ මන්තු ට
එ හ සු න් පැසුළු පවසමි රස නුසුන් කො ට
අ ස දූ න් තයන මහ සලකුණු මෙතැන් සි ට

7.

පොහොසද් දන ඇති තුනුරුවනැ බැතිපෙ මා
මූ ලු ව ද් දන සුරපුර පිරි සිරින් හැ මා
ජ ය ව ද් දන කිරුමෙන් සුසැදු තමන මා
ජ ය ව ද් දන පුරවර දනු මිතුරුතු මා

8.

සැ දි රතනඹර පෙළ රනතිසරුන් රුවැ ති
වි දි දිය දහර ලෙළදෙන දිගු නරුපටැ ති
රු දි රළරුළැ'ති හොය දියවන්නා තමැ ති
ඇ දි පුර අහන පටසළු සිරි රුපැසි නි ති

9.

සම තො ළ මුහුල මහසමුදුර මෙවුල්බ ර
සු ල කා ළ පුවළ ලකහන සිරි යොවුන් ව ර
න ර කා ළ විසල් වාසල් යතුරු මෙනුව ර
බැ ඳ හ ළ රුවන් තනපට කියලිය පවු ර

10.

දු ව න බඳකිකිණි හයකුර පහරන ද
ස ව න තල නිනද ගිජිඳුන් සෙමෙර බ ද
ර ව න නොයෙක තුරු ජයසක්හඬ නොම ද
දෙවන මුහුද මෙන් ගුම් ගනි පුර නිබ ද

11.

සි හි ල් සපු සුවඳ ගෙන එන උයන්ව ල
සි හි ල් තෙලෙන් හඩවන මිණිකිකිණිකැ ල
වි පු ල් රත්සෙමෙර බඳ රන්දද සස ල
ෂ කා ල් මෙපුර තුල වළහා රිවිතැවු ල

12.

ත ර සර හිවි මහල් මෙහි පහපෙළ නිතො ර
සු ර සිඳු විදුදරන් සැදි සඳලු මනහ ර
කා ර වන මඟුල් කෙළියෙන් නොමැති අවස ර
පු ර සිරි බලනලෙස බට සුරවිමන් යු ර

13.

සි සි වන වුවත් ඉඟසුඟ ගතහැකි මිටි න
නි සි පුළුලුකුල රියසකයුරු නිසරත න
දි සි රනලියෙව් රුසිරියුත් මෙපුරඟ න
ඇ සි පිය හෙළන පමණින් නොවෙති දෙවඟ න

14.

සො ඳු රු සිය තදන්, අනඟුරුදෙස සිටි න
කි නු රු තිසසරන් කදහස වෙත නොව න
ඉ සු රු දනදසිය නිකෙලෙස් තැන රඳ න
උ තු රු දිගිඳුපුර දිනි මෙපුර වැජඹෙ න

15.

උ දේ සැපත් සුරගුරු අලුකැරැ අව ට
ස දේ මුදුන් පත අඤ්විද නැකතැ සි ට
න දේ සිතින් තමකුල දෙවිය සිහිකො ට
යෙ දේ ගමන් යහළුව මෙපුරෙන් නොප ට

16.

න ල මුදු සුවඳ පිරිකුඹු මියුරු අඹගෙ ඹ
පු ල හෙළිකුසුම ළිය පියතෙපල රන්කෙ ඹ
ස ල සුදුසෙමෙර සේසත් ගිජිඳුතොද වැ ඹ
බ ල සුබනිමිති පෙරමඟ නැකතටත් වැ ඹ

17.

ලො වැ වි හි ඳු සුදුපැහැ සඳ රැසෙව් සැ ඳූ
දෙන නො මඳු සිරි සඟමොක්සැප නි සැ ඳූ
ල ද මු නි ඳු දම්කඳ පහස මන බැ ඳූ
ව ඳු ද ලු ඳු හිමි තෙමහල් පහය රැ ඳූ

18.

ග න ර න් කො තින් දිලිහෙන මිණිරැස් විහි ඝ
ප ව නි න් ලෙ ළෙ න පලඅඟ මුතුලැල් සිනි ඝ
සඳ කැ න් මි ණෙ න් බඳ යුතු බිතුපෙළින් රු ඝ
එ න නි න් ගො සි න් සැණෙකින් රජවිමන් ව ඝ

19.

ඊ වි බි ම් බා යුරු රිවිකුල කමලක ර
පි යු ම ම් බා නිතොරව රුඳි උරමැදු ර
මෙ න ර ම් බා හිමි රුසිරිනි පැහැස ර
පැ ර කු ම් බා නරනිඳුසඳ දකු මිතු ර

20.

උ නු තොව බරණ සිව්සැට වොටුනුත් පැල ද
වෙ නු මෙන් පසක් උන්සඳ සීහසුන් මැ ද
ම නු රජකුලෙන් පැවතෙන පිළිවෙළ නොසි ද
ග නු අවසර එතරනිඳු සිරිපතුල් වැ ද

21.

පෙ ර ව සඳකිරණ පිපි කුමුදු මල්ව ටි න්
ප ර ව තඹර පෙතිගිලි දියතලාපි ටි න්
ත ර ව සිහි ඇතිව පරතෙරට ගන අ ටි න්
ක ර ව පියාසර සකි කොන්තගම්තො ටි න්

22.

ක එ වැ ල් කපුරුදුම තුළ ලෙළෙන දදපෙ ළ
සු වි ස ල් මිහිගු සක්සත් මිණිහඬ පත ළ
කැරැලොල් සතන් පවසන තියුගී දෙම ළ
ම ත ක ල් ඉසුරුකෝවිලැ ලගිනේ ලක ළ

23.

වෙ ස ගන තුඟු තනයුග රොන් කොකුමඟ ර
පි ස එන මඳපවන් හැදූ විල්ලිහිණි ස ර
ගො ස අලුයම් පසහතුරු සවනතෙහි කැ ර
ඇ ස නිදිගැට හැර නැගිසිටු උදුහි ර

24

උ දු ගිරි කසුන් රිටි වැට හිස බැබ ළී
එ දු සහසකර පහතෙව් කරන හෙ ළී
යොදු නුවන් ඉසුරුට කරන පුදකෙ ළී
වි දු පියා නිලඹර ගත් නොවී මැ ළී

25.

සු ර ර ද සමන් සමහින් සුරහන එව ර
පැහැනද මඳුරු පරසතු මල්පත ර
ක ර පු ද වඩින රුඳි මුනි සිරිපාතඹ ර
ස කි ස ද පෙනේ සමනොළගල නැගෙනහි ර

26.

ග නේ මිණිබැබළි කිරණෙව් සත පා ය
ර නේ යබගැ සැවුලිඳු දද ගල පා ය
අ නේ ලකර කළ පුරැ අප තර පා ය
පෙනේ දකුණැ මහසෙන් දෙව්රද පා ය

27.

ව ල දිත අදහසින් මෙන් සුරගඟ අහ ත
ත ල බල සසල දළරළපෙළ නුබතැහෙ ත
වෙ ල ළසැ ගැවසි මුතුසක්පබළු බබළ ත
බ ල මහමුහුද එම සඳැ උතුරෙන් පෙනෙ ත

28.

ස ත් ත ත් සිහින්ගෙදි සෙවණලු වැලිතෙලෙ ත
තැන්තැන් වලම සැතපී සියුමැලි බැවි ත
ර ත් ව ත් කුරල් ගෙන එන ගිරවුන් අති ත
ය ත් ම ත් තොසින් මඟ තොරතුරු තියම දූ ත

29.

නි ල තුරඟුට නැඟෙමින් රිවිදෙව් සිරි ත
දු ල කැරැ සේසත් මිණිබරණ කිරණි ත
බ ල පිරිසෙන් සහ යාපා පටුන් ගෙ ත
බ ල සේනානායක සපුකුමරු එ ත

30.

අ ග පිපිමල් මලිගියලිය කැ ලේ යා
ව ග බැඳහෙත රජහස පුල්වි ලේ යා
ළ ග තුරු මල් ගිලිහුණු රොතවු ලේ යා
ම ග බැඝ යව පල හෙළ වැලිතෙ ලේ යා

31.

අ සි රුවණ වුවත් තවතත රිසින් එ ත
අ සි රුදුහස් දිලි දුනුකොත් සිපත් ගෙ ත
කා යි කාවලෙහි දූකැ සෙබළුන් රැක සිටි ත
ව සි යා කිරන් මල්තුරුගත වතහිසි ත

32.

නි ම ල් සඳපහන් වැනි විලිපිවු ළඳු ල
සු පු ල් මල්ඝහන් ලියමඩු ලියගෙපෙ ල
එ කා ල් කෙළිත වතදෙව්ලිය දූත කොම ල
ල ස ල් රුකෙකු සැතපෙව ළපලු සිහිල ල

33.

ම ල් ල ම් සුවඳ දුම් දුන් සොඳ වරල සිති
ක ල් ගි ම් තිවා සැනහෙන සිහිලසර සිති
කො ල් ල ම් ගසින් තිල් ඉවුරැති පොකුණ සිති
ව ල් ල ම් බලමු දැකැ යාගන් සහතො සිති

34.

කස්තුරුතිලක සැදී නළලත සුම වාන
පුල්මහනෙල් මල්දම් හිස දව වාන
සලෙළුන් යනෙන තිති කැරැ කෙළි කව වාන
රිවිමුදුනත වනමැද විදු සුමු වාන

35.

ම ග හි ල මි න් සිටි නා දෙඹ නී පිය ගොර ල
පි ය ස ල මි න් මල්ගෙහි කෙලැ රොතිනව ල
ත තු ඩ ල මි න් බිඳු විලිකුත් මියුරුප ල
ඉ සු මු ල මි න් යෙහි සැල දඹපඳුරුව ල

36.

රි ම් තැ වු ලේ පි පි ක ම ලේ විල්ගැව සි
ම න කො වු ලේ තු රු ව ද ලේ හඩන ති සි
ව න සැ වු ලේ ම ග අ ස ලේ පොර සැල සි
ගු රු බැ වු ලේ ය ව අ වු ලේ තොවී කි සි

37.

ව න සි රි පියුම්රැ බඳ රනබරණයු රු
ව ට පි රි සුපුල් දුනුකේ මල්මුරුතතු රු
කී ත පි රි වැරු ඔලුපුලැමුලවල තඹු රු
හි ම ස රි සිහිල්දිය හෙබ දැක යන් මිතු රු

38.

ස ලා දු ලා පියොවුරු තඹර රොන් ර ත
පු ලා තිලා උපුලන් ලාගෙන කත ත
කලා පි ලා නොවැ ඇල්ගෙවී කෙළිත ඉ ත
බ ලා ප ලා ගුව අස්වන් ගුරුළුකෙ ත

39.

බ න් නේ මරුම්ණිදුල් පබළු මුතුප ව
වැ න් නේ ගමඹුගෙල පලමල් කුමුකුව ව
ග න් නේ තසින එබැවින් නොවැද සොළිය ව
ය න් නේ වෙළඳගොඩ දැක මදකලක් සි ව

40.

අවට සුපිපි සපු දුනුකේ සල ලා තන
හඬන තැතින් තැන විලිකුළු කිර ලා තන
පැසී නැමි කුරල් රත්හැල් සහ ලා තන
වඩින මැනවි මහවෙල මැද වෙර ලා තන

41.

පු ත් ගනු පුල්මල් දෙඹතුරෙක පියක රැ
සි ත් පිනවා ඉඳ සැළලිහිණින් අතු රැ
ග ත් සරතැස හැර විඳ සුවඳ මදම රැ
කි ත් සිරිමේ: වෙහෙරට වදුව පස්ව රැ

42.

සොඳ මුතිරද පිඩුකළ යස මෙරිද ස ම
පු ද කළ ඔහු නෙත් නිල්කැලුමෙව් බැර ම
ස ද යුරැ සඳවෙලෙන් රැඳි රුසිරි මතර ම
ව ද තෙහි තෝ දහගැප් මහබෝ පිළි ම

43.

ස ල් සපු කිණ දෙඹ රැරහ නා මිදෙ ලි
පු ල් එරහැඳි හෝ පලු මීඅඹ පලො ලි
පොල් පුවක්ගු රඹ මලබුලත සලිම ලි
නි ල් ගනසා සෙවණලු දෙතෙර මතක ලි

44.

ග ව සා සුපුල් කඩුපුල්මල් නිල් වර ල
ස ල සා උකුළුවට රසුදුළු මිණිමෙවු ල
ස ක සා දෙතන හුරිසඳුනෙන් කැරැ සිහි ල
දෙ ප සා ඉසිත නිල්පැහැ නෙතැ දිගුපුළු ල

45.

ම න හර නාමඹණෙවියනිද'ලවැලිපි ව
ගෙ න මිණිවෙණ නත් නියගින් මැද රුව ව
ක න හෙවැ කියන බුජ්ගුණ ගී මියුරු කො ව
සැ න හෙව කැලණිහගබඩ මඳකලක් සි ව

46.

ස පු ම ල් යොහොඹු ලා බැඳ වරල මතර හ
පැහැදුල් දෙඹකැකුළු හර සාර ලා තන ග
රොනවුල් නා කුසුම් සන ලා කොමඩෝල් ර හ
ද හ ව ල් උයන් කෙළිකෙළැ සලෙළුන් සම හ

47.

නු ව නි න් නිල්උපුල් මදහසිනි හෙළැඹු   ලෙ
වු ව නි න් කමල් පැලවනතිනි රතුපු   ලෙ
ප ව නි න් අඹල රන ලියවන් ලියන් කැ   ලෙ
රු ව නි න් ලකළ ගඟදිය කෙළෑ නිමුණුකා   ලෙ

48.

ව දි මි න් සව්සතල හැසිරෙන දිගතුව   ලෙ
සො බ ම න් සුනිල්මිණි නිල් නුබතුරු විපු   ලෙ
ප ත ස න් අවරගිරි තැවියෙන් වැටෙන ක   ලෙ
වි ළි කු න් සුරත් පල වැතිවේ රිවිමඩ   ලෙ

49.

ම හ තු න් හසළ තමහට යසපිහිට ඵල   ස
තිසැකින් නොහලයුතුබව පැමිණෙන වෙහෙ   ස
සු ද න න් පැවැති සිරිතැයි දන්වන විල   ස
නු බ මි න් සමඟ ගෙවෙනුය දවහල් දව   ස

50.

සැ දූ ලෙන් වරුණ දෙව්රද මුහුද වි   සූ
ස දූ සහසකර එන මහවන සැල   සූ
වි දැ උපුල් පිලමෙන් රත්පටින් වැ   සූ
සැ දැ වලාපෙල පැළදිගැ පෙනුණු ප   සූ

51.

උ දු ල සොම්කැලුම් තිසයුරු හිමි පුව   ළෙ
ප හ ල වන බැවින් තමවෙත තිසඹු දෙ   ළෙ
ල ක ළි ගුවන්තල සිරියහනැ තිකස   ළෙ
අ තු ල කුසුම් විලසින් සැදෙත තුරුවැ   ළෙ

52.

දු ති ගෙ න චුණ් දමන ගොදුරට නොහැකි   ළිය
පැ තී මි න් දියෙන් ඔවුනොවු නැගෙහි පෙර   ළිය
ලෙ හෙ ලු න් කෙළිත කැරැ පෙණපිඹු රළර   ළිය
එ තැ නි න් පියාසර කැරැ දකු මස්කෙ   ළිය

53.

පැ හැ ස ර ණි ය මිණි පැමිණිය කොත් අග   ට
බ ද කි කි ණි ය දද ගිහිණිය විමන්ව   ට
නොවපැරැණිය වන රමණිය විවින්වි   ව
සැ ල ලි හි ණි ය වදු කැලැණිය පුරවර   ට

54.

දි ය ක ඳ ගැඹර පිරිපුවතර මහසයු ර
මු ව ර ඳ ලෙසින් වත අගතිසි කරතඹ ර
ම න න ඳ කරන මිණිගණ මෙන් දිසි එව ර
පැහැනඳ පහන් එහි මහවෙයැ බල මිතු ර

55.

උ ද ය ග පියුම්රු පැහැ වැදමෙන් ඇ ලු ණු
පෙර දි ග පෙනෙන සඳ සඳකැල් මෙන් දි ලු ණු
ම න ර ඟ එපුර සඳකාතගෙහඹින් ගැ ලු ණු
සු ර ග ඟ පතිනිදම් රුකුමෙහි මැ තියැ ලු ණු

56.

සු නි ල් වලා නවසඳ නිළුපුල් පබ ළු
වි ම ල් සක් ගිජිඳුකුඹු සිරිවස බැබ ළු
වි පු ල් පුලින රඹ සිකිගල මුතුළුද ළු
ලෙ ක ල් රනලියන් සරනා බලයහ ළු

57.

ඹ ද වැඹි කෙළිමගුල් ලැබ තුටු තිසා ක ල
ස ඳ සක්මදෙසිනැද දෙන දුනුකැන් දුහු ල
වසාඳ පුරගත පහ සුමුගින් පැහැ උදු ල
ලෙස ද දුනඹරමතු ඇය රුස්මිණිමෙවු ල

58.

න ව ර කැරු කොකුම්සඳුනෙන් තුනුසිය ල
ප ව ර සුවඳ මල්දම් පැලැඳ මනක ල
බැහැර සිතුනොලූ හිමිතඹුවො කෙළිලො ල
එ පු ර ඉඳිති සඳපානේ සඳලුව ල

59.

මූවලඹ රඹ වලුබර රන්තැඹිලි තු රැ
සැදි ගෙඋයන් ගෙවමින් වේමහ අ තු රැ
කරකැවෙමින් දකුණට අවුදින් මි තු රැ
වදු වෙහෙරට සිහිකැරු නවගුණම තු රැ

60.

දි ය තෙ ක් පැතිර සිටි බුදුගුණ කියා හැ ම
ස ග මො ක් ලබනුවස් පියයුග ඔබා බි ම
සි ය ස ක් පුරා දුටුමෙන් තුටුවැ මුනිතු ම
ව ඳු ල ක් තිලක ගෙහි වැඩඋන් මහපිළි ම

61.

පෙරදල තිදු දියකඳ රටකිම්ගල ත
සුරකුල හිමි රකිනුව ලක මැවූ ස ත
මතකල ඒ සමුදුර පැහැයෙන් දිමූ ත
වදුසල පිළිමහිමි සිරිසරණ සියප ත

62.

ගිලිය නොදී සැටමහණන් බවමහ ණ
මලිය දෙව් තෙරිදු වැඩහිඳ දෙසූ බ ණ
දිලිය පස්මහල් පායෙහි මිණිකිර ණ
බැලිය හැකිවිනම් දුක වැඳ යා කල ණ

63.

පෙරළුවිදු ගෙන ගිරිදු සිදු සල ත
නැගිපැහැදු පෙණස මුදු සැටිනුමු ත
මෙතදැළිදු පැහැ විහිදු නෙ දිගුකි ත
සැදිවටදු ගෙහිව දුදු ගැබ දිමු ත

64.

දිගුනෙත් තිලුපුලෙව් රතදර පබළර ග
සිරිමත් සුපුන්සඳ වැනි වුවන මතර ග
පැහැපත් ලකළ රත්වන් විලසින් ලොම ග
වැදහොත් පිළිමහිමි වදු පායැ පැළදි ග

65.

අග සින් අවුත් මිණිඅක් නසිදු යැදුම ට
රග තන් මැදෙහි මුනි හිඳ මිණිපලඟ පි ට
දග මුත් දෙසූ නැතැකළ සැටරියන් කො ට
මග දගැප් හිමින් වදු සොළොස තැන්සි ට

66.

සිවත සතියැ ඇසි වසි නා දස දි ගෙහි
පෙණිත සෙවෙණි මුදලිදු නා දරණ ගෙහි
සවත හිදිනු දත නද නා නෙතුයු ගෙහි
වදිත මැතවි පිළිමය නා පිළිම ගෙහි

67.

සසරින් මුදා ලෙව් සදහම් අ මාදී
උකගින් මුනිඳු උන්වැනි තිපර මාදී
ලකුණෙන් සපිරි පිළිමය දුක ස මාදී
වැදගත් මිතුර තුන්සිත කැරැ ස මාදී

68.

අප මුනිඳු බුදුවන දින මූරුත් පි දූ
පැහැ විහිදූ දිලි කුලද්වජයටින් යෙ දූ
සැදි සිනිදු ඉඳුනිල්මිණි සතෙක බ දූ
වැඳ දු මුනිඳු වන පින්පල තඅත් බ දූ

69.

විට ක පැකිලිදු දකුණස දෙරටුයෙ න
තිස ක යෙන් පුදනන්තුරු ගොසසම් න
කල ක නොවැ කළ සුබලකුණු බබළ න
තිව ක නම් දෙපිළිම තැමඳ බැසු න

70.

සම තොල ගිරි ගිජිදු දිගුකල සොඬෙක සැ රි
සිහි ළු ළී ගහැ සිලිල් සනහා මූනි නොගැ රි
පැහැ දු ළු තුන්සිවුරු ඇඳ පෙරවැ වැඩසි රි
නැත කල සිවුරු දගැබ වඳු නොපැ පි රි

71.

නිරිදුන් කැලණිතිස් තිවැරැදි රගත් තැ න
සැකයෙනි ලැවූ හුණුතෙල් සැළ තුබූ තැ න
බැතියෙන් පිනැතියන් කළ විසිතුරු විම න
වැඩඋන් පිළිමහිමි නමදින් යහදස න

72.

පිරිසිඳ නොහැකි මෙවැඳුම් පුද පින්පඬු රු
මනබැඳ රැගෙන දෙනලෙස දූත එසුරවි රු
සුරරද පායවත් විජයොත් නම් මහ රු
එමසඳ වඩන රජගෙට මිතුර වැඩක රු

73.

පුලා සුවඳමලවුල් කැරැ වරල් බැ ඳ
දුලා රන්පතින් සරසා සවන් සො ඳ
තිලා දිගු නුවන් රසඳුන් තනා ඇ ඳ
බලා සිටු රඟන රඟමඬල කල්බ ඳ

74.

විදෙන ලෙලෙන තරැබර පුළුලුකුළැ රැ ඳී
හෙලන නැඟන අනැ නුවනග බැලුම් දි ඳී
රැවන දිලෙන අබරණ කැලුම ගනැ යෙ ඳී
සැලෙන පැහැන සිළ වැනි රඟන ලිය සැ ඳී

75.

ළ කල පුළුලුකුළු බඳ මිණි මෙවු ල් ලා
සමග රත්සලඹ රැව් දී වෙවු ල් ලා
වයන පදට තබමින් පද කම ල් ලා
රඟන ළඳුන් බල රූසිරු සිය ල් ලා

76.

ව ස් දඹු බිඟු කොවුල් වීණා නද මියු රූ
රැ ස් වූ සෙසින් සත්සරරස ගී සොඳු රූ
අ ස් වන ලියන් දුක ලියකිඳුරඟන යු රූ
තොස් කර නසින සවනත නුවනත මිතු රූ:

77.

මෙ සේ පැවති අනතුරු ගී රැඟුම් පු ද
තොසේ සිතින් වැඩසිටි සුරවිමන් මැ ද
ය සේ පතළ දියතුළ උතුළ මනන ද
අැ සේ පුරා දකු විබිසණ සුරිඳු ස ද

78.

පැ මි ණ සිටි අඳුන් ගිරිකුළු මුදුන් වෙ න
රෙහෙ ණ නකත් ගැළසිරි විලසින් දිමු න
ස ර ණ මුළුලොවට එසුරිඳු සිරස ප න
ක ළ ණ කිරුළ දිසි මුතුලැල් රුවන් යු න

79.

සු නි ලේ පැහැය හැරූ සුදුවතුය ගතවෙ ලේ
වි දු ලේ එසින් වියොවට පැමිණ වියවු ලේ
නි ස ලේ එමෙසිරි ගත් සුරිඳු තැමක ලේ
උ දු ලේ දෙහෝ රන්පට මෙන් නළල්තෙ ලේ

80.

රූ වි නෝ උතුම් එසුරිඳු මිණිර්ල මෙ නෝ
ස ව නෝ රැඳුණු රසුදුළ තෝඩු ගනර නෝ
වු ව නෝ වැජඹි සිරිසරසවිය හැමදි නෝ
සොබනෝ කතා කැටපත් යුවළ විලසි නෝ

81.

න ම ක ළ ස න හැ ලේ සි හි ලේ සැපසිලි ලී
බිය සෙ ණ රුපු කැලේ තු මූ ලේ දෙන තොක ලී
න ළ ල න ගි රි තෙ ලේ සු නි ලේ රැසිනිපි ලී
සු ර ර ද දෙ බැ ම ලේ ගන ලේ සිරි කිය ලී

82.

ස තු රු සුර අඳුරු එකපැහැර දුරුක ළ
මි තු රු තඹුරුවන තිරතුරු පුබුදු ක ළ
අ තු රු තුසර සිඳුවන දෑකුමෙන් පහ ළ
ල හි රු සිරින් දිලිහිණි හිමි නෙත්සඟ ළ

83.

ය ස ගා නකල තැන තැන සිඳහනන් සැ දි
නොළඟා එහිමි දිගුතුගු නැහැයට වොරැ දි
ස ම ගා රදුන් දෙවියන් සෙවුමින් තිසැ දි
මූ ර ගා අහෝ! මිණිකාලම වෙහෙස වි දි

84.

සි රි ස ර හිඟුල්විලැ සේහසවැලෙව් ග න
සු ර ව ර සලෙළ රතලවනත දළ දුල න
ම න හ ර සඳවලාපෙළ කොළුවර පෙනෙ න
පැහැසර ළසඳ යුවළෙක් ඇත්නම් එමෙ න

85.

ක නා මිණිවලලු නැගි රැස් මල් කැනැ ති
ම නා දිගු ඇඟිලි නව නඹ ළපලු ඇ ති
ද නා කැමති දෙන පලඹන එසුරප ති
දි නා දිමුතු අතුසිරි සුරතුරැ පැවැ ති

86.

පා නා සෙනේ සසිනිදු මඳලස බැ ල්ම
ගා නා. නිමහමෙව් දෙවඟන නෙත්කැ ල්ම
නා නා සුරිඳු පුළුලුර සිරිසඳ ඇ ල්ම
නු නා කෙළන ගලතල වැනි ඉදුනි ල්ම

87.

ල කු ළු පුළුලුකුළු වටබිම එසුරවි රු
වෙර ළු මිණිකැලුම් පතරින් මෙවුලතු රු
නැඹුළු සොඳුරු සසිලිටු වටොර රඹතු රු
බ බැ ළු සිලිල් ඉසිනා විලස සිරි දෑ රු

88.

ච ඳ නා සුරන් කිරුළඟ රුවන කැලුමෙ නා
බ ඳ නා කොමළ ලතුවිලසළ රතින් ම නා
ම ඹ නා බැවින් සිපපත එ හිමි පතුලෙ නා
බියෙනා ළනඹ හෝපලු සදිසි වෙවුල නා

89.

වෙසෙසින් පහන් පැහැසර ගැඹුරු පිවිතු රු
බැලූවන් ඇලුම් කරවන යළිඳු බියක රු
සිරිපින් රුවන්පිරි එසුරිඳු සයුර යු රු
මුවෙකින් කියා නිමවිය හැකිද රුසි රු

90.

ලෙව් හට තමන් නම කිව රිසි දෙනවි සිති
දෙව් තුරු සුරබි සුරමිණි සරිද කොලෙ සිති
පව් රෝද්‍රකුද්‍ර දුරලන පොකුරඹ හ සිති
දෙව් වෙද ඇසෙන පමණෙකි වියතුන් බ සිති

91.

මන් පිනවන යස සිරි තෙද නැණ විපු ල
සෙන් යුද ජය රජබව තනතුරු සිය ල
දෙන් නෙත් පැතුවිට සුබවැඩ දිගා බ ල
ශූන් නම් සතුත්කළ දෙව්රජමය මෙක ල

92.

තුන් ලෝ තමා නතුකළ රවුළු සොහොවු රු
තුන් කල් බලා රම්දුට වූ ඉටුමිතු රු
තුන් වේ ඇදුරු පුලතිසි කුල මිණි මිතු රු
තුන් විටෙකම වඳු එසුරිඳු පාතඹු රු

93.

අනතුරු බලා අදහස අවසර විග ස
යුහුසුලුනොවී සලකා පසු පළමු බ ස
පෙරදුරි කැරැ සුරිඳුට කියුවදන් ගො ස
සැලකර න ගිය කටයුතු සිට එකත්ප ස

94.

තරසර සුතෙර තදතෙද දිමුතු දිවයු ර
පුවතර ගැඹර සමුදුර කැලුම නිලඹ ර
සොම්බර පවර තිසයුර නුවණ සුරගු ර
සුරවර දෙසැර විබිසණ නම් කැලණිපු ර

95.

රජකුල සුපුල්විලැ රජහස වන් සර න
පෙරමල වියාවන් රුසිරෙන් මනනඳ න
හැමකල විපුල සව්සැපතින් නොහඩුව න
තෙදබල විකුම් ගුණ මිණිබරණින් නෙවු න

96.

ගරුතර නන්නුරුතුනයා නමැති මැ ති
සිහිකැර නිතර මහපුද පඬුරු දී රු ති
නොවිසිර ඔබට දන්වන ලෙස කී සිතැ ති
සුරවර මඳක්කල් එපවත් ඇසියයු ති

97.

[illegible]මි කුල ලමැණිගොත් පිරිසිදු ගුවන්මැ ද
පැහැදුල සුරුකල් පත් සහසකර බ ද
කිවි කැල ගලට මුතුහරවන් යස පබ ද
සිරි කල කුලතිවෙස් දියපතල තදතෙ ද

ඕ ල දුසිරි දුන තෙවළා මුතිඳු බ ණ
කෙල පත් සියල් අවිසිප් කිවිතළ සත ණ
ඔ ල මොළ රුපුන් දප් මැඩ පෑ ළපාතැ ණ
කා ල මුළු ලක්දිව එකසේසත් සෑව ණ

99.

සතනෙත දුන් [illegible]ැසිරු රස අ දුන්වන
පත නරලොව පුරඳරසිරි හ දුන්වන
විකුමෙන් මෙදඹදිවැ නිරිඳුන් මු දුන්වන
අප පැරකුම් නිරිඳුට දූල දුන්වන

100.

සිරි සඳ වන් සව්සිරි දියුණු වැ රඳ න
සිතුමිණ වන් යදි යදිහට දතින් දෙ න
සර සවි වන් නුවණින් පහළවැ පෙනෙ න
නව සඳ වන් ලෙව්වැසි අදරින් වඳ න

101.

යෙහෙළින් කෙරේ සකිසැප සමග සි ත් මේ
කුලුණෙන් දුසිදසුන් වෙතැ වසිත ව ත් මේ
රකිමින් ගුපතිනි දම් යහපත් සිරි ත් මේ
සිහිණෙන් තිපත් වත් දසපින් පැවැ ත් මේ

102.

මිහිරි තෙපලැ තුන්වැසි කිවිකම් පුරැ දු
ඉත්රි බැති පෙමැති පෙළදහමෙහි මුනි දු
නොහැරි පෝයැ අටසිල් රැකුම පිරිසු දු
සසිරි උලකුඩය දේවිහට පසි දු

103.

දිත් රුපුකිරුළු මල්දම් සුවඳ මී වැ ස
තෙත් සිරිපායුත් සුරිඳුනි තිලෝ අැ ස
සිත් පිනවන ඇති ආ සිරි නුවණ ය ස
පුත් රුවනක් සොඳ දුනමැනැවි තිසිලෙ ස

104.

බිසොවට පළමු රත්නාවලි නම් සොඳු රැ
සහතුට දෙවු හිමි දිවැසින් කුලුණු පි රැ
මෙලකට ඉසුරු වී පැරකුම් රජකුම රැ
පළකොට කිමෙක ඔබ සොඳ තෙදබල මහ රැ

105.

එ සෙ සි න් දෑසමන් මහනෙල් කුසුම්ගෙ න
පු ද මි න් එසුරවර සිරිසරණ වඳිමි න
බු හු ම න් කරන රජදූසඳුට මෙකිය න
දූ න පි න් සමඟ ගුණසිරි වඩ පුත්රුව න

106

මෙ හ සු න් සුරිඳුහට සැලකැරැ මෙ සේ යා
ව ඳි මි න් බැතින් පැදකුණුකොට තො සේ යා
ද කි මි න් බිසෝ දෙවියන් තොව ල සේ යා
කි ය මි න් යදින් සකිසඳ මෙම ලෙ සේ යා

107

පැ හැ ප ත් පුන්සදෙව් කිරිසමුදුරැ පල ට
සි ය ගො ත් බබුළුවන දෙව්රජ කුමරහ ට
නැ ව ත ත් එකලා ව අවසර ලැබුණුවි ට
මෙ ප ව ත් කියව සැලකරනුව සුරරදු ට

108.

මේ සි ය ලුම අදහස කුලුණෙන් ගිහි ණී
සේ සි ය පත සලසා උදයැ දිනමි ණී
නැ සි ය ඉටුම්තුරු සමගින් සැලලිහි ණී
වා සි ය පවතු සිතුලෙස සැපතින් පැමි ණී

The End of Selalihini Sandesaya.

109.

පැ ර කු ම් රජුට පන්තිස්වනු නවම්ම ස
ම න ර ම් කැරැ බඳුතු මෙහසුන් නොවීල ස
ඇ ය දු ම් ලෙසට සිදුකැරැ කිවිදු අදහ ස
දෙ ව් ර ම් මිතුරු දුන් ගැබ බිසොවට සහා ස

110.

ස ති ස් වනු නවමැ පුර අස්ලිස නක න
ප හ ස් ලැබ සුපුන්සඳ නුබතුරැ පැනෙ න
ස හ ස් කර කුලට වැඩවන ලෙස සත න
වෙසෙස් රජකුමරු විලසින් දැකුම්ප න

111.

කා ඳ වු රු කුලමැඳුරැ මිණිපහනෙව් සුසැ දි
නැ ණ ගු රු සබස සමයද දැනුමෙහි වොරැ දි
ර ජ ගු රු විජයබාහිරුවන් හිමි පැහැ දි
මෙ මි පු රු පදැති සැලලිහිණිය අස්න යෙ දි

PARAPHRASE

1.

සුලකල කුරු, රහපත් ලෙස අලඞකාරවූ අකුරෙන් යුත්; මියුරු, රසවත්; තෙපලෙන්, වචනයෙන්; රඳනා, විරාජමාන වූ; නොහොත් ජනයන් පිනවන්නාවූ; රජ කුල රහසැ, රාජ පවුලේ රහස්වලදී; මැතිනිය, ඇමැත්තෙකුට වැනි නුවන ඇති; සැළලිහිණි සඳ, උතුම් සැළලිහිණි පක්ෂිය; සිය නිති, තමාගේ නෑදෑසින් සමග; සැරදේ! බොහෝ කාලයක් ජීවත් වේවා !.

2.

සබඳිනි, මිතුරාණෙනි; තොප, ඔබගේ; තෙලෙ සරණයුග, ඔය (පෙනෙන) පාදෙක; පුල් මල් කෙසරුමෙන්, පිපි මල් රේණු වාගේ; රත්වනි, රත්රන් පාටය; තුඩ, හොට; සපුමල් කැලෙව්, සපු මල් පොට්ටුවක් සේ; මඳ රතින්, ටිකක් රතු පැහැයෙන්; මනහර, සිත් අලවයි; පිය, සතුටු වඩින්නාවූ; පිය පතර, පියාපත් (රාශිය); නිලුපුල් දෙලෙව්, නිල් මානෙල් කොල වාගේ; සම්වනි, කළුපැහැ වන්නේය; එබැවින්, එම නිසා; මලින් කල රුවෙව්, කුසුම්වලින් කරණලද රූපයක් මෙන්; නුබින්, අහසින්; එනවිර, එන කල්හි; ළඳ සිඳුබුවො, තරුණ සිඞ කන්‍යාවෝ; නිලු, නිල් පාටවූ; දිගුවරලා, දික්වූ කේසකලාපයෙහි (කොන්ඩෙහි); නිලුද, නොදමූවෝද; නඹරනිලු, පියුමෙහි වසන්නාවූ; බිඟු පෙළ, මීමැසි පඞක්තිය, අද, ඇවිත්; වට නිලූද, වට නොකොළෝද; වන දෙව් ලියෝ, වන දිව්‍යාඞගනාවෝ; සවණ අබරණ නොකොලොද, කන් පැළඳුමක් නොකොළෝද; එන, එන්නාවූ; මඟ, පාරෙහිදී; දුකෙක් නොවීද, හිරිහැරයක් නුවූයේද; බැඳුනු තැන, බැඳුනාවූ (සමගිවූ) ස්ථානයෙහි; දියුනු කැරැ, වැඩි කොට; සෙනෙහස, ආදරය අදහස; නොහරින, අත් නොහරින්නාවූ; කලණ සබඳිනි, භද්‍ර මිත්‍රයාණෙනි; තොප, නුඹ; දකිනා, බලන්නාහට; එම, ඒ දිටිම ම; පමණ ඇතිවන්නේය. වෙන සැප, අතිකුත් සම්පත්ති යක්; කුමටද; මොනවාට ද ?

3.

ලප නොමවත්, ලප නොමැති; සඳවත්, චන්ද්‍රයා වැනිවූ; සොම්ගුණ, සෞම්‍ය ගුණයෙන්; ගිහිණී, ආකූලවූ; නොහොත් සොම්ගුණ ගිහිණී, සෞම්‍ය ගුණ ග්‍රහණය ඇති; හෙල් මැලි,

හෙල් මැලි නම් වාරිජ කුසුම වාගේ; සියු මැලි, පැමිණී මොලොක් බවට ගියාවූ; ඔප වැඩී, දීප්තිමත් කමින් වඩිනයවූ; ගත, ශරීරයක් ඇති; රිසි සැප දෙන, කැමතිවන්නාවූ සම්පතක් ගෙන දෙන්නාවූ; රස බසැති, මිහිරි තෙපුලින් සම්පන්නාවූ; සිතුමිණි වැනි, චින්තාමාණික්‍යයක් හා සමාන; තොප දැකුමෙන්, නුඹගේ දර්ශණය හේතුකොට; අප, අපගේ; පින් කල බව, කුශල් කල බව; දැනිණි, (අවබෝධවිය.) වැටහුනි.

4.

මිතුරුතුමෝ, උත්තම යහළුවෝ; පැවති, පැමුනුනාවූ; දුක් සැප දෙකෙහිම, දුක් සැප යන ගති දෙකෝදීම; බිතුසිතුවම් රූමෙන්, බිත්තියෙහි පාටකරනලද රූපයන් මෙන්; පිටු නොපා විති, පිටිපාන්නෝ නොවෙත්; එවැනි ගුණ ඇති, එයාකාර ගුණ සම්පන්නාවූ; රුති වඩන, ආසා වැඩිකරන්නාවූ; යහළුව, මිතුර; මතු, ඉදිරියට තිබෙන කාලයෙහි; වැඩ යුතු, අභිවෘද්ධියෙන් යුත්; මතෙපල, මාගේ බස; සිතු නතු කරැ, සිත නමා (යොමුකොට) අස, අහනු මැනව.

5.

පව්රද, පර්වත රජ නැමති; නොහොත් මහාමේරු පර්වත නැමති; කඳ, කඳක් ඇති; නාලෝ මුල්, නා ලොව නමැති මූලින් යුක්තවූ, දිගතුබර, දිශා නැමැති අතු රාශියක් ඇති; ලෙව් තුරු, ලෝක නමැති ගසෙහි; යස, කීර්ති නමැති; මිණි මුතු, මුතු මැණික් නමැති; මල් පතර, කුසුම් රාශියෙන්: සුසැදි, මනාකොට සැදුවාවූ; සුරපුරවන්, දිව්‍ය නගරය සේ; සව් සිරි, සියලු ඉසුරින්; පිරි, පිරුණාවූ; කැළණිපුර, කැළණි පුරයෙහි; පවර, උතුම්වූ; විබිසණ සුරිඳුට, විභීෂණ දිව්‍යරාජයාට; මෙහසුන්, මේ අස්න (පනිවිඩය) දෙව්, දූතය කරව්.

6.

ගුවනවන් විට, අහසට ප්‍රවෙශවූ කාලයෙහි; මියුරු නඳ දෙන, මොනරුන් ප්‍රීතිකරන්නාවූ; ගනාවන්, වලාකුලක් සේ; විලසින්, (ආකාරයෙන්) සොභාවෙන්; මෙමා මන්තුට කරවන, මේ මාගේ සිත පිනවන්නාවූ; මිතුරෙ, යහළුව; පැසුළු, පසු කාලයෙහි (මග වැනුමට පසුව); එහසුන්, ඒ සන්දෙශය; රස නුසුන්කොට, මිහිරි භාවය නොනසා; පවසම්, කියම්; දැන්, දැන් කාලයෙහි; මේතැන් සිට, මෙතැන් පටන්; නයන, තොප ගමන්කරන්නාවූ; මඟ සලකුණු, මඟ සටහන්; අස, අසව;

7.

තුනුරුවනැ, (බුද්ධ, ධම්ම, සංඝ යන) තුන් සරණයෙහි; බැති පෙමා, භක්ති ප්‍රෙම සම්පන්නවූ; පොහොසත් දන ඇති, අධිපති ජනයා ඇති; පිරි, පිරුණාවූ; හැම සිරින්, සියලු සම්පතින්; සුර පුර, දිව්‍ය නගරය; මුලුවද්දන, පැත්තකට දමන්නාවූ; ජයවද්දන කිරුමේන්, ජය වැඩිකිරීමෙන්; තමනමා, තමාගේ නම; සුසැදි, මනාකොට හොබවන ලද; ජයවද්දන පුරවර, ජයවර්ධන නමැති ඉතා උතුම් පුරය; මිතුරුතුමා, මිත්‍රොත්තමය; දනු, දැනගන්න.

8.

රත තඹර පෙළ, රත් පැහැ ඇති පියුම් පෙළින්; සැදි, හොබවන ලද; රනතිසරුන් රුවැති, රත්රන් හංසයන්ගේ රූපයෙන් යුක්තවූ; විදි දිය දහර, විහිදුනු වතුර පහර නමැති; ලෙළ දෙන, සෙලවෙන්නාවූ; දිගු, දික්වූ; තරුපටැති, තරු පට ඇති; රැඳි, රඳනා (සොභමත්); රළ රළැති, රළ (තරඞ්ග) නමැති රැලි ඇත්තාවූ; දියවන්නා නමැති, දියවන්නා යන නම් ඇත්තාවූ; හොය, ජල පහර; පුර අඟන, නගර නමැති ස්ත්‍රිය විසින්; නිති, සදකල්හිම; ඇඳි, අඳනා ලද; පටසළු, පට සළුවක; සිරි, ලීලාව; ඇරැපැයි, ගෙනහැර දක්වූ.

9.

සවතොල, සමන්තකූට පර්වත නමැති; මුහුල, කොණ්ඩයක් ඇති; මහ සමුදුර, මහා සාගරය වැනි; මෙවුල් බර, බර රසනා දමයක් ඇත්තාවූ (ඉණ පළඳනාවක්); සුල කල, ඉතා අලඞ්කාර; පුවල, මහත්වූ; ලකඟන, ලඞ්කාඞ්ගනාව; සිරි, සම්පත්තියෙන්; යොවුන් වර, තරුණ කාලයෙහි; බැඳ හළ, බැඳ හැර දැමූ; විසල්, විසාලවූ; වාසල්, වාසල් දොර නැමැති; තර කල, දැඩිකොට යතුරු යන්ත්‍ර බන්ධනයෙන් යුක්තවූ; රුවන් තනපට, රත්රන් තනපටක (ආකාර); මෙනුවර, මේ නගරයේ; පවර, තාප්පය; කියලිය, පෙන්වූයේය.

10.

දුවන, දුවන්නාවූ; බඳ කිකිනි, බඳනාලද මිණිගෙඩි ඇති; හය, අසුන්ගේ; කුරපහර නද, කුර ගැටීමෙන් වූ නාදයෙන්ද; සෙමෙර බඳ, වාමර බැඳි; ගිජඳුන්, ඇත් රජුන්ගේ; සවන තල, කන්තල; නිනද, නාදයෙන්ද; රවන, ශබ්දකරවනු ලබන්නාවූ; නොයෙකතුරු, නොයෙක් ගායනාවලින්ද; නොමඳ, අඩු නොවූ; ජය සක්හඬ, ජය සක්ගෙඩි ශබ්දයෙන්ද; පුර, (ජයවර්ධන) නගරය තෙම; දෙවන මුහුද මෙන්, දෙවෙනි සාගරයක් වාගේ; නිබඳ, නිතරම; ගුම් ගති, ගිගුම් ගතියි.

හෙල් මැලි නම් වාරිජ කුසුම වාගේ; සියු මැලි, පැමිණි මොලොක් බවට ගියාවූ; ඔප වැඩි, දීප්තිමත් කමින් වඩිනයවූ; ගත, ශරිරයක් ඇති; රිසි සැප දෙන, කැමතිවන්නාවූ සම්පතක් ගෙන දෙන්නාවූ; රස බසැති, මිහිරි තෙපුලින් සම්පන්නාවූ; සිතුමිණී වැනි, චින්තාමාණික්‍යයක් හා සමාන; තොප දූකුමෙන්, නුඹගේ දශීණය හේතුකොට; අප, අපගේ; පින් කල බව, කුශල් කල බව; දූතිණි, (අවබෝධවිය.) වැටහුනි.

4.

මිතුරැතුමෝ, උත්තම යහළුවෝ; පැවතී, පැමුනුනාවූ; දුක් සැප දෙකෙහිම, දුක් සැප යන ගති දෙකේදීම; බිතුසිතුවම් රූමෙන්, බිත්තියෙහි පාටකරනලද රූපයන් මෙන්; පිටු නොපා විති, පිටිපාන්නෝ නොවෙත්; එවැනි ගුණ ඇති, එයාකාර ගුණ සම්පන්නාවූ; රුති වඩන, ආසා වැඩිකරන්නාවූ; යහළුව, මිතුර; මතු, ඉදිරියට තිබෙන කාලයෙහි; වැඩ යුතු, අභිවෘඩියෙන් යුත්; මතෙපල, මාගේ බස; සිතූ නතූ කරු, සිත නමා (යොමුකොට) අස, අහනු මැනව.

5.

පව්රද, පර්වත රජ නැමති; නොහොත් මහාමේරු පර්වත නැමති; කඳ, කඳක් ඇති; නාලෝ මුල්, නා ලොව නමැති මූලින් යුක්තවූ, දිගතුබර, දිශා නැමැති අතු රාශියක් ඇති; ලෙව් තුරු, ලෝක නමැති ගසෙහි; යස, කීර්ති නමැති; මිණි මුතු, මුතු මැණික් නමැති; මල් පතර, කුසුම් රාශියෙන්: සුසැදි, මනාකොට සැදුවාවූ; සුරපුරවන්, දිව්‍ය නගරය සේ; සව් සිරි, සියලු ඉසුරින්; පිරි, පිරුණාවූ; කැලණිපුර, කැලණි පුරයෙහි; පවර, උතුම්වූ; විබිසණ සුරිඳුට, විභීෂණ දිව්‍යරාජයාට; මෙහසුන්, මේ අස්න (පතිවිඩය) දෙව්, දූතය කරව්.

6.

ගුවනවන් විට, අහසට ප්‍රවෙශවූ කාලයෙහි; මියුරු නද දෙන, මොනරුන් ප්‍රිතිකරන්නාවූ; ඝනවන්, වලාකුලක් සේ; විලසින්, (ආකාරයෙන්) සොභාවෙන්; මෙමා මන්තුට කරවන, මේ මාගේ සිත පිනවන්නාවූ; මිතුරෙ, යහළුව; පැසුළු, පසු කාලයෙහි (මග වැනුමට පසුව); එහසුන්, ඒ සන්දෙශය; රස නුසුන්කොට, මිහිරි භාවය නොනසා; පවසම්, කියම්; දූන්, දූන් කාලයෙහි; මෙතැන් සිට, මෙතැන් පටන්; නයන, තොප ගමන්කරන්නාවූ; මග සලකුණු, මග සටහන්; අස, අසව;

7.

තුනුරුවනා, (බුඩ, ධම්ම, සංඝ යන) තුන් සරණයෙහි; බැති පෙමා, භක්ති ප්‍රේම සම්පන්නාවූ; පොහොසත් දන ඇති, අධිපති ජනයා ඇති; පිරි, පිරුණාවූ; හැම සිරින්, සියලු සම්පතින්; සුර පුර, දිව්‍ය නගරය; මුලුවද්දන, පැත්තකට දමන්නාවූ; ජයවද්දන කිරුමේන්, ජය වැඩිකිරීමෙන්; තමතමා, තමාගේ නම; සුසැදි, මනාකොට හොබවන ලද; ජයවද්දන පුරවර, ජයවර්ධන නමැති ඉතා උතුම් පුරය; මිතුරුතුමා, මිත්‍රොත්තමය; දනු, දැනගන්න.

8.

රන තඹර පෙළ, රත් පැහැ ඇති පියුම් පෙලින්; සැදි, හොබවන ලද; රනතිසරුන් රුවැති, රත්රන් හංසයන්ගේ රූපයෙන් යුක්තවූ; විදි දිය දහර, විහිදුනු වතුර පහර නමැති; ලෙල දෙන, සෙලවෙන්නාවූ; දිගු, දික්වූ; නරුපටැති, නරු පට ඇති; රැඳි, රඳනා (සොභවත්); රළ රළැති, රළ (තරඞ්ග) නමැති රැලි ඇත්තාවූ; දියවන්නා නමැති, දියවන්නා යන නම් ඇත්තාවූ; ජොය, ජල පහර; පුර අඟන, නගර නමැති ස්ත්‍රිය විසින්; නිති, සදහකල්හිම; ඇඳි, අඳනා ලද; පටසළු, පට සළුවක; සිරි, ලීලාව; ඇරැපැයි, ගෙනහැර දක්වූ.

9.

සවතොල, සමන්තකූට පර්වත නමැති; මුහුල, කොණ්ඩයක් ඇති; මහ සමුදුර, මහා සාගරය වැනි; මෙවුල් බර, බර රසනා දමයක් ඇත්තාවූ (ඉණ පළඳනාවක්); සුල කල, ඉතා අලඞ්කාර; පුවල, මහත්වූ; ලකහන, ලඞ්කාඞ්ගනාව; සිරි, සම්පත්තියෙන්; යොවුන් වර, තරුණ කාලයෙහි; බැඳ හළ, බැඳ හැර දමූ; විසල්, විසාලවූ; වාසල්, වාසල් දොර නැමැති; තර කල, දැඩිකොට යතුරු යන්ත්‍ර බන්ධනයෙන් යුක්තවූ; රුවන් තනපට, රත්රන් තනපටක (ආකාර); මෙනුවර, මේ නගරයේ; පවර, තාප්පය; කියලිය, පෙන්වූයේය.

10.

දුවන, දුවන්නාවූ; බඳ කිකිනි, බඳනාලද මිණිගෙඩි ඇති; හය, අසුන්ගේ; කුරපහර නද, කුර ගැටිමෙන් වූ නාදයෙන්ද; සෙමෙර බඳ, වාමර බැඳි; ගිජඳුන්, ඇත් රජුන්ගේ; සවන තල, කන්තල; නිනද, නාදයෙන්ද; රවන, ශබ්දකරවනු ලබන්නාවූ; නොයෙකතුරු, නොයෙක් ගායනාවලින්ද; නොමද, අඩු නොවූ; ජය සක්හඬ, ජය සක්ගෙඩි ශබ්දයෙන්ද; පුර, (ජයවර්ධන) නගරය තෙම; දෙවන මුහුද මෙන්, දෙවෙනි සාගරයක් වාගේ; නිබඳ, නිතරම; ගුම් ගනී, ගිගුම් ගනියි.

11.

උයන්වල, උයන්හි; සිහිල් සපු සුවඳ, සඳුන් මල් සහ සපු මල් සුවඳ; ගෙන එන, අරන් එන්නාවූ; සිහිල් නෙලෙන්,සීතල සුළඟින්; හඬවන, නාද කරවන්නාවූ; මිණි කිකිණිකැල, මාණික්‍ය කිඞ්කිනි (රසු) සමූහ ඇති; විපුල්, මහත්වූ; රත් සෙමෙර බඳ, රතු චාමර බඳිනාලද; සසල, සෙලවන්නාවූ; රන් දද, රන් කොඩි; ළකල්, මනනද; මෙපුරතුල, මේ නුවර ඇතුලෙහි; රිවිතැවුල, හිරු රශ්මිය; වලහා, දුරු කෙරේ.

12.

මෙහි, මේ නගරයෙහි; තරසර, ශක්ති සම්පන්නවූ; හිවි, උස්වූ; මහල්, සොල්දර තට්ටු ඇති; පහ පෙළ, ප්‍රාසාද පඞ්ක්තියෙහි; නිතොර, නිරන්තරයෙන්; සුරසිඳුවිදුදරන්, දෙව සිඬවිද්‍යාධර රූප යෙන්; සැදි, සජ්ජිතකලාවූ; මනහර, සිත් අලවන්නාවූ; සඳලු, චන්ද්‍ර ශාලාවෝ; කරවන, කරවන්නාවූ; මඟුල් කෙලියෙන්; මඞ්ගලෝත්සව ක්‍රීඩාවෙන්; අවසර, ඉඩක්; නොමැති, නැත්තාවූ, පුරසිරි, නගරශ්‍රීය; බලන ලෙස, බලන පරිද්දෙන්; බට, බැස්සාවූ; සුර විමන්සුර, දෙව් විමන් හා සමානවන්නාහුය.

13.

සිසිවන, සඳ වැනි; වුවන, මුහුනු ඇති; මිටි ගනහැකි, අත් මිටින් අල්වා ගන්ට පුළුවන්; ඉඟසුඟ, සිහින් ඉන ඇති; රිය සක යුරු, රථරෝදකාරවූ; නිසි, සුදුසු; පුළුලුකුල, පළල් උකුල් ඇත්තාවූ; තිසර තන, හංසයන් වැනි තන යුගලක් ඇති; රන ලියෙව්, රත්රන් වැල් මෙන්; දිසි, පෙනෙන; රූසිරියුත්, රූප සෝභාවෙන් යුක්තවූ; මෙපුරගන, මේ නුවර ස්ත්‍රීහු; ඇසිපිය හෙලන පමනින්, ඇස්පිහාටු ගහන පමණකින්; දෙවඟන, දේව කන්‍යාවෝ; නොවෙති, නොවන්නාහුය.

14.

a සොඳුරු, යහපත්; සිය නදන්, සිය ගණන් නිධාන ඇති; නොහොත් (සොඳුරු, සිත් ප්‍රියවූ; සිය, ස්වකීය අයට; නදන්, ප්‍රියවූ); අනතුරු දෙස, දකුණු දිසාවෙහි; සිටින, පිහිටියාවූ; කිනුරු තිස සරන්, කින්නරයන් සහ සොරුන්; කදහස, කවදාවත්; වෙන නොවන, ලංනොවන්නාවූ; නිකෙලෙස් තැන, කිලෙස රහිත තැනෙහි; ඉසුරු දන දසිය, සිය ගණන් ප්‍රභූවරයන් හා ධනපතීන්; රඳන, හැසිරෙන්නාවූ; වැජඹෙන, විරාජමානවූ; මෙපුර, මේ පුරය තෙම; උතුරු දිගිඳුපුර, උතුරු දෙශට අධිපතිහුගේ (අලකා රාජ ධානිය) දිනි, ජයගන්නේය.

b සොඳුරු සියනදන්, (අලකාපුරය මෙන්) නව නිධාන පමනක් නොව; අනතුරු දෙස සිටින, උතුරු දිසාවෙහි නොපි හිටා; කිනුරු නිසසරන්, නිඤිත පුරුෂයන් හා සොරුන්; කදහස, කොයි දිනකවත්; වෙන නොවන, අහලට නොඑන්නාවූ; ඉසුරු දනදසිය, එක ඊශ්වරයක්හු එක ධනපතියෙක්; නිකලෙස් තැනරඳන, කෛලාස පර්වතයෙහි නොවැස; වැජඹෙන, යසසින් බබලන්නාවූ; මෙපුර, මේ නගරතෙම; උතුරු දිගිඳුපුර, උත්තර දිශාධිපතිහුගේ; අලකානම් පුරය දිනි, ජයගත්තේය.

15.

යහළුව, මිතුර; සුරගුරු, බෘහස්පති තාරකාව; අවට, සැම පැත්තෙන්; අලුකරු, එලියකොට; උදේ සැපත්, උදවූ කල්හි; අස්විද තැකතැසිට, අශ්විනී නක්ෂත්‍රයෙහි හිට; සඳේ මූදුන් පත, චන්ද්‍රයා අහස් මූදුනට ප්‍රාප්තවූ කල්හි; නදේ සිතින්, සතුටු සිතින්; තම කුල දෙවිය, සවකීය කුල දෙවීයන්; සිහිකොට, මතක් කොට; නොපට, ඔබහට; මෙපුරෙන්, මේ නගරයෙන්; ගමන් යෙදේ, යැම යෝග්‍ය වන්නේයි.

16.

සුවඳ, සුවඳ සහිත; මූදු, ලිහිල්; නල, සුළඟද; පිරිකුඹු, පුන් කලස්ද; මියුරු, මොනරුන්ද; (නොහොත් මියුරු, රසවත්) අඹ ගෙඩි, අඹඵලයන්ද; පුල, පිපුනාවූ; හෙල කුසුම, සුදු මල්ද; පිය තෙපල, ප්‍රිය වචන කියන; ලිය, කන්‍යාවන්ද; රන් කෙඩි, රත්රන් කෙන්ඩිද (සෙම්බුද); සල, සලන; සුදු සෙමෙර, ධවල චාමරද; සේසත්, සුදු කුඩද; ඔද වැඩි, මදයෙන් පිරුනාවූ; ගිජිඳුන්, හස්තිරාජයන්ද (යන); පෙර මහ, ගමනාරම්භයේහි (සම්භවෙන්නාවූ); නැකතටත් වැඩි, නැකතටත් උත්තමවූ; ශුභ නිමිති, යහපත් නිමිත්තයන් බල, නිරීක්ෂණය කරව.

17.

සඳ රැසෙව්, චන්ද්‍ර කාන්තියක් මෙන්; සැදි, සැදුනාවූ; සුදු පැහැ, සුදු රශ්මින්; ලොවැ, ලොකයෙහි; විහිදූ, පතුරුවා; නිසැදි, සැමදුම; නොමඳ, බොහෝවූ; සගසිරි, දිව්‍ය සම්පත්ද; මොක් සැප, මොක්ෂ සුඛයද; දෙන, ගෙනදෙන්නාවූ; මුනිඳු, මුනීඳුන්ගේ (බුදුරජානන්වහන්සේගේ); මන බැඳි, චිත්තා බඩවූ; දම්කඳ, ධර්ම ස්කන්ධයාගේ; පහසලද, ස්පර්ශය ලැබූ; නෙමහල්, තුන් මහල්; පහය, ප්‍රාසාදයෙහි; රැඳි, පිහිටියාවූ; දලදා හිමි, දන්තධාතුන් වහන්සේට; වඳු, නමස්කාර කරව්.

18.

විහිදූ, පැතිරෙන; මිණිරැස්, මැනික් රැස් ඇත්තාවූ; ගනරන් කොතින්, ඝනකම් රත්රන් කොතින්; දිලිහෙන, බබලන්නාවූ; පල අග, වහල මුදුනෙහි; පවනින් ලෙලෙන, සුලඟින් සෙලවෙන්නාවූ; සිතිදූ, සිතිඳුවූ; මුතුලැල්, මුතු වැල් ඇති; සඳකැන් මිණෙන් චන්ද්‍රකාන්ති නම් ගලෙන්; බඳ, බඳනාලද; රුඳු, විශාල; බිතු පෙළින්, බිත්ති පෙළින්; යුතු, සම්පන්නවූ; රජවිමන්, රජ මන්දිර යට; එතනින් ගොසින්, ඒ ධාතු ගෘහයෙන් ගොස්; සැනෙකින්, වහාම; වදූ, ඇතුල් වේවා.

19

රිවිකුල, සූර්ය වංශ නමැති; කමලකර, පියුම් පොකුණ; (පුබුදු කිරීමට) රිවිබිම්බායුරු, ඉරුමඬල වැනිවූ; නිතොරව, අනවරතයෙන්; පියුමම්බා, ශ්‍රී කාන්තා (ලක්ෂ්මී) විසින්; රැඳි, ආශ්‍රයකළාවූ; උර මැදුර, උරතලය නැමැති මන්දිරයක් ඇති; ළැහැසර, බබලන්නාවූ; රූසිරිනි, රූපශ්‍රිය හේතුකොටගෙන; රම්බාහිමිමෙන, රම්භාවට; වල්ලභවූ, (වෛශ්‍රවණ පුත්‍රවූ) නලකුබරය හා සමානවූ; පැරකුම්බා නරනිඳු, පරාක්‍රමබාහු නරේන්ද්‍රයානන්; මිතුර, යහළුව; දකු, බලව.

20.

වොටුනුත්, වොටුන්න ඇතුළුවූ; සිවුසැට බරණ, ආභරණ 64 ක්; උනුනොව, අඩුනොව; පැළඳ, පැළඳගෙන; පසක් වෙනුමෙන්, ඇසට පෙනි පෙනී සිටි විෂ්ණුහු වාගේ; සිහසුන් මැද, සිංහාසන මධ්‍යයෙහි; උන්සඳ, සිරි අවස්ථාවෙහි; මනුරජකුලෙන්, මනුරජ පරම්පරාවෙන්; පිළිවෙළ නොසිඳ, පරම්පරාව නොකඩා; පැවතෙන, පැවත එන්නාවූ; එනරනිඳු, ඒ නරේන්ද්‍රයාගේ; සිරිපතුල්, ශ්‍රී චරණ (පාද) තලයන්; වැඳ, නමස්කාරකොට; අවසර ගනු, අවසර ගන්න.

21.

සඳකිරණ, චන්ද්‍රරශ්මියෙන්; පෙරව, පැවත; වටින්, හාත්පසින්; පිපි, ප්‍රබෝධවූ; කුමුදු මල්, කුමුදු නම් පුෂ්ප ඇති; පරව, මැලවී; ගිලි, වැටුනාවූ; තඹර පෙති, පියුම් පෙති ඇත්තාවූ; දියතලාපිටින්, ජලතලා මතුභාගය ඇති; කොන්තගම්තොටින්, කොන්තගම් තොටින් යන තැනින්; පරතෙරට, එගොඩට; යන අටින්, යන කැමැත්තෙන්; නරව සිහිඇතිව, දෘඪකොට සිහි ඇතිව; සකි, මිතුර; පියාසරකරව, පියාඹනු මැනව.

22.

කළුවැල් කපුරුදුම්, කළු අගිල් දුමින් හා කපුරු දුමින්; අතුල, අතුරනලද නොහොත් කළුවැල් කපුරු දුම් ඇතුලෙහි; ලෙලෙනා, සෙලවෙන්නාවූ; දද පෙල, කොඩි පඞ්ක්ති ඇති; සුවිසල්, ඉතා විශාලවූ; මිහිඟු සක් සන්, මෘදඞ්ග (බෙර කොටසක්) සක්ගෙඩි; නාදයෙන් හා; මිණිහඬ සඬාං හඬින්; පතල පැතුරුනාවූ; ලොල්කැරැ, ආසාකොට; පවසන, කියන; දෙමල තිසුගී, දෙමල භාෂාවෙන් කරණලද ස්තුති ගීතිකාවන් ඇති; සතන්, සත්වයන් ඇත්තාවූ; ලකල, මනොඥවූ; මන කල්, සිත් පිනවන්නාවූ; ඉසුරු කෝවිලැ, ඊශ්වර (ශිව) දේවාලයෙහි; (සකි, යහලුව) ලගිනේ, නවාතැන් ගන්න.

23.

වෙසඟන, වෛශ්‍ය ස්ත්‍රීන්ගේ; තුඟු, උස්වූ; තන යුග, පයොධර යුග්මයෙහි; කොකු මහර රොන්, කුඞ්කුමාඞ්ගරාගරේනුන්; පිස, පිහගෙන; විල්ලිහිණිසර, විල්ලිහිනින්ගේ නාදය; හැද, ඇදගෙන, මඳ පවන්, මඳ සුලඟ; එන, ගමන කල්හි; අලුයම් පසහතුරු ගොස; උදය කාලයෙහි (පවත්වන) පඤ්චාඞ්ගික තූර්යනාදය; සවනතෙහි කැර, සවනෙහි පමුනුවා (අසා); උදුහිර, ඉර පායන කාලයෙහි; ඇස, ඇසෙහි; නිදිගැට හැර, නිදිබන්ධන (නිදිමතය) දුරලා; (සකි යහළුව) නැඟිසිටු, නැඟිට සිටුව.

24.

උදුගිරි, උදය පර්වත (මස්තක) නමැති; කසුන් රිටිවැට හිස, රන්පහන් කඳ මුදුනෙහි; බැබලි, බැබලුනාවූ; පහනෙව්, පහනක් මෙන්; සහසකර, සූර්යතෙම; එදු, ඒ දිනයෙහිදී; එලිකරත, එලිකරන කල; ඉසුරුට කරණ පුදකෙලි, ඊශ්වරයාට කරන්නාවූ පූජොත්සවය; නුවන්, ඇසෙහි; යොදු, යොජිතකොට; මැලි නොවී, කුසීත නොව; පියවිදු, පියාපත් විහිදුවා; නිලඹර, නිල් ගුවනට; යන්, යනු මැනව.

25.

සකිසඳ, මිතුරුතුමානෙනි; එවර, එකල්හි; සුරගන සමගින්; දෙවඟනන් හා සමග; සමන් සුරරද, සුමන දෙව්රජ විසින්, පැහැනද, ප්‍රභාවෙන් නෙත්වූ; මඳරු පරසතු මල් පතර, මන්දර පාරිජාත පුෂ්පරාශිය; පුදකර, පූජාකොට; වඳින, වඳනා ලබන් නාවූ; මුනි, බුදුන්ගේ; සිරිපාතඹර, ශ්‍රීපාදපද්මය; රැඳි, පිහිටි; සමනොලගල, සමනල කඳ; නැගෙනහිර, හිරපායන පැත්තෙහි; පෙනේ; දක්නට ලැබේ;

26.

අප්නරපායපුර, අපගේ නරේන්ද්‍රයාගේ නගරයෙහි; සත පාය, සූර්‍ය්‍යයාගේ; කිරණෙව්, රශ්මි සමූහයෙන් වැනී; ගනේ, ඝනවූ; මිණි, මාණික්‍යයෙන්; බැබළි, බැබලුනාවූ; රනේයටග, රන්යටගෙහි; සැවුලිඳු දද, කුක්කුටේන්ද්‍ර ධවජයන්; ගළපාය, බැඳ; අනේලකරකල, නොයෙක් ලක්ෂණයෙන් කරණු ලැබූ; මහසෙන් දෙව්රදපාය, මහාසේන දිව්‍යරාජයාගේ ප්‍රාසාදය; දකුණ, දකුණුපැත්තෙහි; පෙනේ, දෘශ්‍යමානවේ;

27.

සුරගඟ අහන, ආකාශ ගඞ්ගා නැමැති අඞ්ගනාව; වලඳින අදහසින් මෙන්, වැලඳගන්නා අදහසින් මෙන්; නුබනැගෙන, අහසට නැගෙන්නාවූ; නලබල, සුලඟබලයෙන්; සසල, සෙලවෙන්නාවූ; දළරළපෙල, විශාල රළපෙලින් යුත්; වෙලළසැ, වෙරළබඩ; ගැවසි, ගැවසුනු; මුතුසක් පබලු, (මුක්තාසඞ්ඛප්‍රවාලයෙන්) මුතු සක් පබලුයෙන්; බබලන, බබලන්නාවූ; එමසඳ, එම ක්ෂණයෙහි; උතුරෙන්, උතුරු දිශාවෙන්; පෙනෙන, පෙනෙන්නාවූ මහමුහුද, මහාසාගරය; බල, බලව;

28.

(සකිසඳ අධ්‍යාහාරයි) නන් සිහින්ගෙදි, අනෙක සිහින් ගෙන්දගස්වල; සෙවනලු, ඡායාවෙන් ආකුලවූ; වැලිතෙලෙන, වාලුකාතලයෙන්; සන්, ගැවසී ගත්තාවූ; තැන් තැන්වලම, තන්හි තන්හි වලම; සියුමැලි බැවින, සුබුමාලත්වය නිසා; සැනපී, විඩාහිඳුවා; රන්වන් කරල් ගෙන, රත්පැහැ කරල් රැගෙන; එන, එන්නාවූ; ගිරවුන් අතින. ගිරා පක්ෂීන්ගෙන්; මහ, මාර්ගයාගේ; තොරතුරු, ආරංචි (විස්තර කරුණු); නියම දැන, නිශ්චිත ලෙසට දැනගෙන; මන්තොසින්, සිත් සතුටින්; යන්, ගමන්කර;

29.

රිවිදෙව් සිරින, සූර්‍ය්‍ය දිව්‍යරාජයා හා සමාන ශොභායෙන් යුත්; නිලතුරඟුට, නිල්වන් අසුපිට; නැඟෙමින්, නගිමින්; මිණි බරණ කිරණින, මැණික් පැලඳුම්වල රශ්මියෙන්; සේසත්, සේසත; දූලකැරැ, බබුලුවා; බලපිරිසෙන් සහ; බලවත්වූ සේනාව හා සමග; යාපාපටුන්ගෙන, යාපාපට්ටන නම් පුරය දිනාගෙන; එන, ආගමනය කරන්නාවූ; සේනානායක, සේනාපති; සපුකුමරු, සපුමල් කුමාරයා; බල, නිරීක්ෂණය කර;

30.

අග, කෙළවරෙහි; පිපිමල්, පිපුණ මල් ඇති; මලිගියලිය කැලේයා, දෑසමන් වැල් රැශියෙන් යුත්; වගබෑද, රංවුගැසිගෙන බසින්නාවූ; රජහස, රාජහංසයන් ඇති; පුල්විලේයා, සුපුෂ්පිත පොකුනු ඇත්තාවූ; ලඟ, සමීපයෙහි තිබෙන; තුරා, ගස්වල; මල් ගිලිහුණු, මලින් වැටුනු; රොනවුලේයා රේණුවලින් මිශ්‍රවූ; පල, මනාසේ පෙනෙන; හෙළ, සුදු; වැලිතෙලේය, වැලිතලා ඇති; මහබැස, මගට බැස; යව, යනු.

31.

එන, එන්නාවූ; අයිරාවණවුවත්, ඓරාවණ හස්තිරාජයා වි නමුත්; නවතන රිසින්, නවත්වන කැමැත්තෙන්; අයිරා දහස්, දහස්ගණනට වැඩි; දිලි, දිලිසෙන්නාවූ; දුනුකොත් සිපත්, දුනු කුණ්තා කඩුපත්; ගෙන, අරගෙන; කයිකාවලෙහි, කයිකාවල නම් මුරපලෙහි; රැකසිටින, රැකවල්ගත්තාවූ; සෙබළුන්, යහපත් යුඩභටයන්; දැක, බලා; මල්තුරුගත, මල්ගස්වලින් සනවූ; වන හිසින, වනාන්තර මුදුනින් (අහසින්); වයි, වහා; යා කරන්, යාත්‍රා කර.

32.

නිමල්, පවිත්‍රවූ; සඳපහන් වැනි, සඳළුලිය හා සමාන; උදුල, බබලන්නාවූ; වැලිපිට, වාලුකාස්ථලයෙහි; සුපුල්, සුපුෂ්පිතවූ; මල්යහන්, මල්යහනෙහිද; ලියමඬු, ලතාමණ්ඩපයෙහිද; ලියගෙ පෙල, ලතා ගෘහ පෙළෙහිද; කෙළින, සෙල්ලම් කරන්නාවූ; කොමල, කොමලඩහිවූ (මොලොක්වූ); වනදෙව්ලිය, වන දෙවඟ නන්; දැක, බලා; එකල්, ඒකාලයෙහි; ළපලු, ළදළුයෙන්; සිහිළලා සීතල ගෙන දෙන්නාවූ; ළසල් රුකෙක, ලපටි සල්ගසෙක; සැතපෙව, විඩා සන්සිඳුවනු.

33.

මල්දම්, මල්මාලා හා; සුවඳදුම්, සුවඳදුම්; දුන්, දෙනලද්දවූ; වරලසිනි, කෙශකලාපයෙන්; සොඳ, මනොඥවූ; කල්, අඟනන් විසින්; ගිම්නිවා, ග්‍රීෂ්මය නිවාගෙන; සැනහෙන, නහන්නාවූ; සිහිල සරසිනි, සිසිල් ජලයෙන් හෙබුවාවූ; කොල්ලම්ගසින්, කොල් ලම් ගස් කරනකොට ගෙන; නිල්, නිල්පාටවූ; ඉවුරැති, ඉවුරු ඇත්තාවූ; පොකුණසිනි, පොකුණෙහි පැත්තකින් යුතු; වල් අම්බලම, වල් අම්බලම නම් විශ්‍රාම ශාලාව; දැක, නිරීක්ෂණය කොට; සහතොසිනි, සන්තොෂයෙන්; යාගන්, ගමන් කරව.

34.

සුමවාන, සිලුටුවූ; කස්තුරුතිලක, කස්තුරිතිලකයෙන්; සැදී, සැරසූ; තලලත, තලල්තල ඇතිව; පුල්, පිපුනාවූ; මහනෙල් මල් දම්; උපුල්, මල්වඩම්; හිස, හිසෙහි; දවටාන, වෙලාගෙන; කෙලි කවටාන, කෙලි කවට බස්; කැරූ, කොට; නිති, නිරන්තරයෙන්; සඵලඑන්, සල්ලාලයන්ගේ; යනෙන, යාම් ඊම් ඇත්තාවූ; සුමුවාන වන මැද, සුමූවාන නම් අරණ්‍ය මධ්‍යයට; රිවිමුදුනත, ඉරමුදුන් වේලෙහි; වදූ, ඇතුල්වෙනු.

35.

මහ, පාරෙහි; තිලමින් සිටි, තිල්පැහැය පෙන්වමින් සිටිනාවූ; නා, නාගසය; දෙඹ, දෙඹ ගසය; නී, බක්මී ගසය; පියල, මොර ගසය; යන, මේ වෘක්ෂයන්ගේ; රොහිනවල, රෙහෙනුවෙන් වැසී ගියාවූ; මලගෙහි, මල් මුදුනෙහි; පිය සලමින්, පියාපත් සොලව මින්; කෙළ, ක්‍රීඩාකොට; විලිකුන් මියුරු පල, ඉදුනාවූ රසවත් ගෙඩිවල; තතුඩලමින්, තුඹගේ හොට ගසමින්; බිඳ, බිඳ නොහොත් රසය විඳ; දඹ පඳුරුවල, ජම්බු පඳුරු සමූහයෙහි; ඉසුඹුලමින්, මිගන්සිය හරිමින්; සැළ, සැළලිහිණිය; යෙහි, යව.

36.

රිවි තැවුලේ, ඉර අව්ව හෙතුකොට; පිපිකමලේ, පිපුන පියුම් ඇත්තාවූ; විල් විලින්; ගැවසී, ආකුලවූ; නිසි, සුදුසුවූ; තුරුවදලේ, ගස් මූවාවෙහි; හඩන, නාදකරන්නාවූ; මත කොවුලේ මත්වූ කෝකිල පක්ෂින් ඇත්තාවූ; මහ අසලේ, මාර්ගය සමීපයෙහි; පොර සැලසී, පොරගසන්නාවූ; වනසැවුලේ, වැලිකුකුළන් ඇති; ගුරු බැවුලේ, ගුරු බැවුල නමැති උස් භූමිභාගයෙහි; කිසි අවුලේ නොවී, කිසි අවුලක් නොව; යව, ගමණය කරව.

37.

වනසිරි, වනාන්තර ශ්‍රී නමැති අඟනගේ; පියුම්රා බඳ, පද්මරාග මාණික්‍යයෙන් බැඳි; රනබරණයුරු, රන් ආභරණයකට; බඳු ආකාර ඇති; මල් මූරුත තුරු, කුසුම සහිත මූරුත ගස් අතුරෙහි; සුපුල් දුනුකේ, මල් මනාසේ පිපුනාවූ දුනුකේ ගස්වලින්; වට, හාත්පස; පිරි, පිරුනාවූ; බිඟුපිරිවැරු, මීමැස්සන් විසින් සොයන ලැබුවාවූ; ඔලු, ඕලුමල්; උපුල්, උත්පල මල්; ඇඹුල්, කුමුදු මල් යන මෙයින්; අවල, ගැවසීගත්; තඹුරු, පියුම් ඇත්තාවූ; හිමසරි, තුෂාර වැනි; සිහිල් දිය, සීතල ජලය ඇති; හෙබ දක, ජල රාශිය දක; මිතුරු, යහළුව; යන්, යව.

38.

දුල, ප්‍රභාවත්වූ; පියොවුරු, පයොධරයෙහි; තඹර, දියුම්වල; රතරෙන්, රතුරේණූන්; සලා, ඉහිරවා; නිලාඋපුලන් නිලෝත්පල යන්; පුලා පුබුදුකොට (නොහොත් පෙති විහිදුවා); කනත, කර්ණාග්‍රයෙහි; ලාගෙන, දමාගෙන; කලාපිලා නොව, කලහ පීඩාවක් නොවී; ඉත, (ඔවුනොවුන්) හිතවත්ව; කෙළිත, සෙල්ලම් කරන්නාවූ; ඇල්ගෙවි, ශාලිගෝපිකාවන් ඇති; අස්වන් (වැඩුනු ගොයම් ඇති) සමෘඩ සස්‍ය ඇති; ගුරුළුකෙත, ගුරුළුකෙත නම්වූ ඇල්කෙත; බලා. දූත; පලායව, ගමන් කරව.

39.

පල, ගෙඩිවලින් හා; මල්, මලින් යුක්තවූ; කුඹුකුවට, පුවක් වැට; ගමඹුගෙලෙ, ග්‍රාම (භූමි) නමැති වනිතාවගේ කරේ; බන්, බඳිනාලද; නේ, නොයෙක්; මරුමිණි, මරකත මාණික්‍යයෙන්; දුල, දීප්තිමත්වූ; පබළු මුතුපට වැන්නේ, පබළු මුසු මුතුහරක් වැනිය; එබැවින්, එමනිසා; තසිත ගන්නේ, තුඹගේ හිත ඇද ගන්නේය; කෙළියට නොවැද, ක්‍රීඩා පිණිස ඇතුල් නොවී; වෙළඳගොඩ, වෙළඳගොඩ නම් ගම; දූත, බලා; මඳ කලක් සිට, ටික වේලාවක් නැවතී; යන්නේ, ගමන් කරන්නෙහි.

40.

අවට, හාත්පසින්; සුපිපි; මනාව පිපුනාවූ; සපු, සපුගස්ය; දුනුකේ, කේතකී ගස්ය; සලලාන, සොරගස් යනාදියෙන් යුත්; තැතින් තැන, තන්හි තන්හි; හඬන, නාද පවත්වන්නාවූ; විලිකුළු, විලිකුලන් හා; කිරලාන, කිරළුන් ඇත්තාවූ; පැසී, පැහී; නැමි, නැමුනාවූ; කරල්, කරලින් යුත්; රත්හැල්, රත්හැල්; සහලාන, ඇත්තාවූ; වෙරලාන, වෙරලාන නමැති; මහවෙලමැද, විශාල කෙත මැද; වඩින මැනවි, ගමන් කිරීම යහපත්ය.

41.

පත්ගන, කොලවලින් ඝනවූ; පුල්මල්, පිපුණ මල් කරණ කොට ගෙන; පියකරු, ප්‍රිය කරන්නාවූ; දෙඹතුරෙක, දෙඹ ගසෙක; සැලලිහිණින් අතුරු, ශාරිකා පක්ෂීන් අතරෙහි; ඉඳ, සිට; සිත් පිනවා, සිත ප්‍රීතියට පමුනුවා; සුවඳ මදමරු, සුවඳවූ; සිහිල් සුලඟ; විඳ, ස්පර්ශකොට; ගත් සරතැස, ශරීරයෙහි විඩාව; හැර, පහකොට; පස්වරු, සවස් වේලෙහි; කිත්සිරිමේ වෙහෙරට, කිර්ති ශ්‍රී මෙඝනම්වූ විහාරයට; වදුව, ඇතුල් වෙනු.

42.

සොඳ, ප්‍රශස්තවූ (පසස්නාලද); මුනිරද, සම්බුද රජෝත්තම යාණන් වහන්සේගේ; පිඹුකල, කැටිකරණ ලද්දවූ; යසමෙරද සම, කිත්ති රශ්මීන් හා සමානවූද; ඔහු, උන්වහන්සේ විසින්; පුදකල, පූජාකරණ ලද්දවූ; බැරම, ගාම්භීරවූ; නෙත්, (ඇස් පිළිබඳ) නේත්‍රයන්ගේ; නිල් කැලුමෙව්, නීලකාන්තීන් හා සමාන වූද; සඳවෙලෙන්, සන්ධ්‍යාකාලයෙහි (හටගත්) වලාකුලින්; රැඳි, අලඞ්කාරවූ; සඳසුරු, සඳමඩලට බඳු; මනරම, මනෝරම්‍යවූ; රුසිරි, රූපශ්‍රිය ඇති; දහගැප්, දාගැබ්ද; මහබෝ, මහා බෝධියද; පිළිම, ප්‍රතිමාවන්ද; තෝ, තෝ; වඳනෙහි, (පිළිවෙළින්) නමස්කාර කරන්නෙහි.

43.

සල්, සාල; සපු, චම්පක; කීණ, නමේරු; දෙඹ, පුන්නාග; රැ රහ, ඔෂධි; නා, නාග; මිදෙලි, තිවුල; පුල්එරහැඳි, පිපුනු ඇසල; හෝ, අශෝක; පලු, මොර; මී අඹ, සහකාර; පළොලි, පාටලී; පොල්, නාරිකේල; පුවක්, පූග; ඉඟු, උක්; රඹ, රම්භ (කෙසෙල්); මලබුලත, හා මලබුලත වැලඳි; සල්මලි, ඉඹුල් යන මේ වෘක්ෂයන්ගේ; නිල්, නිල්වූ; ගන, මහත්වූ; සා, අතුවල; සෙවනලු, සෙවනැල්ලෙන්; මනකලි, නන්දනීයවූ; දෙනෙර, ගංඉවුරු දෙක්හි;

44.

නිල්වරල, නිල් කෙශකලාපයෙහි (කොන්ඩෙහි); සුපුල්, සුපුෂ්පිත; කඬුපුල්, කඬුපුල් (නම් දිවමල); ගවසා, (සැම තැනම) පැලඳ; රසුදුල, කාන්තියෙන් දීප්තිමත්වූ; මිණිමෙවුල, මාණික්‍ය මෙඛලාදමය; උකුළුවට, උකුළුවටෙහි; සලසා, යොදා; දෙතන, ස්තන යුගමය; හරසඳුනෙන්, මුක්තාහාරයෙන්ද චන්දනයෙන්ද; සකසා, මනාලෙස; සිහිලකැරැ, සිහිල්කොට; දිගුපුළුල තෙත, දික්වූද පලල්වූද ඇසෙහි; නිල්පැහැ, නිල් සොභාව; දෙපස, දෙපැත්තෙහි; ඉසින, ඉසින්නාවූ;

45.

මනහර, සුන්දරවූ; නාමණෙවියන්, නාග කන්‍යාවන් විසින්; අළුවැලිපිට; රැස්කරණලද වැලිතලා මත්තෙහි; ඉඳ, හිඳ; මිණි වෙණ, මැණික්වලින් අලඞ්කාර කරණ ලද වීණාවන්; ගෙන, හැර ගෙන; තත්, තන්ත්‍රීන්; තියගින්, තියඅගින්; රුවට, මනාකොට; මැද, ගසා; මියුරුකොට, මිහිරිලෙසට; කියන, වාදනය කරන්

නාවූ; බුදුගුණගී, බුදුගුණයෙන් යුත් ගීතිකාවන්; කනනෙව, අසා; (කනෙහි තබා); කැලණිගඟබඩ, කැලණිගඟ අයිනේ; මඳ කලක් සිට, සවල්පවේලාවක් නැවතී; සැනහෙව, සැනසෙනු මැනව.

46.

සපුමල්, චම්පක පුෂ්ප; නා යොහොඹු, මාධවි මල්; ලා, දමා; වරල, කොණ්ඩය; මනරඟ, සිත්වූ පරිද්දෙන්; බැඳ, බැඳගෙන; පැහැදුල්, පැහැයෙන් බබලන්නාවූ; දෙඹ කැකුලු, දෙඹමල් පොහොට්ටු; තනග, පියොවුරු තෙලවරෙහි; හරසරලා, මුතුහර කොට බඟා; මරුතවුල්, රෙහෙණුවලින් ආකුලවූ; නා කුසුම්, නාගමල්; කොඬොල් රඟ, කුණ්ඩලා විලාසයෙන්; කනලා, කනෙහි පැළඳ; සලෙළුන් සමඟ, සල්ලාලයන් එක්ව; දහවල්, දවල් කාල යෙහි; උයන්කෙළි කෙලෑ, උද්‍යාන භූමියෙහි ක්‍රීඩාකොට;

47.

නුවනින්, නෙත්‍රවලින්; නිල් උපුල්, නීල උත්පලයන්ද; මඳ හසිනි, මඳසිනාවෙන්; හෙළැඹුල, සුදුමානෙල්ද; වුවනින්, මුහු නින්; කමල්, පියුම්ද; ලවනතිනි; අදරයෙන් (තොල් දෙකෙන්) රතුපුල, රත් උපුල්ද; පෑ, ප්‍රකාශකොට; පවනින්, මාරුතයෙන්; අඹල, භ්‍රමණය කරනලද; රතලියවන්, රන්වැල් වැනිවූ; ලියන් කැල, කන්‍යා සමූහයා; රුවනින් ලකල, මාණික්‍යවලින් ශොභ මානවූ; ගඟදිය, ගංගාජලයෙහි; කෙලෑ, සෙල්ලම්කොට; තිමුනු කල, කෙලවරවූ කල්හි;

48.

දිගතුවල, දිශා නමැති ශාඛාවන්හි; වදිමින්, ගැවෙමින්; හැසිරෙන, ගැවසෙන්නාවූ; සවස නල, සවස සුලඟ ඇති; සොබ මන්, ශොභමානවූ; සුනිල් මිණි නිල්, යහපත් ඉඳුනිල් මැණික් මෙන් නිල්වූ; විපුල, විශාලවූ; තුබතුරු; ආකාශ නමැති ගසෙහි; අවරගිරි, අවල පර්වත වැනි; නැව්යෙන්, නැට්වෙන් (වෘන්තයෙන්) වැටෙනකල; ගිලිහෙන අවස්ථායෙහි; අසන්පත, (ජල) ආසන්න යට පැමිණි; රිවිමඩල, ඉරු මණ්ඩලය; විලිකුන් සුරත්, ඉඳී රතුවූ; එලවැනිවේ, ගෙඩියක් සමානවේ;

49.

තමහට, තමන්ට; යසපිහිට ලෙස, මනා පිහිට ඇත්තන් මෙන්; හසල, ආශ්‍රය කරනු ලැබූ; මහතුන්, උත්තමයන්ට; වෙහෙස, පීඩාවක්; පැමිනෙන, පැමිනි කල්හි; නිසැකින්, නියමලෙස;

නොහල යුතු බව, අත්නොහැරිය යුතු බව; සුදනන්, යහපත් ජනයා විසින්; පැවැති සිරිතය, පැවත එන චාරිත්‍රයකැයි; දන්වන විලස, අවබොධ කරන්නාක් මෙන්; නුඹමින් සමග, ඉරු මඬල හා එක්ව; දහවල් දවස, දවල් කාලයද; ගෙවනුය, ගතකරව;

50.

සැදූ, සමාන ජාති ඇති; වරුණ දෙව්රද, වරුණ දෙව්රජහු විසින්; සැදැලෙන්, ශ්‍රද්ධාසිතින්; සහසකර, සූය්‍ය්‍යයා; එන, එන්නාවූ; මහවන, විශාල මාර්ගයෙහි; සැලසූ, යොදනලද; රත්පටින් වැසූ, රක්තපට්ට වස්ත්‍රයෙන් වසනලද්දාවූ; විදෑ උපුල් පිලමෙන්, පද්ම රාග මාණික්‍යයෙන් බැඳි පිළිකඩක් මෙන් (වේදිකාවක්); සැදෑ වලාපෙළ, සන්ධ්‍යා වළාකුල් පේලිය; පැළදිග, බස්නාහිර දිසාවෙහි; පෙනුණු පසු, පෙනීගියාට පසු කාලයෙහි;

51.

උදුල, බබලන්නාවූ; සොම්කැලුම්, සෞම්‍ය කාන්ති ඇති; පුවල, මහත්වූ; නිසයුරු, චන්ද්‍රයා නමැති; හිමි, ස්වාමිපුරුෂයා (වල්ලභයා); තමවෙත, තමාලඟට; පහළවන බැවින්, පැමිනිම හේතුකොට ගෙන; දෙල, ආසා ඇත්තාවූ; නිසඹු, රාත්‍රි නැමැති කාන්තාව විසින්; නිකසල, නිර්මලවූ; ලකල, අලඞ්කාරවූ; ගුවන් තල සිරියහන, අහස්තල වැනි සිරියහනෙහි; අතුල, එලනලද; කුසුම් විලසින්, පුෂ්ප ශොභාවයෙන්; තරුවැල, තාරකා පඞ්ක්තිය; සැදෙන, සැදෙන කල්හි;

52.

එතැනින, ඒ සැලණිගහ සමීපයෙහි සිට; පියාසර කැරැ, පියාසර කොට; දන, ජනයන් විසින්; ගෙනවුත්, රැගෙන අවුත්; දමන, විසිකරන්නාවූ; ගොදුරට, කෑමට; නොහැකිලිය, නොහැකිලී; දියෙන්, (නදී) ජලයෙන්; පැන පැන, පනිමින්; ඔවුනොවු නැගෙහි, එකිනෙකාගේ ශරීරයෙහි; පෙරළිය, පෙරළී; පෙණපිඬු, පෙණකැටිද; රළරැළිය, රැල් බිඳුම්ද; කැරැ, කොට; ලෙහෙලුන, මාලුන් විසින්; කෙළින, සෙල්ලම් කරනු ලබන්නාවූ; මස්කෙළිය, මස්කෙලිය නම්වූ (තොටුපල); දකූ, බලව;

53.

කොත් අගට, කොත් මුදුනට; පැමිණිය, පැමිණියාවූ; පැහැ සරණිය, ප්‍රභාවිහිදීමෙන් යුක්තවූ; මිණි, මාණික්‍ය ඇති; බඳ කිකිණිය, බඳනාලද කිඞ්කිනික (ජාලාවෙන්) යුක්තවූ; දද ගිහිණිය, කොඩිවලින් ගහනවූ; වට, හාත්පසයෙහි; විමන්, ප්‍රාසාද

ඇති; පැරැණිය නොව, පරණ ගතියකට නොගොස්; විටින්විට, මොහොතින් මොහොත; රමණීය වන, මනොඥවන්නාවූ; කැලණිය පුරවරට, උතුම් කැලණි පුරයට; සැලලිහිණිය, ශාරිකා පක්ෂිය; වදු, ඇතුල්වෙව;

54.

ගැඹර, ගැඹුරුවූ; දියකඳ, ජලරාශියෙන්; පිරි, සම්පූර්ණවූ; පුවතර, ප්‍රසිද්ධ; මහ සයුර, මහා සමුද්‍රය; අගතිසි, අගස්ති සෘෂිහුගේ; කරතඹර, අත්ලවැනි පියුමෙහි; මුවරද, මකරන්ද ලෙසින්; වන, වනකල්හි; දිසි, පෙනෙන්නාවූ මනනද නරන, සිත්සතුටු කරවන්නාවූ; මිණිගණමෙන්, මැණික් රාශියක්සේ; එවර, එකල්හි; එහි, ඒ පුරයෙහි; මහවෙය, මහා වීථියෙහි; පැහැනද, ප්‍රභාවෙන් ප්‍රියවූ; පහන්, ප්‍රදීපයන්; මිතුර, යහළුව; බල, නිරීක්ෂණය කර;

55.

උදයග, උදයගිරි මුදුනෙහි; පියුම්රුපැහැ, රත් මැණික් පැහැය; වැද, වැදී; ඇලුනුමෙන්, ඇලුනාවාගේ; සඳකැල්මෙන්, සන්ධ්‍යාකාන්තියෙන් දිලුනු, දීප්තිමත්වූ; සඳ, චන්ද්‍රයා; පෙරදිග, නැගෙනහිර දිශාවෙහි; පෙනෙත, පෙනෙන කල්හි; එපුර, ඒ නගරයෙහි; මනහර; සිත්කළුවූ; සඳකත ගෙහි, චන්ද්‍රකාන්ත පාෂාණ (නම් මැණික්වලින් කරණලද) ගෘහයන්හි; අඹින් ගැලුනු, ජලයෙන් ගලන්නාවූ; සුරගඟ, ආකාශගඞ්ගා හොමෝ; පතිනිදම් රැකුමෙහිම, පතිව්‍රතාධර්ම රක්ෂා කිරීමෙහිම; නියැලුනු, යෙදුනාය :

56.

සුනිල්, ඉතා නිල්වූ; වලා, වලාකුල (වැනි කොශකලාපයෙන්ද); නවසඳ, බාල චන්ද්‍රයා (වැනි නලලින්ද); නිලුපුල්, නිල් මානෙල් (වැනි ඇසින්ද); පබළු, පබලු මැණික් (වැනි තොල් දෙකෙන්ද); විමල්, නිර්මලවූ; සක්, හක්ගෙඩිය (වැනි දත්වලින්ද); ගිජිඳුකුඹු, ගජේන්ද්‍ර කුම්භයන්; (වැනි පයොධරයෙන්ද ; බැබළු, බබලන්නාවූ; සිරිවස, ශ්‍රීවත්සය (වැනි වක්‍ෂොරුදින්ද); විපුල්, විශාලවූ; පුලින, වැලිතලය (වැනි පළල් උකුලින්ද); රඹ, කෙසෙල් කඳ (වැනි උරු යුග්මයෙන්ද); සිකිගල, මයුර ග්‍රීවය (වැනි ජඞ්ඝායෙන්ද); මුතු, මුතුඇට (වැනි නිය පඞ්ක්තියෙන්ද); ලදළු, බාල පල්ලව (වැනි අතුල් පතුල් හා ඇඟිලිවලින්ද); යන මෙයින් ලකල්, මනොඥවූ; සරනා, ගමන් කරන්නාවූ; රන ලියන්, රන්වැල් (වැනි නගර කාන්තාවන්); යහළු, මිත්‍රය; බලව, නිරීක්ෂණය කරව.

57.

ඔදවැඩි, ඔජසින් මහත්වූ; කෙළිමගුල් ලැබ, ක්‍රීඩා මඞ්ගලයන් ලැබ; තුටු, සන්තොෂවූ; නිසාකල, රාත්‍රි නමැති අඞ්ගනාව විසින්; සඳසක්මදෙසින්, සඳ (මඬල) වැනි සක්පෙට්ටියෙන්; ඇද, හැර ගෙන; දුනුකැන්, චන්ද්‍රකාන්ති වැනි; දුකුල, සුදුපට සළුව; දෙන, දෙනකාලයෙහි; සොඳ, මනොඥවූ; පුරඟන, නගර ස්ත්‍රී තොමෝ; පැහැදුල, ශොභායෙන් දීප්තිමත්වූ; පහසුමුඟින්, ප්‍රාසාද වැනි කරඬුවෙන්; රැස්මිණිමෙවුල, රස්මි නමැති රසනා දමය (මේලපලඳනාව); ඇය, නිශාකාන්තාවගේ; අඹරමතු, අහස් මුදුනෙහි නොහොත් ඇඳුම් උඩ; සෙද, වහාම; දුන්, දුන්නාය; (පැළඳවූවාය).

58.

කොකුම් සඳුනෙන්, කුඞ්කුම මිශ්‍ර චන්දනරාගයෙන්; සියලු තුනු, සම්පූර්ණ ශරීරය; තවරකැරැ, ගල්වා; පවර, උතුම්; සුවඳ, සුවඳ (දේ මූඛයෙහි ගා); මනකල, මනොඥවූ; මල්දම්, මල්මාලා; පැලැඳ, ඇඳගෙන; බැහැර, පිටත (බාහිර වස්තුවල); සිතුනොලු, හිතයොමු නොකොට; කෙළිලොළු, ක්‍රීඩාවෙහි ඇලුනාවූ; හිමි නඹුවො, ජයම්පතීහු (අඹුසැමියෝ); එපුර, ඒ පුරයෙහි; සඳලුවල, චන්ද්‍රශාලාවන්හි (මතුමහල් තලයෙහි සෝපුවල); ඉඳිති, හිඳිත්;

59.

මුවලඹ, මූවළල්ලෙන්නාවූ; රඹ, කෙහෙල් ගසින්ද; වලුබර, වලුවලින් බරවූ; රත්තැඹිලි, රත්තැඹිලි රුකින්ද; සැදි, හොබනා ලද; ගෙඋයන්, ගෘහොද්‍යානවලින් යුත්; වේමඟ අතුරු, වීථි මාර්ගාන්තරය; ගෙවමින්, පසුකරමින්; දකුනට කරකැවෙමින්, දකුණු දිශාවට කරකැවී; අවුත්, අවුදින්; නවගුණමතුරු, නවගුණයකින් යුත් මන්ත්‍රය; සිහිකැරැ, සිතෙහි තබා; මිතුරු, යහළුව; වෙහෙරට, විහාරයට, වදු, ඇතුල් වෙව.

60.

හැමදියතෙක්, සකල (තුන්) ලෝකයෙහි; පැතිර සිට, පතලව තිබුනාවූ; බුදුගුණ, බුදුගුණයන්; කියා, කථනය කොට (පවසා); සගමොක් ලබනුවස්, ස්වර්ගමොක්‍ෂ (සැප) ලබන පිණිස; පියයුග, පියාපත් ජෝඩුව; බිම ඔබා, පොළවෙහි පිහිටුවා; මුනිතුම, මුනි තුමන් (බුදුන්); සියසක්, තම ඇස්; පුරා දුටුමෙන්, පුරා දක්නා වාගේ; තුටුවැ, සතුටුව; ලක්තිලකගෙහි, ලඞ්කාතිලක ප්‍රාසාදයෙහි; වැඩ උන්, වැඩසිටියාවූ; මහපිළිම, මහා ප්‍රතිමාරූපවහන්සේ; වඳු, නමස්කාර කරව.

61.

පෙර, අතීත කාලයෙහි; දලතිඳු, සාගරයාගේ; දියකඳ, වතුර රාශිය; රටබිම්, ජනපද භූමි ප්‍රදේශයන්; ගලන, යටකරන කල්හි; ලකසත, ලක්වැසි සතුන්; රකිනුව, ආරක්‍ෂා කරනු පිණිස; සුර කුල හිමි, සක්දෙව්රජ විසින්; මැවූ, මවනලද; මනකල, අලංකාරවූ; ඒ සමුදුර, ඒ සාගරයාගේ; පැහැයෙන්, පාටින්; දිමුත, බබලන්නාවූ; සලපිලිමහිමි, සිලා ප්‍රතිමා ස්වාමීන්ගේ; සිරිසරන, ශ්‍රීපාද වැනි; සියපත, පියුම; වඳු, නමස්කාර කරව.

62.

සැට මහණන්, හැටක් පමණ භික්ෂූන්; බව මහණ, සංසාර නමැති මහා සාගරයෙහි; ගිලිය නොදී, ගිලෙන්ට (ඉඩ) නොදී; මලියදෙව් තෙරිඳු, මලියදෙව නම් තෙරුන්වහන්සේ විසින්; වැඩහිඳ, වැඩසිට; බණදෙසූ, දහම් දේශනාකලාවූ; පස්මහල් පායෙහි, පඤ්චභූමිකා ප්‍රාසාදයෙහි; දිලිය, දිලිසෙන; මිණිකිරණ, මාණික්‍ය රශ්මීන්; බැලිය හැකිවිනම්, බලන්ට පුළුවන් නම් දූත, බලා; වැඳ, නමස්කාර කොට; කලණ, සුන්දර (දෙහය); යා, යව.

63.

පෙර, ඉහත කාලයෙහි, උවිඳු, විෂ්ණු; ගිරිඳ, මන්දර පර්වත රාජයා; ගෙන, අරගෙන; සිඳු (කිරි) මුහුද; සලන, අලලනකල්හි; පැහැද, පවිත්‍රව; නැඟි, නැංගාවූ; පෙණසමුඳ, පෙණ රාශියක; සැටි, ආකාරය; නුමුත, ඉවත් නොකලාවූ; උළිඳුමෙන, සඳවැනි; පැහැ, ප්‍රභාව; නෙදිගුකිත, නොයෙක් දිශා නමැති භිත්තියෙහි; විහිදා, විසුරුවා; සැදි, සජ්ජිතවූ; වටදාගෙහි, වටදාගෙහි; දිමුත, දීප්තිමත්වූ; දාගැබ, ධාතුගර්භය; වඳු, ප්‍රණම්‍යකරව.

64.

නිලුපුලෙව්, නිල්උපුල් බඳු; දිගුනෙත්, දික් ඇස් ඇති; පබළු රඟ, පබලුවැනිවූ; රතදර, රතු තොලින් යුත්; සිරිමත් සම්පතින්, යුක්තවූ; සුපුන් සඳවැනි, සම්පූර්ණ චන්ද්‍රයා කාරවූ; මනරඟ, මනොනන්දනීයවූ; වුවන, මුහුනින් යුත්; පැහැපත්, ප්‍රභාවට පැමිනී මෙන්; ලකල, මනොඥවූ; රන්වන් විලසින්, සවර්ණ වර්ණාකාර යෙන්; ලොවග, ලෝකයට අග්‍රවූ; පැලදිග පායැ, බටහිර දිශාවෙහි ප්‍රාසාදයෙහි; වැදහොත්, සැතපෙන්නාවූ; පිළිමහිමි, පිළිම වහන්සේ; වඳු, නමව්.

65.

මිණිඅක් නයිඳු, මණිඅක්ඛිත නම් නාග රජයාගේ; යැදුමට, ඉල්ලීමට; මුනි, මුනීන්ද්‍රයන් වහන්සේ (බුදුහු); අහසින් අවුත්, ආකාශයෙන් ඇවිත්; රහතන් මැදෙහි, රහත් අය මධ්‍යයෙහි; මිණිපලඟ පිට, මාණික්‍යපර්‍ය්‍යඞ්ක මස්තකයෙහි; හිඳ, වැඩසිට; දහමුත් දෙසුතැනැ, දහම් දේශනා කලාවූ තැනෙහි; සැටරියන් කොට, හැටරියනක් කොට; කළ, කරනලද; මහදගැප් හිමින්, මහා දාගැබ් (චෛත්‍ය) වහන්සේ; සොලොස් තැන්සිට, දහසය පලක හිඳ; වඳු, නමදිව්.

66.

දසදිගෙහි, දශදිසාවෙහි; වැසිවසිනා, වැසිවසින්නාවූ; සවන සතියැ, හයවෙනි සුමානයෙහි; පෙණින, පෙනේ කරණකොට ගෙන; සෙවෙනි, වැස්ම ඇති; මුදලිඳුනා, මුචලින්ද නම් නාගරජයාගේ; දරණගෙහි, භෝගාවලී ගෘහයෙහි; සවන, බුදුන්ගේ; හිඳිනු, වැඩ සිටීම; දනන්, ජනයන්ගේ; නෙතුයුගෙහි, ඇස් දෙකෙහි; අඳනා, අඳවන්නාවූ; නාපිළිමගෙහි, නාගපිළිම මන්දිරයෙහි; පිළිම, ප්‍රතිමාරූප; වඳිත මැනවි, වැඳීම යහපති.

67.

සදහම් අමාදී, යහපත් ධර්මය නැමැති අමෘත රසය දානය කොට; ලෙව්, ලොකයා; සසරින් මුදා, සංසාරයෙන් ගලවා; නිපර මාදී, අප්‍රමාදීවූ; මුනිඳු, මුනිතුමානන් වහන්සේ; එකඟින්, එකඟ සිතින්; උන්වැනි, වැඩසිටියා සේ; ලකුණෙන්, ලකුණින්; සපිරි, සම්පූර්ණවූ; සමාදිපිළිමය දුක, සමාධි ප්‍රතිමාවහන්සේ නිරීක්ෂණය කොට; මිතුර, යහළුව; තුන්සිත, සිත්තුන; සමාදිකැර, (සමාධි භාවයට පමුනුවා) එකඟකොට; වැඳගන්, වැඳ (පින්ලබා) ගනුව.

68.

අප මුනිඳු, අපගේ මුනීන්ද්‍රයන්වහන්සේ (බුදුන්); බුදුවන දින, බුදුබවට පැමිනෙන දවසෙහි; මුරුන් පිදූ, දෙවියන් විසින් පුදන ලද; පැහැවිහිදූ, ආලොකය පතුරුවන ලද; දිලි, බබලන; කලදේ යටින්, රිදීමිටකින්; යෙදූ, යුක්තවූ; සැදි, සරසනලද; සිනිදූ, මොලොක්වූ; ඉදුනිල් මිණි සතෙක බදූ, ඉන්ද්‍රනීල මාණික්‍යච්ඡත්‍රයක් වැනිවූ; දුමිඳු, (බොධි) වෘක්ෂ රජයානන් වහන්සේ; වැඳ, නමස්කාර කොට; වන, හටගන්නාවූ; පින්පල, පුණ්‍ය විපාකය; නඅත්බඳු, නුඹගේ අතේ බැඳගනුව (ලබාගනුව); අනුමෝදන් වෙව.

69.

විටංක, කොබෝගෙණි වළල්ලෙහි; පැකිලි, වැදුනු; **ඉඳු**, සඳින් යුක්තවූ; **දකුණස**, දකුණු දිශායෙහි; දෙරටුයෙන, දෙරටු වෙත් (නිකුත්වී); නිසංකයෙන්, සැකරහිතව; පුදනන්, පූජා වශයෙන් පවත්වන නොයෙක්; තුරුගොස, තූර්‍යනාදයන්; සමිත, අසමින්; කලංක නොවූ, ද්වේෂයක් නැතිව; කළ, කරනු ලබන්නාවූ; සුබ ලකුණු, යහපත් ලක්‍ෂණයෙන්; බබලන, බබලන්නාවූ; තිවංක නම්, ත්‍රිවංක නාමයෙන් (ප්‍රසිද්ධවූ); දෙපිළිම, පිළිම දෙනම; නැමඳ, වැඳ; බැසගන, (මහට) බැසගනඃ–

70.

සමනොළගිරි, සමනතකූට පර්වත නමැති; ගිජිඳු, හස්තිරාජයා විසින්; දිගුකළ, ඔසවනලද; සොඬක සැටි, හොඬවැල බඳු; සිහිලෙළ ගඟ, සීතල ගෙන දෙන්නාවූ ගඟෙහි; නොගැටි, කෙලෙස රහිතවූ; මුනි, සර්වඥයන් වහන්සේ; සිළිල්, ජලය; **සනහා**, ස්නානය කොට; පැහැදුල, ප්‍රභායෙන් බබලන; තුන්සිවුරු, තිචීවර; ඇඳ පෙරෙවූ, ඇඳපෙරවා; වැඩිසිටි, වැඩසිටියාවූ; තැනා, තන්හි; කළ, කරනලද; සිවුරුදගැබ, සිවුරුදගැබ; පිටිනොපා, පිට නොහරවා; වදු, නමව්.

71.

කැළණිතිස් නිරිඳුන්, කැළණිතිස්ස රජ විසින්; නිවැරදි රහත්තැන, අපරාධ රහිතවූ රහතන්වහන්සේ; **සැකයෙන්**, ශංසයෙන්; ලැවූ, දැමූ; හුණුතෙල් සැළ, උණුතෙල් සැලියෙ; තුබූතැන, තබනලද තැනෙහි; පිනැතියන්, පින්කැමති අය විසින්; බැතියෙන්, භක්තියෙන්; කළ, තනනලද; විසිතුරු විමන, අලඞ්කාර විමානයෙහි; වැඩඋන්, වැඩමසිටි; පිළිමහිමි, (බුදු) පිළිමවහන්සේ; **යහදසන**, ප්‍රියදර්ශනීය මිත්‍රය; නමදින්, වන්දනය කරව.

72.

පිරිසිඳ නොහැකි, සීමාකල නොහැකිවූ; මෙවැඳුම් පුද; මේ වැඳ පිදීම්වලින් (උපන්); පින් පඬුරු, පුණ්‍යකර්ම නැමැති පුද පඬුරු; එ සුරවිරු, ඒ විභීෂණ දෙවවීරයා; දක, බලා; දෙනලෙස, දෙනපරිද්දෙන්; මෙන, සිතෙහි; බැඳ, බැඳගෙන; ඇරගෙන, ගනිමින්; සුරරද, සක්‍රදේව රාජයාගේ; මහරු, මාහැඟි; විජයොත් නම්, වෛජයන්ත නමැති; පායවන්, ප්‍රාසාදය වැනි; රජගෙට, රාජමාළිගාවට; වැඩකරු, අභිවෘද්ධිකාරීවූ; මිතුර, යහළුව; **එමඳ**, ඒ මොහොතෙහිම; වඩන, ගමන් කරව.

73.

ුවඳමල්, සුවඳ කුසුම්වලින්; අවුල්කැරු,
රල්, කොණ්ඩය; බැඳ, ගැටගසා; සොඳ,
ත්පෙති; දූලා, පැහැපත්; රන්පතින්, රත්
, අලඞ්කාරකොට; තිලා, තිල්පාටවූ; දිගු,
රසඳුන්, රසාඤ්ජනයන්; තතා, යහපත්
ඩල, නැටූම්මඩලෙහි; රඟන, නටන්නාවූ;
බලාසිටූ, බලාගෙන සිටුව.

74.

;කුලෙහි; රුඳී, සොභමානවූ; විදෙන, පුබුදු
ෘපත වන්නාවූ; තරුබර, තරුපටින් බරවූ;
් කරන්නාවූ; අතු, අතෙහි; නුවනග, නෙත
දිදී, දෙමින්; රුවන, මැණිකින්; දිලෙන,
මෙහි; කැලුම, කාන්තිය; ගතැ, ශරීරයෙහි;
සැරසී; රඟන, නටන්නාවූ; ලිය, අඟනෝ;
හන සිළුවැති, පහන් එළි වැන්නාහුය.

75.

]; පුළුලුකුළු, පුළුල් උකුළු පෙදෙසෙහි;
වුල්ලා, මැණික් මේල පළඳනාව හා; සමඟ,
ා්නූපුරය; වෙවුල්ලා, සොලවා; රුවිදී, නාද
ෘතගසනා පදයට; පද කමල්ලා, පාපියුම්;
ා, නෘත්‍ය කරන්නාවූ; ළඳුන්, අඟනුන්ගේ;
රූපසම්පත්තිය; බල, දශීනය කරව.

76.

ෘ; බිඟු, මීමැසිය; කොවුල්, කෝකිලය;
ාවුන් පිළිබඳ); නද, ශබ්දයන්ගේ; මියුරු,
ින්, එකතුවූවාක්මෙන්; සත්සරරස, සපන
සාඳුරු, සුන්‍දරවූ; ගී, ගීතිකාවන්; අස්වන,
ඟන යුරු, ලිය කිඳුරු කාන්තාවන් වැනිවූ;
බලා; මිතුරු, මිත්‍රය; නසිත, තාගේ හිතද;
න, ඇසද; තොස්කර, සතුටු කරව.

77.

පැවැති, පවතින; ගී රුගුම් පුද අනතුරු,
සුව; තොසේ සිතින්, සතුටු සිතින්; සුර
ා මධ්‍යයෙහි; වැඩසිටි, වැඩඋන්; දියතුල,
.තිරි; උතුල, ඉතිරගිය; මනනඳ, සිත පින
; විබිසණ සුරිඳු සඳ, විභීෂණ නම් උතුම
පුරා; දකු, නිරීක්ෂණය කර.

78.

අදුන්ගිරිකුළු මුදුන්වෙත, අඤ්ජන පර්වතකූට මුදුන අසල; පැමිණ සිටි, පැමිණ (අවුත්) සිටියාවූ; රෙහෙණ නකත්, රොහිණී නක්ෂත්‍රයාගේ; ගැලසිරි විලසින්, සකට ශ්‍රී විලාසයෙන් (ආකාර යෙන්); දිමුත, බබලන්නාවූ; මුලුලොවට, සකල ලොකයට; සරණ, පිහිටිවූ; එසුරිදු, එ දෙවෙන්ද්‍රයාගේ; සිරසපත, හිස පළඳිනලද; මුතුලැල්, මුතුවැලින් හා; රුවන්සුත; මැණිකින් යුත්; කලණ, රන්; කිරුළු, කිරීටය තෙම; දිසි, පෙනේ.

79.

ගන, ඝනවූ; වෙලේ, වලාතෙමේ; සුනිලේ, අතිනීලවූ; පැහැය, සොභාව; හැර, අහකදමා; සුදුවනුය, සුදුපාට වන්නේය; එසින්, ඒ හේතුකොට ගෙන; විදුලේ, විදුලි තොමෝ; වියොවට පැමිණ, වෙන්වීමට පැමිණ; වියවුලේ, වියවුල නිසා; ඇමකලේ, සෑමකල්හි; නිසලේ, නිශ්චලවූ; මේ සිරිගත්, මේඝශෝභා දරූ; එසුරිදුන්, එ දේවෙන්ද්‍රයාගේ; තළල්තෙලේ, තලල් තලයෙහි; රන්පටමෙන්, රන්පටක්සේ; උදුලේදෙහෝ, බබලන්නීද්‍යේ හෝ.

80.

රුවිනේ, රූපයෙන්; උතුම්, උතුම්වූ; එසුරිදු, එ දෙවෙන්ද්‍රයාගේ; මිණිර්ල මෙනේ, මැණික් ඕවිල්ලන්වැනි; සවනේ, කණෙහි; රැදුණු, රැඳි; රසුදුල, රැසින් දිලිසෙන; ගතරනේ, ඝන රන්; තෝඩු, තෝඩු (දෙක); වුවනේ, මුහුනෙහි; හැමදිනේ, නිත රම; වැජඹි, වැජඹෙන්නාවූ; සිරිසරසවිය, ශ්‍රී සරස්වතී යන දෙන් නාගේ; කතා කැටපත් යුවල, රන්කැටපත් දෙකක්; විලසිනේ, සොභාවෙන්; සොබනේ, හොබින්නේය (බබලන්නේය).

81.

නමකල, නමසකාර කළාවූ; ඝන, ඝනවියා වැනි; හැලේ, ඇල් කුඹුරුවලට; සිහිලේ, සිහිල්වූ; සැපසිලිලී, සැප නමැති (සිතල) ජලයද; තුමූලේ, විශාල; රුපුකැලේ, සතුරු නමැති වනයට; නොකලී, යහපත් නොවූ; බියසෙණ, භයවැනි හෙනද; දෙන, දෙන්නාවූ; නළලත, නලල්තලය වැනි; ගිරිතෙලේ, කඳුතලෙන්; සුනිලේ රැසින්, ඉතා නිල් රශ්මියෙන්; ඉපිලී, නැංගාවූ; සුරරද, දෙව්රජගේ; දෙබැමලේ, ඇස්බැම රොද දෙක; ගනලේ සිරි, ඝන මේඝ (දෙකක) පෙළක ශොභාව; කියලී, දැක්වූවේය.

82.

සතුරු, වෛරවූ; සුර අදුරු, දේවතා නමැති අඳුර; එක පැහැර, එකාගමනටම; දුරුකල, පහකලාවූ; මිතුරු, මිත්‍ර නමැති පියුම්වනය; නිරතුරු, නිතර; පුබුදුකළ, විකසිත කලාවූ; පහළ, ප්‍රකාශවූ; අතුරු, අනතුරු නමැති; තුසර, පිනි (බින්දු); දුකුමෙන්, දුකිමෙන්; සිඳුවන, වේලවන්නාවූ; හිමි, හිමියාගේ; නෙත් සඟල, ඇස්දෙක; ළහිරු සිරින්, බාලසූර්‍ය්‍ය විලාසයෙන්; දිලිහිණි, බැබලුනේය.

83.

සැදි, අලඞ්කාරවූ; සිඳගනන්, සිඞ්ගනාංවන් විසින්; තැන තැන, තන්හි තන්හි; ගානකළ, ගායනා කරනලද; යස, කීර්ති ඇති; එහිමි, ඒ දේවරාජයාගේ; දිගු, දික්වූ; තුඟු, උස්වූ; වොරැදි, විරාජමානවූ; නැඟැයට, නඟයට; නොලඟා, ලංනොවී; මිණිකාලම, මාණික්‍ය කාහලය; රදුන්, රජ්ජුරුවන් හා; දෙවියන්, දේවතාවන් හා; සමඟා, එක්ව; නිසැඳ, නිතරම; සෙවුමින්, සේවය කරමින්; මුරගා, මහත් ශබ්දකොට; වෙහෙස, දුක්; විඳි, අනුභව කරන් නේය; අහෝ! අශ්චර්‍ය්‍යය!.

84.

සිරිසර, ශොභාවෙන් සාරවත්වූ; හිඟුල්විලැ, ජාතිහිංගුල පොකුණෙහි; ගන, ඝනවූ; සේහසවැලෙව්; සුදුහංස පේළි (දෙකක්) හා සමානවූ; සුරවර, දේවෝත්තමයාගේ; සලෙල, ලීලෝපේතවූ; රතලවනන, රතු තොල් කොනෙහි; උදුලන, බබලන්නාවූ; දළ, දන්ත (පෙළ); මනහර, මනොහඥනීයවූ; සඳවලා පෙළ, සැන්දෑ වලාකුල් පේලියෙහි; කෙළවර, අග; පෙනෙන, පෙනෙන්නාවූ; පැහැසර, දීප්තිමත්වූ; ළසඳ, බාලචන්ද්‍ර; යුවළෙක්, යුගමයක්; ඇත් නම්, තිබේනම්; එමෙන, එයාකාරයි.

85.

කනා මිණි වළලු, රන් මැණික් වළලුවලින්; නැගි, නැංගාවූ; රුස්, රසම් නැමැති; මල් කැනැති, කුසුම් පොකුරු ඇත්තාවූ; මනා, ශොභමාන; දිගු ඇඟිලි, දික් ඇඟිලි නමැති; නව, අලුත්; තඹ, රතුපැහැපත්; ළපලු ඇති, බාලදළු ඇති (පලුවයන් ඇත් තාවූ); දනා, ජනයන්හට; කැමැති දෙන, හිතු පැතු දේ දෙන්නාවූ; එසුරපති, ඒ දෙව්රජහුගේ; පලඹන, එල්ලෙන අත් (යුගල); සුරතුරු, කප්රුකෙහි; පැවති, ඇති; දිමුතු, දිලිසෙන්නාවූ; අතු සිරි, අතු ශොභාව; දිනා, ජයගනී.

86.

දෙවඟන, සුරඟනන්ගේ; සෙනේපානා, ප්‍රේමය හඟවන්නාවූ; සසිනිදු, මනාසේ මොළොක්වූ; මදලස, මදක් මැලිවූ; බැල්ම, දෘෂ්ටිය කරණකොට ගෙන; ගානා, ඔබ්බන්නාවූ; නිමහමෙව්, සිත්නම් නිමාමෙහි (කරණලද අඳුන් රේඛා වැනි); නෙත්කැල්ම, අක්ෂිරස්මිය (නමැති වතුරෙන්); නා නා, නහන්නාවූ; සුරිඳු, දෙවේන්ද්‍රයාගේ; පුලුළුර, පළල් උර පෙදෙශ; සිරිසඳ, ශ්‍රීකාන්තා විසින්; ඇල්ම, සෙනහය; නූනා, අත්නොහැර; කෙළනා, සෙල්ලම් කරන්නාවූ; ඉඳුනිල්ම, ඉඳුනිල්මුවා; ගලතලවැනි, පචිත තලයක් වාගේය.

87.

එසුරවිරු, ඒ සුරවීරයාගේ (විභීෂණ); පුළුල්, පළල්වූ; උකුල් වට, උකුලතල නමැති; බිම, භූමියෙහි; ලකුළු, මනොඥවූ; මෙවුල තුරු, මේඛලා දමයෙහි; වෙරළුමිණි, වෛඩූර්‍ය්‍ය මාණික්‍ය; කැළුම් පතරින්, රශ්මි සමූහය හෙතුකොට ගෙන; නැඹුළු, විශාලවූ; සොඳුරු, සිත්කලුවූ; ඉතා මටවූ (සිලිටුවූ); වටොර, ගෝලාකාරවූ ඌරු යුගමය වැනි; රඹතුරු, කෙසෙල් ගස් (දෙක); බැබළු, බබැලූ; සිලිල්, ජලය; ඉසිනා, ඉසින්නාවූ; විලසසිරි, විලාස ශොභාව; දූරු, ඉසිලුවාහ.

88.

වඳනා, වඳින්නාවූ; සුරන්, දෙවියන්ගේ; කිරුළග, වොටුන්න කෙළවරෙහි; රුවනත, මැණික්වල; කැලුමෙනා, කාන්තිය නිසා; බඳනා, බඳින්නාවූ; කොමළ, මොළොක්; ලතුවිලසළ, ලතුදිය (ශොභාව) දූක්වූ; රතින්, රතුපාටින්; මනා (සිත්කලුවූ) යහපත්වූ; එහිමි පතුලෙනා, ඒ සවාමිහුගේ පත්ලෙන්; සියපත, පියුම නොහොත් පාපුටුව; මඩනා බැවින්, මදදීනය කරණ බැවින්; ළතඹහෝපලු, බාල රත්හෝදළු; බියෙනා, භයෙන්; වෙවුලනා සදිසි, ගැහෙන්නවුන් වැනිවෙත්.

89.

වෙසෙසින්, විශෙෂයෙන්; පසන්, සුන්දරවූ; පැහැසර, ප්‍රභා සවරවූ; ගැඹුරු, ගැඹුරුවූ; පිවිතුරු, පිරිසිදු; බැලුවන්, බලන්න වුන්; ඇලුම්කරවන; සෙනහය වඩවන්නාවූ; යළිදු, නැවතත්; බියකරු, බිය එලවන්නාවූ; සිරිපින්, සිරිමත් කුසල නැමැති; රුවන්පිරි, මාණික්‍යයෙන් සම්පූර්ණවූ; (නොහොත්, සිරි,

ශ්‍රී කාන්තාවගෙන් හා; පින්, නිම්ලවූ; රුවන්, මැණිකින්; පිරි, පිරුණාවූ); සයුර යුරු, සාගරය වැනිවූ; එසුරිඳු, ඒ දෙව්රජාගේ රුසිරු, රූපශ්‍රීය; මූවෙකින්, එකකටකින්; කියා, ප්‍රකාශකොට; නිමවිය හැකිද, අවසාන කරන්ට පුළුවන්ද? (නොහැකිමැයි.)

90.

තමන් නම කිව, තමාගේ නම කීකල්හි; ලෙව්හට, ලෝකයා හට; රිසිදෙන විසිනි, කැමති දෙය දෙන බැවින්; දෙව්තුරු, දිව්‍ය වෘක්ෂය; සුරබි, කාමධෙනුය; සුරමිණි, සිතුමිණය; යන මෙහි කෙලෙසිනි, කවර විධියකින්; සරිද, සමානද; පොකුරඹ, නෙලුම් පතෙහි (නොඇලෙන); හසිනි, ජලයමෙන්; පව්රෝදුකුදු, පාප දුක්ද රෝගදුක්ද; දුරලන, දුරුකරන්නාවූ; දෙව්වෙද, දිව්‍ය වෛද්‍යයන් දෙදෙනෙකුන් (ඇති බව); වියතුන්, උගතුන්ගේ; බසිනි, වචනයෙන්; ඇසෙන, ඇසීම; පමණකි, පමණක්මය.

91.

මන්පිනවන, මනොනන්දන කරවන්නාවූ; යස, කීර්තිය; සිරි, ඉසුරු; තෙද, තේජස; විපුල, මහත්; නැණ, නුවණ; සෙන්, සේනාව; යුදජය, යුධයෙහි දිනීම; රජබව, රජවීම; සියල තන තුරු, සියලු පදවිය; සුබවැඩ, යහපත් අභිවෘද්ධිය; දිගා, දීර්ඝායුස; බල, ශක්තිය; පැතුවිට, ප්‍රාර්ථනාකල හැටියේම; දෙන්නෙන්, දෙන හෙයින්; සතුන් කල, සතුන් විසින් කලාවූ; පින්නම්, කුසල් නම්; මෙකල, මේ කාලයෙහි; දෙව්රජමය, දිව්‍යරාජයාමය.

92.

තුන්ලෝ, තුන්ලෝකවාසීන් විසින්; නමා, නමහට; නතුකල, යටත්කලාවූ; රවුළු සොහොවුරු, රාවණ රජහට සහෝදරවූ; තුන්කල්, කාලතුන; බලා, පරීක්ෂා කොට; රම්දුට, රාමරජුට; ඉටුමිතුරු, යහපත් මිත්‍රවූ; තුන්වේ, තුන්වේදයට; ඇදුරු, ආචාර්යවූ; පුලතිසිකුල, පුලස්ති රුසිහුගේ පරම්පරාවට; මිණි මිතුරු, මැණික් පහණක් වැනිවූ; එසුරිඳු; එ දිව්‍යරාජයාගේ; පාතඹුරු, පාද පද්මය; තුන්විටෙකම, තුන්වරක්ම; වඳු, නමස්කාර කර.

93.

අනතුරු, ඊට පසුව; අදහස, අදහසද; අවසර විගස, අවකාශ මොහොතද; බලා, දර්ශනයකොට; යුහුසුලු, ඉක්මන්; නොවී, නොව; පසු පළමුබස, පෙරපසු වචන; සලකා, කල්පනාකොට (විමසා); සුරිඳුට, දෙව්රජහට; තියුවදන්, සතුති වචනවල; ගොස, නාදයද; පෙරදූරිකැරු, ඉදිරිපත්කොට; එකත්පස, එකපැත්තක; සිට, හිඳ; නගිය, තා විසින් ගිය; කටයුතු, කාරිය; සැලකර, දැනුම් දෙව.

94.

තරසර, ස්ථිරභාවයෙන් හා සාරත්වයෙන්; සුනෙර, මහාමෙරු පර්වතය වැනි; තද, දැඩි; තෙද, තේජසින්; දිමුතු, බබලන්නාවූ; දිවයුරු, සූර්යයා බඳු; පුවතර, මහත්; ගැඹර, ගැඹුරු (ගුණයෙන්); සමුදුර, සාගරය වැනිවූ; කැලුම, කාන්තියෙන්; නිලඹර, නිල්වන් අහස වැනිවූ; සොම්බර, සෞම්‍යභාරයෙන්; පවර, උතුම්; නිස යුරු, චන්ද්‍රයා සමානවූ; නුවණ, ඥානයෙන්; සුරගුරු, සුරාචාර්යයා (බෘහස්පති) වැනිවූ; කැලණිපුර, කැලණිපුරයෙහි; විබිසණ නම්, විභීෂණ නමැති; සුරවර, උතුම් දෙවයන් වහන්ස!; සැරදේ!, බොහෝ කාලයක් ජීවත්වේවා!

95.

රජකුල, රාජවංශ නමැති; සුපුල්විලැ, මනාසේ පිපුනාවූ විලෙහි; සරන, හැසිරෙන්නාවූ; රජහසවන්, රාජහංසයෙක් වැනි; මනනඳන, සිත පිනවන්නාවූ; රුසිරෙන්, රූපශොභාවෙන්; පෙර මලවියාවන්, පළමු අනඞ්ගයා බඳුවූ; හැමකල, නිතරම; විපුල; විශාල; සව්සැපතින්, සියලු සම්පතින්; නොහඩුවන, අඩු නොවන් නාවූ; තෙදබල, තේජෝබල; විකුම්, වික්‍රම; ගුණ, ගුණ නමැති; මිණිබරණින්, මැණික් අබරණින් තෙවුන, බබලන්නාවූ:–

96.

ගරුතර, ඉතා උසස් ගුණ ඇති; තන්නුරුතුනයා, තන්නුරු තුනයා යන; නමැති, නාමයක් ඇති; මැති, මන්ත්‍රීතෙම; නිතර, සදකල්හිම; සිහිකැර, සිතෙහිනබා; රුති, කැමතිවූ; මහපුදපඬුරු, විශාල පුදපඬුරු; දී; දනයකොට; සිතැති; සිතෙහි පවත්නා (අදහස); නොවිසිර, විසිර නොහැර; ඔබට, නුඹවහන්සේට; දන් වන ලෙස, හඟවන පරිද්දෙන්; කී, කිවේය; සුරවර, උතුම් දෙවයන්වහන්ස! එපවත්, ඒ පුවත; මදක්කල්, සවල්ප වේලාවක්; ඇසිය යුතු, අසනු මැනව.

97

රිවිකුල, සූර්‍ය්‍යවංශයෙහි; ලමැණි ගොත්, ලම්බකර්ණ ගොත්‍ර නමැති; පිරිසිදු, පවිත්‍රවූ; ගුවන් මැද, ආකාශ මධ්‍යයෙහි; සරාකල් පත්, ශරත් කාලයෙහි පැමිණියාවූ; පැහැදුල, ශොභාවෙන් බබලන්නාවූ; සහසකර, සූර්‍ය්‍යයා; බඳ, හා සමානවූ; කිවිකැල, කාව්‍යකකාර සමූහයාගේ; ගලට, බෙල්ලට; මුතුහර වන්, මුක්තා හාර වැනිවූ; යස පබඳ, කීර්ති රාශියක් ඇත්තාවූ; සිරිකල, ලක්ෂ්මී කාන්තාවට; කුලනිවෙස්, වංශාගත ගෙයක් වැනිවූ; දිය, ලොක යෙහි; පතල, ප්‍රසිඩවූ; තද තෙද, දැඩි තෙජස් ඇත්තාවූ:–

98.

තෙවළා, ත්‍රිපිටක; මුනිඳු බණ, බුඩ ධර්මය; දූත, ඉගෙන; දුසිරි, අකුසල කර්මයන්; හළ, පහකොට; අවිසිප්, ආයුධ ශිල්ප හා; කිවිනළු, කාව්‍ය නාටක; සතණ, ශාස්ත්‍ර නමැති මුහුදෙහි; කෙලපත්, කෙලවරට පැමිණියාවූ; උපා නැණ, උපාය ප්‍රඥව; පෑ, පෙන්වා; ඔල මොළ, ඉතා රෞද්‍රවූ; රුපුන්, සතුරන්ගේ; දප, ආඩම්බර; මැඩ, යටපත් කොට; මුළු ලක්දිව, සකල ලඞ්කා විපය; එක සේසත්, එකශ්වෙතච්ඡත්‍ර; සෙවණත, සෙවනට; කළ, පැමිණවූ.

99.

සත නෙත, සතුන්ගේ ඇස්වලට; දුන්, දෙන ලද; රස අඳුන් වන, රස අඤ්ජන හා සමානවූ; රුසිරි, රූපශොභාවෙන් යුක්තවූ; නරලොවපත, මනුෂ්‍ය ලෝකයට පැමිනි; පුරඳර, ශක්‍ර දේවේන්ද්‍රයාගේ; සිරි, ශ්‍රිය; හඳුන්වන, අඳුන්වාදෙන; විකුමෙන්, ශූර භාවයෙන්; මෙදඹදිවැ, මේ ජම්බුද්වීපයෙහි; නරිඳුන්, රාජොත්තමයන්ට; මුදුන් වන, මුදුන්පත්වූ; අප, අපගේ; පැරකුම් නිරිඳුට, පරාක්‍රම රජතුමානන්ට; දුලඳුන්වන, තරුණ දියණියක්වූ.

100.

සව් සිරි, සියලු ඉසුරු; දියුණුවැ, විගුණව; රඳන, රඳනාවූ; සිරිසඳවන්, උතුම් ලක්ෂ්මී හා සමානවූ; යදි, යැදූ; යදිහට, යාචකයන්ට; දෙන, දෙන්නාවූ; දනින්, වස්තුව හෙතුකොටගෙන; සිතුමිණවන්, චින්තාමාණික්‍ය බඳුවූ; නුවණින්, ප්‍රඥවෙන්; පහළවැ, පහළවී; පෙනෙන, පෙනෙන්නාවූ; සරසවිවන්, සරස්වතිය හා සමානවූ; ලෙව් වැසි, ලෝක වාසීන් විසින්; අදරින්, ප්‍රෙමයෙන්; වඳන, වඳින ලබන්නාවූ; නව සඳවන්, අභිනව (පුරසඳ) වැනිවූ;

101.

යෙහෙළින්, යෙහෙළියන් කෙරෙහි; සකි සැප සමඟ, තමාගේ සැපතෙහි (වෙනසක් නැතිව) එක්ව පවත්නා; සිත්මේ, සිතක්ම ඇති; කුළුණෙන්, කරුණාවෙන්; දූසි දසුන්, දැසි දසයන්; වෙතැ, කෙරෙහි; වත් මේ, ධනය වැනි වැස්ස; වසින්, වස්සවන්නාවූ; පතිනිදම්, පතිව්‍රතා ධර්මය; මේ, නිර්මලවූ; යහපත්, සුන්දර; සිරිත්, චාරිත්‍රයන්; රකිමින්, ආරක්ෂා කෙරෙමින්; දස පින්, දස ආකාර කුසල්; පැවැත්මේ, පැවැත්වීමෙහි; සිහිණෙන්, සිහිනුවණින්; නිපන්, උපන්තියක් වැනිවූ;

102.

මිහිරි, මධුර; තෙපලැ, වචනයෙහි; තත් වැසි, තැන්පත් වූ (දක්‍ෂවූ); කිවිකම්, කාව්‍ය රචනා කිරීමෙහි; පුරුදු, මනා දැනීමක් ඇත්තාවූ; මුනිඳු, මුනීන්ද්‍රයන්වහන්සේගේ; පෙළදහමෙහි, පාළි ධර්‍මයෙහි; ඉතිරි, උසස්; බැති පෙමැති, භක්තිප්‍රේමෝපේතවූ; පෝයැ, උපොසථ දිනයෙහි; පිරිසිඳු, පවිත්‍රවූ; අටසිල්, අෂ්ටාඞ්ග සීලය; රැකුම, රැකීම; නොහැරි, අත් නොහැරියාවූ; පසිදු, ප්‍රසිද්ධ වූ; සසිරි, සිරි සහිතවූ; උලකුඩය දේවී හට, ලෝක නාථා (උල කුඩය) නම් කුමාරිකාවට;

103.

දිත් රුපු, දෛත්‍යයන්ගේ සතුරු වූ; (දෙව් රජුන්ගේ) කිරුළු, ඔටුනුවල; මල්දම්, පුෂ්ප දමයන්ගේ; සුවඳ, සුගන්ධවූ; මී වැස, රේනු වැස්සෙන්; තෙත්, තෙමුනාවූ; සිරිපා යුත්, ශ්‍රී පාදයන්ගෙන් යුක්තවූ; තිලෝ ඇස, තුන් ලොවට ඇසක් වැනිවූ; සුරිඳුනි!, දෙවෙන්ද්‍රයානෙනි! සිත් පිනවන, සිත සතුටු එල වන්නාවූ; ආ, ආයුෂය; සිරි, සම්පත; නුවණ, ඥණය; යස, කිත්තිය; ඇති, ඇත්තාවූ; සොඳ, යහපත්; පුත් රුවනක්, පුත්‍ර රත්නයක්; දුන මැනවි, දෙනු මැනව.

104.

පළමු, පෙර කාලයෙහි; සොඳුරු, යහපත්වූ; රතනාවලි නම් බිසොවට, රතනාවලි නම්වූ මහෙෂියට; හිමි, ස්වාමියා විසින්; කුළුණු පිරුණු, කරුණාවෙන් පිරුණාවූ; දිවැසින්, දිව්‍ය චක්‍ෂුෂ යෙන්; සහතුට, සතුටු සහිතව; දෙවූ, දුන්නාවූ; පැරකුම් රජ කුමරු, පරාක්‍රම රාජ කුමාරයානෝ; මෙලකට, මේ ලඞ්කාවට; ඉසුරු වී, ඊශ්වර වූයේය. ඔබ, නුඹවහන්සේගේ; සොඳ, මනොඥ වූ; මහරු. පූජ්‍යවූ; තෙද බල, තේජස් ශක්තිය; පළනොට, ප්‍රකාශ කොට; (කිම) කිමෙක, කුමටද ?

105.

එසෙයින්, එසේ හෙයින්; දූසමන්, දූසමන්; මහතෙල්, (රත්) මහතෙල්; කුසුම් ගෙන, මල් අරගෙන; පුදමින්, පූජා කරමින්; එසුරවර, ඒ (විභීෂණ) දෙවිතුමාගේ; සිරි සරණ, ශ්‍රී පාදයන්; වඳිමින, වඳිමින්; බුහුමන් කරන, බැතියෙන් ගෞරව කරන්නාවූ මෙකියන, මෙකී; රජදූසඳුට, උතුම් රජදූ හට; පුත් රුවන, පුත්‍ර රත්නයක්; දුන, දුන්නොත්; පින්, කුසල්; සමග, එක්කම; යසසිරි, කීර්ති ශ්‍රී; වඩි, වැඩෙයි.

106.

මෙහසුන්, මේ සන්දේශය; සුරිඳුහට (විභීෂණ) දෙවේන්ද්‍රයාට; මෙසේ යා, මෙයාකාරයෙන්; සැලකැරැ, දන්වා; බැතින්, භක්තියෙන්; වඳිමින්, වන්දනය කෙරෙමින්; තොසේයා, සන්තෝෂයෙන්; පැදකුණුකොට, ප්‍රදක්ෂිණා කොට; බිසෝ, අගමෙහෙසියවූ; දෙවියන්, දෙව්දුව; දකිමින්, බලමින්; නොවලසේයා, පරක්කු නොවී; සකිසඳ, උත්තම යහළුව; මෙම ලෙසේයා, මේ ආකාරයෙන්ම; කියමින්, ප්‍රකාශකෙරෙමින්; යදින්; යදිනු මැනව.

107.

කිරි සමුදුරැ, කිරි මුහුදෙහි; පලට, පැවූ; පැහැපත්, දීප්තියට පැමිණියාවූ; පුන්සඳෙව්, පුන් සඳ මෙන්; සිය ගොත්, තමාගේ වංශය; බබුළුවන, බබලවන්නාවූ; දෙව් රජ, දේවරාජයාගේ; (විභීෂණ පුත්) කුමරුහට, කුමාරයාහට; නැවතත්, දෙවෙනිවරවත්; එකලාව, තනිව; අවසර, ඉඩ; ලැබුණුවිට, ලැබුනු කල්හි; සුර රදුට (විභීෂණ), දෙවේන්ද්‍රයා හට; මෙපවත්, මේ පුවත; සැලකරනුව, දන්වන පිණිස; කියව, කථනය කරව;

108.

සැලලිහිණි, උතුම් සැලලිහිණිය; මේ සියලුම, මේ සියලුම; අදහස, අදහස්; ගිහිණි, ගතවූ නොහොත් ගත්තාලද; කුළුණෙන්, කරුණාවෙන්; දිණමිණි, හිරුගේ; උදයැ, උදාවීමෙහිදී; සියපත සේ, පියුමක් මෙන්; සලසා, සාද; සිතුලෙස, කැමති ලෙසට; පැමිණි, ලැබූ; සැපතින්, සම්පත්තියෙන්; නෑසිය, නෑදෑයින් හා; ඉටු මිතුරු, යහපත් මිතුරන් හා සමග; වාසිය, අවුරුදු සියයක්; පවතු, ජීවත්වා!

109.

පැරකුම් රජුට, පරාක්‍රම බාහු නිරිඳුට; පන්තිස්වනු, තිස්පස්වෙනි (වර්ෂයෙහි); නවම් මස, මාඝ මාසයෙහි; මෙහසුන්, මේ සන්දේශය; මනරම් කැරැ, සිත් පිනවන ආකාරයෙන්; ලස නොවී, කම්මැලි නොවී; බඳුනු, බැඳි කල්හි; රම් මිතුරු, රාම (කුමාරයාගේ) මිත්‍රවූ; දෙව් (විභීෂණ) දෙවේන්ද්‍රතෙම; කිවිඳු, කවීන්ද්‍රයාගේ; අදහස, අභිප්‍රාය; අයදුම් ලෙසට, ඉල්ලුම් පරිද්දෙන්; සිදුකැරැ, සලස්වා; සකස, යහපත් ලෙස; බිසොවට, මහිෂියට; ගැබ, පුත්‍රගර්භයක්; දුන්, දුන්සේක.

110.

සතිස්වනු, තිස්හයවනු වර්ෂයෙහි; නවමැ, මාසමාසයෙහි; පුර, පුරකොටසෙහි; අස්ලිසනකත, අස්ලිස නැකතේ; පහස් ලැබ, ස්පර්ශ ලැබගෙන; සුපුන් සඳ, සම්පූර්ණ චන්ද්‍රයා; නුබතුරු, අහස මැද; පැනෙත, දුටු කල්හි; සහස්කර කුලව, සූර්ය වංශයට; සතත, නිතරම; වැඩ වන ලෙස, දියුණුවන පරිද්දෙන්; (සුභ සිද්ධිය පිණිස) වෙසෙස්, උසස්වූ; රජ කුමරු, රාජ කුමාර තෙම; විලසින්, (ශරීර) විලාසයෙන්; දකුම් පත; දර්ශණයට පැමිණියේය. (බිහිවූසේක).

111.

කඳවුරුකුල, ස්කන්ධවාර ගෝත්‍ර නමැති; මැඳුරු, මන්දිරයෙහි; මිණිපහනෙව්, මැණික් පහනක්මෙන්; සුසැදි, මනාලෙස සැදුවාවූ; නැණ ගුරු, ඥානයෙන් වෘහස්පතී වැනිවූ; සබස, භාෂා සයක්ද; සමයද, ස්වකීය සමයද; දැනුමෙහි, අවබොධකිරීමෙහි; වොරැදී, විරාජමානවූ; රජ ගුරු, රාජ ගුරුවූ; විජයබා පිරිවන් හිමි, විජයබාහු පරිවෙනාධිපතිතෙම; පැහැදි, ප්‍රසන්නවූ; මියුරු, රසවත්; පදැති, පද සම්පන්නවූ; මෙසැලළිහිණිය, මේ සැළලිහිණි; අස්න, සන්දෙශය; යෙදී, කැරවූසේක.

NOTES.

BENEDICTION.

1

සැර (චිරාත්) a long time.
රද (ජීවත් වේවා) live, the Benedictive mood (ආශීර්වාද ක්‍රියා.)
This is the common formula of wishing well.

රජකුල රහස. The kings had ministers who kept the secrets of the king. They were selected from nobles of high birth. By comparing this bird to such a confidential member of the king's officers the poet pays a very high tribute.

ඉති is a conjunctive particle.
සියනිති(සියන් + ඉති) The two words are joined by ස්වර සන්ධි.

සැලළිහිණිසඳ.
සඳ has various meanings. (1) The original meaning was the moon. (2) That being a delightful object it came to be used for any noble person. (3) Time was measured according to the change of the moon. Thus it means time. එසඳ, මෙසඳ.

This bird like the මයිනා is often brought up by men. It is a little biggcr than the "myna". When trained it can speak many languages clearly and well. In this respect it surpasses the ability of the "myna". But this bird is not so common as the "myna". In the "Naisadhamahākāvya" this bird is praised. Also in "Vasavadattā". This bird is employed as a messenger by Vāsavadatta.

Bird's Fortune, Friendship and Duty.

2

කෙසරු. This refers to the stamens of a flower, consisting of filament, pollen and anthers. They look like golden threads. Here the manes of a lion are also called කෙසරු.

තොලෙ is a demonstrative pronoun similar to මේ.

යුග (යුගම) a pair, two, සගල is also often used in the same sense.

2

සපුමල්. The flowers of the සපු tree are fairly large and extremely beautiful. The buds of this flower are like the yellow beaks of birds. Since the සපු trees are dark yellow the simile is very appropriate. The tree grows to a large size. Its fragrance is wafted very far. Sinhalese poets often allude to this tree in their description of large forests.

ඵව (ඉව, ව, pāli) This particle is used to express similarity.

නිල් උපුල්. The lily is of different colours. The commonest is the blue lily and the white lily. It is the blue lily that has been immortalized by ancient poets of India and Ceylon. Very often the eyes of maidens are compared to the blue lilies. The lily is a water-plant. The flower opens in the morning with the rising of the sun and fades with its setting.

රූව. රූපය form, beauty, shape.

සිදුබුවෝ. The Siddhas are a class of fairies alluded to in Hindu mythology. They are supposed to inhabit forest regions. The other class of fairies like them are the Gandharvas. Just as the latter are reputed as celestial musicians the former are famous as celestial physicians. These creatures are pleasure-loving spirits who share celestial and terrestrial pleasures and enjoy the beauty of sylvan streams, flowers, hills.

වන දෙව්ලියෝ. These refer to a class of fairies who also reside in the forest. Sylvan nymphs would be the nearest English rendering.

සබඳිනි කලණ. කල්‍යාණ මිත්‍ර. is the best type of friend.

This verse is known as the 'දසපද සැහැල්ල'. සැහැල්ල can consist of 10, 12, 14, 16 or 18 lines. This has ten lines hence the name.

සිතුමිණි. It is believed by the Hindus and also the Sinhalese that heaven is an abode of happiness. There everything is fun and play. As such there seems to exist various objects which fulfil the desires of those beings.

2

The following are some of them:—

භද්‍රඝට	—	Divine Urn
කාමදුක්	—	Cow of Plenty
කල්පවෘක්ෂ	—	Celestial Tree
කල්පලතා	—	Celestial Creeper

3

ලප The spots are believed to spoil the beauty of the moon. Hence the spotless moon is an object of great beauty.

හෙල්මැලි. The water plant that puts forth white blossoms which, when they fade away, become extremely delicate. The possession of a delicate body was considered a mark of beauty. The reference is to the soft crimson colour more than anything else.

4

සිතුසිතුවම්. සිතුකම් > සිතුවම් by the process of introduction (ආගම්). The paintings on walls were very common. This art must have been practised both by the rich and poor. It has become so popular as to become even a fit object for a simile. The idea itself is fairly old. Such mural paintings could be seen even today.

5

පවරද. This denotes the මහාමේරුපර්වත which is the largest of all mountains. It is supposed to be found under the sea. Below this is the abode of the Asuras. Above this is the kingdom of the Suras. This is surrounded by seven mountain peaks. It is also known as මේරු, සිනේරු.

නාලෝ. Beneath the ocean is supposed to be found the world of Nāgas They are a mythical tribe whose king is Ananta. Possessed of mystic power they can assume any form at will. The upper portion of their bodies resemble the hood of snakes, the lower portion that of men. Their maidens are extremely beautiful.

සුරපුර. The kingdom of heaven. The human conception of the celestial abodes is that of a place full of prosperity and pleasure, merriment and joy, where young women form part of the loveliest of possessions.

5

කැලණිපුර. It is a famous city in Ceylon History. It's traditions go back even as far as the time of the Buddha. But during recent times it is said that Yatāla Tissa built the City of Kelaniya, together with the Vihāras and made it his Capital. Later the whole place was destroyed by a devastating flood. Finally it became a place of great religious worship. Today it is a famous shrine to which thousands of devotees come from all parts of the Island.

විභීෂණ. The God Vibhisana dwelt at Kelaniya. Many people invoked his blessings He loved his friends and slew his enemies. Hence people dreaded his wrath.

Splendour of Jayawardene Pura.

වලා, මෙඝ, also mean a rain-cloud. This is very often used in similes by Eastern poets.

හසුන්. The message that the poet is going to entrust to the bird. It is said later when the bird is delighted and happy after listening to its own praise and also that of the City where it lives.

The City of Jayawardana.

7

ජයවර්ධන පුරවර. This is the oldest name for the City of Kotte. It was built by the Minister Alagakkonāra during the reign of Vikrama Bahu III. The first king to make this his Capital was Parākrama V. It was the Capital until the time of Don Juan Dharmapāla. Kotte, as it was later known, was the scene of much martial activity during the modern periods of Sinhalese History especially during the Dutch and Portugese periods.

තුනුරුවන. The Triple Gem. The three objects to which the Buddhist comes for refuge. They are the Buddha, Dhamma and Sangha. Almost all the Buddhist compositions start with verses in adoration of this Trinity.

2

The following are some of them:—

භද්‍රඝට —	Divine Urn
කාමදුක් —	Cow of Plenty
කල්පවෘක්ෂ —	Celestial Tree
කල්පලතා —	Celestial Creeper

3

ලප The spots are believed to spoil the beauty of the moon. Hence the spotless moon is an object of great beauty.

හෙල්මැලි. The water plant that puts forth white blossoms which, when:they fade away, become extremely delicate. The possession of a delicate body was considered a mark of beauty. The reference is to the soft crimson colour more than anything else.

4

Read substitution for introduction and ආදේශ for ආගම.

so popular as to become even a fit object for a simile. The idea itself is fairly old. Such mural paintings could be seen even today.

5

පව්රද. This denotes the මහාමේරුපර්වත which is the largest of all mountains. It is supposed to be found under the sea. Below this is the abode of the Asuras. Above this is the kingdom of the Suras. This is surrounded by seven mountain peaks. It is also known as මේරු, සිනේරු.

නාලෝ. Beneath the ocean is supposed to be found the world of Nāgas They are a mythical tribe whose king is Ananta. Possessed of mystic power they can assume any form at will. The upper portion of their bodies resemble the hood of snakes, the lower portion that of men. Their maidens are extremely beautiful.

සුරපුර. The kingdom of heaven. The human conception of the celestial abodes is that of a place, full of prosperity and pleasure, merriment and joy, where young women form part of the loveliest of possessions.

5

කැලණිපුර. It is a famous city in Ceylon History. It's traditions go back even as far as the time of the Buddha. But during recent times it is said that Yatāla Tissa built the City of Kelaniya, together with the Vihāras and made it his Capital. Later the whole place was destroyed by a devastating flood. Finally it became a place of great religious worship. Today it is a famous shrine to which thousands of devotees come from all parts of the Island.

විභීෂණ. The God Vibhisana dwelt at Kelaṇiya. Many people invoked his blessings He loved his friends and slew his enemies. Hence people dreaded his wrath.

Splendour of Jayawardene Pura.

6

ඝන. A dark-blue rain cloud. The sight of a rain cloud often causes pea-cocks to rejoice. The thunder makes them dance.

වලා, මේඝ, also mean a rain-cloud. This is very often used in similes by Eastern poets.

හසුන්. The message that the poet is going to entrust to the bird. It is said later when the bird is delighted and happy after listening to its own praise and also that of the City where it lives.

The City of Jayawardana.

7

ජයවද්දන පුරවර. This is the oldest name for the City of Kotte. It was built by the Minister Alagakkonāra during the reign of Vikrama Bahu III. The first king to make this his Capital was Parākrama V. It was the Capital until the time of Don Juan Dharmapāla. Kotte, as it was later known, was the scene of much martial activity during the modern periods of Sinhalese History especially during the Dutch and Portugese periods.

තුනුරුවන. The Triple Gem. The three objects to which the Buddhist comes for refuge. They are the Buddha, Dhamma and Sangha. Almost all the Buddhist compositions start with verses in adoration of this Trinity.

8

රත තඹර. The lotuses are of five kinds like the lilics. The red lotus is a favourite flower of Eastern poets.

තිසරැ. This bird is of various colours. Some are black, white and golden. The golden swan has so far not been found. The golden swan has also been highly praised by poets.

දියවන්නා. The stream of water that encircled the City of Kotte served as a good fortification to the town. At the same time it enhanced its beauty too. The same stream could be seen even today. Of course the golden lotuses are replaced by stagnant heaps of mud. The golden swans have yielded place to the dark tortoises. Now it is known as Juvannave.

නරැපටැ. This is the knot formed by tying the garment at the waist. It may also refer to the long frill of the saree worn by Sinhalese ladies. Or it is the එකතුරැපට (i.e.) the spot where the ends of the garment are brought together and fastened.

පටසළු. The silken robes were usually worn by rich ladies. This of course was the lower garment. This supports the theory of the frill of the garment as නරැපටැ.

ඇරැපැසි Display, show forth, exhibit ('ගඳ මිරිකා රැපැසි දියසඳ'. See Perakumbā Sirita vs. 14.)

ලෙළෙදෙන. The appropriateness of this word cannot be doubted. The radiant brightness of the garment and the rippling of the flowing water are apt comparisons. This may also bear a reference to the faultless limbs of the maidens.

9

සමනොළ. The Samantakūta Parvata which is Adam's Peak of the present day is the abode of God Sumana, (Saman). It is a Sacred spot of the Hindus, Muslims and Buddhists. Annually thousands of votaries flock to the summit where is supposed to be found the foot-print of Buddha. The others believe that the foot-print is that of their God. On very clear mornings its peak could be viewed from Colombo, rising up to heaven like a blue cone. Hence the comparison to the knot of hair.

9.

මෙවුල්ධර. This is an ornament worn in ancient times by rich and fashionable ladies. It was wrought of silver and gold studded with various gems. Th3 value of this was somewhere in the region of 9 crorzs of gold coins.

ලකඟන. It has almost become a habit with Eastern poets to compare the City to a young maiden.

තනපට. This was an ornament worn by youthful maidens.

Note on තනපට—*Read 2nd sentence as:* The purpose may have been to acquire freedom of movement or to preserve the symmetry of form.

all Eastern Cities.

10

This verse is omitted in some manuscripts. It is not altogether out of place. Hence I have included it.

කිකිණි. The elephant, the horse and the bull are made to wear tinkling little bells so that when they move about a drawling musical note is struck. They may serve as useful aids to notify the approach of such an animal to the pedestrians. It may even be to drive away wild animals or to draw the attention of the driver or rider.

චාමර. This is a fan made out of the bushy tail of an animal called Cāmara living in the high mountain regions. It loves its tail more than its life. A fan of such hairs is one of the paraphernalia of royalty.

ජයසක්. The conch shell served the purpose of a trumpet for Sinhalese armies. It was sounded after a victory. It was an auspicious object. This was included as one of the five chief weapons, (පඤ්චායුධ) in ancient times.

8

රත තඹර. The lotuses are of five kinds like the lilics. The red lotus is a favourite flower of Eastern poets.

තිසරා. This bird is of various colours. Some are black, white and golden. The golden swan has so far not been found. The golden swan has also been highly praised by poets.

දියවන්නා. The stream of water that encircled the City of Kotte served as a good fortification to the town. At the same time it enhanced its beauty too. The same stream could be seen even

(i.e.) the spot where the ends of the garment are brought together and fastened.

පටසළු. The silken robes were usually worn by rich ladies. This of course was the lower garment. This supports the theory of the frill of the garment as කරැපටැ.

ඇරැපෑසි Display, show forth, exhibit ('ගඳ මිරිකා රැපෑසි දියසාඳ'. See Perakumbā Sirita vs. 14.)

ලෙළදෙන. The appropriateness of this word cannot be doubted. The radiant brightness of the garment and the rippling of the flowing water are apt comparisons. This may also bear a reference to the faultless limbs of the maidens.

9

සමනොළ. The Samantakūta Parvata which is Adam's Peak of the present day is the abode of God Sumana, (Saman). It is a Sacred spot of the Hindus, Muslims and Buddhists. Annually thousands of votaries flock to the summit where is supposed to be found the foot-print of Buddha. The others believe that the foot-print is that of their God. On very clear mornings its peak could be viewed from Colombo, rising up to heaven like a blue cone. Hence the comparison to the knot of hair.

9.

මෙවුල්බර, This is an ornament worn in ancient times by rich and fashionable ladies. It was wrought of silver and gold studded with various gems. The value of this was somewhere in the region of 9 crores of gold coins.

ලකඟන. It has almost become a habit with Eastern poets to compare the City to a young maiden.

තනපට. This was an ornament worn by youthful maidens. The purpose may have been freedom of movement or to preserve to acquire the symmetry of form. The author may, for all I know be giving us the description of the dress and ornaments of a rich young maiden of his time.

පවුර. Just as the moat was a necessary form of protection to a city the rampart also formed one. This was the case with all Eastern Cities.

10

This verse is omitted in some manuscripts. It is not altogether out of place. Hence I have included it.

කිකිණි. The elephant, the horse and the bull are made to wear tinkling little bells so that when they move about a drawling musical note is struck. They may serve as useful aids to notify the approach of such an animal to the pedestrians. It may even be to drive away wild animals or to draw the attention of the driver or rider.

චාමර. This is a fan made out of the bushy tail of an animal called Cāmara living in the high mountain regions. It loves its tail more than its life. A fan of such hairs is one of the paraphernalia of royalty.

ජයසක්. The conch shell served the purpose of a trumpet for Sinhalese armies. It was sounded after a victory. It was an auspicious object. This was included as one of the five chief weapons, (පඤ්චායුධ) in ancient times.

10

දෙවනමුහුද. It is the belief among the Hindus and also Sinhalese that at the end of each aeon (කල්ප) the world will be destroyed. Then noise of the ocean will be like thunder, and this mighty sea will sweep over the land.

දෙවනමුහුද. The allusion is to another such ocean. Normally the ocean is not so noisy. If the reference is to the ordinary ocean the simile is inapt.

11

සිහිල්. This fragrant tree is never passed off by poets when describing a grove. The wood is supposed to possess a fragrant smell and also impart coolness. The medicinal value of the wood was known to the ancient people. During the heat of the day people (especially ladies) used to smear their bodies with a paste made out of it.

රන්දද. The banners were not actually made of gold thread. The striking golden colour is exaggerated. Hence the poet speaks of them as golden. Such banners were often hoisted in cities during times of prosperity and victory.

වලහා. 'වලහ' is used to express prevention.

12

මහල්. The storey of a house. Many storeyed houses were not a very common sight. Hence the special mention.

පහපෙළ. The array of palaces. ප්‍රාසාද is a building with more than one floor.

සුර. They are the Gods who reside in one of the celestial abodes mentioned as belonging to certain heavens. These are believed to be found above the earth. The residents of these have earned such happiness because of the performance of good deeds. These are purely mental conceptions.

විදුදර. They are also a class of fairies who inhabit the (space) sky. They are learned in various sciences. They are as powerful as Gods and are able to assume any shape at will.

12

සඳළු. On the upper terraces of rich mansions was a certain portion from where the inmates enjoyed the coolness of the moon-beams during warm nights. During day they were used for all sorts of sports. See Kusajataka v. 85:—

"සඳලු තලවල කෙලිති පත්දු"

They correspond to the modern balconies; roof gardens.

සුරවිමන්. Celestial mansions or abodes are the residences of each individual God. The size and the prosperity of each abode depends on the amount of merit one has performed to receive such an abode. The Gods are able to move from place to place in them. In the Vimāna Vatthu you hear of so many instances of such mansions.

13

ඉඟසුඟ. ඉඟ is of course the waist. සුඟ means little thin. Therefore the word means the thin waist. සුඟ > හුඟ, now means, much, great.

ලියෙව්. The beautiful maidens are often compared to creepers. Most of the similes in this poem have been borrowed from Sanskrit works. In all these similes we must take into consideration one feature. In this case it is the tenderness that is common.

දෙවඟන. The Goddesses are believed to be extremely beautiful and the surest way of distinguishing a mortal from an immortal is by the twinkling of the eyes. We see the same qualities mentioned in the රථ ප්‍රශ්න of the Ummagga Jātaka.

14

In this verse the Author contrasts the two cities of Alakā and Jayawardhana Pura. Alakā is the City of the God of Wealth. Therefore it outshines the other cities in splendour, beauty and riches. But our Jayawardhana Pura is superior even to Alakā.

නිදන්. Buried treasures are often associated with rich cities. They say that the guardians of the earth watch over these treasure troves and enable fortunate men to find them. The city of Alakā possessed nine such troves whilst this city possessed hundreds of them. The Bahirayas were the guardians of such wealth.

14

අනතුරුදෙස. This refers to the Southern quarter. The City of Alakā was in the North. Our city was situated in the South which is the opposite of Vaisravana.

කිනුරු. They are a class of semi-divine beings who are supposed to have been born from the toe of Brahma Some believe them to be the offspring of Sage Pulasti Like the Gandharvas of heaven they are expert musicians and singers. Their faces resemble that of the horses and their bodies that of men. They are the constant companions of Kubera, the God of Wealth. The Kinnaris (i.e.) their maidens are extremely handsome in appearance. Whilst in singing they rival even celestial maidens.

නිසසරන්. The literal meaning of the word is those who wander about at night. It is next applied to any night wanderer. The word means the bandits and robbers who prowl about. The night being the usual time of their nefarious activities.

ඊසුරු. Isvara is a lord or a chief. The God Isvara is given the same name because he is the chief of all Gods, at least in mystic power. In this poem the word is used to mean chieftain.

දනද. The wealthy and powerful men, who are the Governors of the place.

කෙලෙස්. This is a mountain peak of Mahāmeru often called 'Kailāsakūta Parvata'. Alakā, the City of Kubera is built on this.

උතුරුදිගිඳු. Each quarter is presided over by a God. There are four such Gods known as 'Four Regional Gods'. They are ධෘතරාෂ්ට්‍ර, විරූඪ, විරූපාක්‍ෂ, වෛශ්‍රවන, guarding East, South, West and North respectively. Vaisravana is also called Kubera who is the God of Wealth or riches: Kuvera possesses a deformed body. He is the King of Yakkhas and Lord of Kinnaras. His City is Alakā or Alakamanda a beautiful and prosperous spot on Mount Kailāsa. The nine treasures are found here.

Departure: Land Marks on the Way.

15

සුරගුරු. The planet Jupiter who is supposed to be the Teacher of Gods.

අස්විදනැකත. This is the asterism that is the favourite of the moon. That means in the asterism "Asvida". It spends a greater part of the time.

නැකත is the name for the host of 27 constellations that are visited by the moon in its course. The first of these is the අස්විද.

කුලදෙවිය Each family believes in a favourite deity. Such a deity is always honoured and worshipped in the house. But here the reference is to the three Refuges.

16

පිරිකුඹු. The jars fully laden with flowers. (coconut palm-flower) rice etc. are auspicious objects placed in the houses and path ways on festive occasions.

අඹගෙඩි. The mango tree is considered to possess some mysterious power. Hence the use of its leaves and fruits on auspicious occasions. The branches are also used in Bali ceremonies.

සෙළකුසුම. White objects generally are believed to possess a certain amount of holy purity. The Sinhalese people often use white as the auspicious colour. The special significance may be due to its simplicity. The white flowers, clothes and other objects are often used on such sacred occasions.

ළියපියනොබළ. Maidens even without the sweet words would be welcome objects to the eye of one who starts on a journey. Generally women are supposed to possess sweet speech. Sweet speech too conduces to the good progress of the journey.

රන්කෙඬි. Golden urns used for keeping the coconut palm-flower during auspicious occasions.

මස්ගත්. See verse 10.

16

සේසත්. The white parasals are also special objects of luck. The parasol being the insignia of royalty.

සුබනිමිති. It is the custom amongst the Sinhalese to look at a pleasing object before they start on a journey. The idea may be to preserve a well composed mind. This is strictly observed even now. They even believe the sight of a virtuous person in the morning will be a good thing to start the day. Hence they are very particular as to whom they see first each morning. If the day happens to be unfavourable there will be no limit to the number of curses that will fall on the person whom they saw first that morning.

නැකත. Each new undertaking is carried out at an auspicious time specially chosen for each occasion. This is calculated according to the movements of the planets. That happy moment during which a certain asterism is in the ascendant is called the නැකත.

17

සගසිරි. See සුරපුර verse 5 සග and සුර are the same.

මොක්. This is the state of emancipation. When one is freed from all defilements he is supposed to have reached this state. This is the highest conception of spiritual attainments and it is called Nirvāna.

මුනිඳු. The Lord of Sages is the Buddha. Muni is a holy seer who practises great virtues and is engaged in deep meditation.

දම්කඳ. This is the whole mass of the doctrine of the Buddha. This aggregate consists of 84,000 Suttas (sermons). Although it is not exactly so it is a very large collection.

දළදා. During the time of the composition of this poem the Tooth Relic was at Kotte. The history of the Tooth Relic could be got from the Pali Dāthāwansa. This is believed to be the right canine tooth of the Buddha, that was brought to Ceylon by princess Hemamāli.

18

කොත. The minarets or spires of the gable roofed houses. The common architectural designs of Royal palaces showed the presence of gable peaks, balconies, jewelled minarets etc.

මුතුලැල්. Around the peaks were hung strings of pearls that resembled an open parasol. These were decorations peculiar to royal mansions.

සඳකැන්මිණි. The moonstone is especially noted for its coolness. Hence houses built out of such stones would be extremely cool. Only the rich could afford to build walls out of such a stone. It is believed that when this stone is held under the rays of the moon little drops of dew are formed beneath. It is called "*Chandrakantipasana*."

රජවිමන්. See the meaning of විමන් in verse 12. The palace of the king could even match with celestial abodes in splendour, beauty and size.

19

රවිකුල. The Sun-Dynasty is a famous family coming down from very ancient times. To this belonged many famous rulers of ancient India. The other famous family was the සඳකුල. The Suriya Wansa and the Chandra Wansa were both very powerful dynasties in India. But more references are made to the Sun-Dynasty. The ancestor of this race was Manu who appeared during the first period of the world. This is also known as Manu Wansa and Mahasammata Wansa. The Sinhalese kings too belonged to this race.

කමලකර. ආකර ▹ අකර is a mine or the birth-place. The words when combined mean a lake of lotuses.

පියුමම්බා. අම්බා is a woman and පියුම් is the lotus (i.e.) The lady of the lotus. It is said that when the ocean was stirred up by the Asuras she sprang up from a lotus and embraced Vishnu. She is the wife of Vishnu. Other names for her are Sri, Laksmi and Sriyakanta. She is also the Goddess of wealth and prosperity.

19

රම්බාසිමි. Ramba was a celestial nymph who was the wife of Nalakūbara. He was the son of Vaisravana, the Lord of Alaka. Both Ramba and Nalakūbara are supposed to be extremely beautiful.

පැරකුම්බා. Parakrama Bahu VI of Kotte came to the throne in C. 1412 A D. He had two daughters only. One of them died very young and the other was Princess Lokanatha (ලෝකනාථය). He had 3 adopted sons of whom Sri Rahula was one. Sri Rahula, the author of this book shows his gratitude and honour to the king who brought him to the position he was to hold later.

20

සිව්සැට බරණ. These are the 64 garments worn by a crowned king. He does not wear them every day. But on important occasions he comes complete with all these 64 ornaments. Most of them were made of gold and silver studded with pearls and gems.

වෙණු. Vishnu who is the chief God of a sect of the Hindus is believed to be the Protector of the World, whilst Brahma is the Creator and Isvara is the Destroyer. He is also known as සතරත්. He wears a blue garment and wields a discus. His consort is Sri.

සිහසුන. The king's throne was made in the form of a lion. The lion being the favourite animal significant of power and majesty. It was a very spacious and large seat. The lion throne of the last Sinhalese King could be seen at the British Museum even today.

මනුරජ. Manu was the first king of the Solar-race. Incidentally Manu is supposed to be the first man. Hence people are called 'Manusya'. There was a later Manu who was the dispenser of justice and moral maxims. To this race belonged many noble kings. The Buddha belonged to this race.

21

කුමුදුමල්. A small water-plant. The buds open at night and not during day. It is a small flower which blossoms only by moonlight.

21

දියතලා. The surface of the water laden with crimson lotus petals is indeed a pretty sight.

අමින් with the desire. අට=wish, to desire.
කැටැටිව wishing to do.

කොන්තගම් තොට. 'තොට' is a ferry or crossing place of a river. This was near Jayawardhanapura. This spot is now known as කුඩුවේ වත්ත.

22

කළුවැල්. A dark creeper used for burning as incense. It is known as අගිල් or කාලාගුරු.

කපුරු. Camphor. This substance is generally burnt within temple precincts and also used as incense. It burns very fast.

මිහිඟු. A kind of drum sounded in Hindu temples especially at the evening worship of Isvara.

සක්. The conch shell; also connected with the worship of Isvara. See verse 10.

මිණි. The large bell made of a certain alloy. This is sounded as an indication of the approach of the time for worship.

දෙමළගී. By this time the Tamils had begun to settle down. Their position became established. They began to build temples for their religious worship. This shows that peace prevailed. Very few Sinhalese believed in the worship of Isvara. Therefore the hymns are naturally in Tamil.

ඉසුරු. The God of Destruction. He is a great ascetic. He is very fond of dancing. It is said that Isvara goes on dancing for years and years. Then Uma or Parvati appears before him. They both join and continue the dance till the destruction of the world. Parvati was the daughter of the Himalaya and the consort of Isvara. He is worshipped by many Hindus.

කෝවිල. A place of worship of the Hindus. It is full of images just like a Buddhist temple.

23

වෙසඟනා. The harlots unlike those of the present day, visited the houses of their lovers at night. Early morning they used to return. They formed one of the oldest institutions in India and Ceylon. Such women occupied a chief position in towns. Many stories can be found which say that their profession was recognised. They were very careful of their looks and often applied all kinds of unguents and sprinkled fragrant scents.

කොකුමගර. This was a highly scented ointment applied on the breasts in order to bring about coolness. It helped to develop the beauty. It was produced from the bark of the Kunkuma tree.

පසඟතුරු. The five kinds of instrumental music.

They are :—

'ආතතං චෙව විතත මාතත විතතං ඝනං
සුසිරංචෙති තූරියං පඤ්චාඞ්ගිකා මුදීරතං'

24

උදගිරි. Actually there is no mountain of this name. But the spot from which the sun is seen to rise is conventially so known. This is also known as පූර්වශෛල, පූර්වපර්වත. The spot from which the sun sets is known as අපරශෛල, අස්තාචල, අවරගිරි.

සහසකර. The thousand-rayed one. The sun is supposed to have thousand rays. Thousand does not in this instance mean a fixed number. It only means a large number.

Isvara. He is a powerful god having three eyes and 4 hands. His body is white. ස්කන්ද කුමාර, and Ganesvara are his sons. He practises austerities. He bears the crescent moon on his head and wears a leopard-skin. Sometimes he haunts Cemeteries wearing a necklace of skulls round the neck and serpents on his head. The Saivites believe him to be the creator of the world.

25

සමන් සුරිඳු. He is the presiding god of the Samanala mountain. His carriage is a white elephant. History has it that he was a noble disciple of the Buddha. There are many temples by this name.

25

මඳාරා. This is a species of trees that grow in heaven. The blossoms are extremely beautiful and fragrant.

පාරිජාත. Another species of fragrant and beautiful flowers that are found in heaven. It is also known as පාරිජාතක පරසතු.

මුනිපාකඩර. During the 8th year after the realization of Buddhahood the Buddha is believed to have arrived in the island at the request of Maniakkhika—the naga king of Kelaniya. Then King Saman invited Him. The Buddha left the impression of the left foot on the jewelled stone there. Ever since that time it became a place of worship.

26

සැවුලිඳු. The chief of a species of fowls. God Siva's banner was always marked with such figures.

මහ සෙන්දෙව්රදපාය. He was the son of Isvara, Skandha is another name for him. The God of Kataragama is also the same personage. His conveyance is a pea-cock. This kovil was built in his honour.

27

සුරගඟ. This is the great river found in heaven. It is called ආකාස ගංගා. The waters of this river are milk-white in colour. Some believe it to be the Mandahini River.

වෙලලස. The vicinity of the coast. The spot near (අස < ආසන්න) the coast is the literal meaning.

මුතුසක්, පබළු. Among the seven different kinds of gems are included pearls and corals. The others are:

මිණි=gems	සුවණ්ණං රජතං මුත්තා
වෙළුරිය=beryl	මණිවෙළුරියානිච
රන්=gold	වජිරං (ච) පවාලං (ති)
රිදී=silver	සත්තාහු රතනා තිමේ

විදුරු=diamond

See note on **සක්** verse 10.

27

මහමුහුද. The great ocean will be seen to the north by one who soars up to the sky from Kotte.

28

සිහින්ගෙදි. It may be a large tree that affords shelter to birds and beasts. A part of the word (ගෙදි) seems to suggest its fragrance.

සෙවණල. This compound word is formed from ඡායා + වර්ණ + ආලෝක, සෙ + වණ + අලු > සෙවණලු.

ගිරවුන්. Parrots are common birds of Ceylon forests. Kelaniya at that time may have been a prosperous agricultural centre. One thing is evident, and that is that the fragrant grain (ඇල්) seems to have been popularly grown.

29

නිලතුරඟ. The steed of Prince Sapumal was green in colour. Since the comparison of the steed is with the splendour of the sun-god it is possible that the colour was green. For the Bay horses of the sun are supposed to be green in colour. The author may have had in his mind the colour of the 'Harits'—the steeds of the sun.

රිවිදෙව. Every natural phenomenon is believed to be presided over by a deity. The god of the sun was Surya Deva.

යාපාපටුන. This is the northern portion of Ceylon. For many periods of Ceylon history this was the chief strong hold of the Tamils. Sapumal prince subdued the power of the Tamils and made them acknowledge the supremacy of Parakrama VI. And he was made governor of that spot.

සපුකුමරු. He was the son of Parakrama VI. of Kotte. His full name was Sembagapperumal Senanayaka Sapukumaru. Princess Ulakudaya was his younger sister. He brought Yapapatuna under his power.

30

මලිගියලිය. The malati creeper is a variety of the jasmine, which is one of the commonest flowers of Ceylon forests. The flowers are small and white but their fragrant smell is very inviting.

රජහස. The royal swans are a rare species. Their beaks and feet are crimson in colour. The favourite abode of the swans is a lake full of cool waters and lotuses in bloom. The lake Manasa in the Himalayas is their original home. They always wander in crowds.

31

Description of the sights on the way.

අයිරාවණ. Airawana is the elephant of Sakra. It is noted for its strength. One of the elephants that support the 8 regions of the earth, is also called by this name.

දුනුකොන්සිලන්. The arrow, spear and the sword formed the three chief weapons of attack of the Sinhalese army.

කසිකාවල. The modern village of කඩුගම may be old කසිකාවල. It is also known as 'කාවසියන්වල' a little folk etymology will not be out of place here. 'Kai' in Tamil means a hand. Kaval is a garrison. Probably there was a garrison of soldiers stationed here. Moreover there may have been a sign-post with the hand to indicate the spot. Hence it may have been so called.

සෙබල. is a clever soldier. හට is one who works for hire The soldier was one who did mercenary service. The word specially means trained soldiers. It may be formed as follows :

සේවා + හට > සෙබල, සු + හට > සෙබෙල.

32

ලියමඬු. The bowers made in the shape of tents. This was due to the intertwining of the creepers.

ලියගෙ. Such arbours in the shape of houses. The trees stood for the main supports.

33

කොල්ලම්ගස. A tree growing along the banks of lakes. Its leaves are very thick. Hence the dark green colour produced by the thick growth of leaves.

වල්අම්බලම. A resting place among the sandy tracks of the forest. This was at a spot between තලංගම and වල්පොල. The name වල්පොල itself may be a corrupted form of වල්අම්බලමේ. This was near කොටිකාවත්ත.

34

කස්තුරිතිලක. Tilaka is the dot or mark worn on the forehead especially by Hindus. The Sinhalese too seem to have followed this custom. Generally ladies wore it. But here we are told that men too used to wear it. The ointment with which it is marked is very often made of a mixture of sandal wood. Musk too seemed to have been used. This was called the beauty spot.

සළෙළුන්. The pleasure loving young men who went about enjoying themselves used to spend their time mostly in pleasure groves, parks and ponds. They were libertines. They revelled in the company of ladies who behaved similarly.

සුමුටාන. The modern හිඹුටාන to the west of the මුල්ලේරියාව lake may be the spot. During the reign of Rajasinghe a great battle was fought near this place—may be at Mulleriyava—. The opponents were the Portuguese.

35

නා. This is a large tree bearing beautiful white flowers full of fragrance. The golden pollen dust is found in plenty in this flower.

දෙඹ. Another huge tree of the forest. The flowers of this are not so fragrant as those of Nā. But the flower bears much pollen dust.

මී. Bakmi another of the giant trees of the forest. Its fruits are very sweet.

35

පිඹල. A fairly big tree of the forest. The fruits are very sweet.

දඹ. The jambu tree is of two kinds. One is the large tree with white bell-shaped fruits. The other is the small tree with small crimson fruits.

36

කෝකිල. The Kokila is the only singing bird of Ceylon. Although its notes are not maddening yet they are somewhat appealing. The clarity of its voice could be observed early morning. It sings sweeter notes when intoxicated with the honey of flowers. The sweet koel bird about whom Sarojni Naidu sings belongs to the same species.

වනසැවුළෝ. The wood-cocks who are very fond of fighting are not at all worried about the passers by.

ගුරුබැවුල. This is an elevated piece of land in the forest. It may be the modern වාතගුරුගොඩැල්ල. The Kelani Vihara was in front of this spot.

37

පියුම්රා. Padmaraga is a species of red gems like a lotus in colour. It is known as the topaz.

දුනුකේ. A kind of tree growing in fairly marshy soil.

මුරුත. Another species of trees growing in marshy forests.

ඕලු. This is a species of lily having scentless white flowers. It is smaller than an uppala, nor has it so many petals.

හෙබ. This expanse of water may be the pond at Kolonnawa.

38

ඇල්ගෙවි. The maidens who lived in the fields where paddy was grown. They looked after the fields. During their leisure hours they sported in the fields with their friends.

ඉත. හිත > ඉත=well-disposed towards each other, mutually affectionate.

38

ගුරුළුකොත. Now this place is called බුරුල්ලකොත or ගුරුල්ලකොත. It must have been a famous field that was cultivated. The yield must have been very good.

39

කුඹුකුවට. The row of arecanut trees, having green and red fruits and flowers, resemble a maiden wearing a multi-coloured necklace of pearls. The fallen leaves add the touch of whiteness.

වෙළඳගොඩ. The present day Belagama may be this spot. As its name shows this spot may have been a famous trading centre.

40

සළලාන. The Sarala, or Hora tree is one of the large trees growing in the forests of Ceylon.

විලිකුළු. The Kadamba bird or the wild goose may be the bird alluded to.

කිරලාන. The Kirala is a bird that is very anxious about its young ones. It builds its nest in fields of corn or grass. Throughout the night you could hear its cry. The belief is that it sleeps in the nest with its legs pointed towards heaven so that it might safeguard the young ones even if the sky were to fall.

රත්හැල්. The red grains of corn that are extremely fragrant when cooked. It is somewhat rarely grown now.

වෙරලාන. This great field was near the temple of Kelaniya. It may be the present day වැරැල්ලාන.

41

කිත්සිරිමෙව්වෙහෙර. There were many kings of this same name Kitsirimegha. Hence it is difficult to say who built this temple. He may have been the son of Mahasena. The monks who resided here belonged to the Vilgammula Sangharaja succession(පරම්පරාව). There is a rock inscription which throws some light about the history of this temple.

42

සඳෙවළෙන්. The evening clouds that appear at twilight possess a peculiar ruddy glow. The peculiar light cast before sun-rise and sun-set is called the 'sandhya'. In the evening the beauty of the moon appearing above the twilight clouds is wonderful.

දාගැබ්. The Dagaba built over the sacred relics. It is called a Caitya. This word has an interesting history.

මහබෝ. The great Bodhi Tree. It is called the Bodhi because Prince Siddhartha obtained enlightenment under this. Any such treo is called Bodhi.

පිළිම. The various images of the Buddha and the other saints found in the vihara. These above named objects are found in every temple.

Beauty of the Kelani River.

43

All these trees mentioned here are the giants of the forest. They have a thick foliage of leaves and lofty branches. The fragrant flowers and sweet fruits of most of them attract birds and beasts of the forest.

44

කඩුපුල. A species of lilies supposed to be found in heaven. These are favourite flowers of the Nāgas who worship the Buddha with them. The other flowers of heaven are Parijata, Mandara.

මිණිමෙවුල. The ornament worn round the waist. This was a very expensive ornament. It was wrought in gold and silver, embossed with gems. Only rich princess could afford to wear it.

හරසඳුනෙන්. The strings cf pearls and sandal wood paste are loved by the maidens especially in summer. When the heat is unbearable they apply sandal wood paste on the region of the breasts and cover the breasts with strings of pearls. Both are upposed to produce coolness.

45

නාගභවනෙවිසත්. The world of the Nagas is beneath the surface of the earth. It is called Patala or Rasatala. Their kingdom is as prosperous as that of the gods. The Nāga maidens are very beautiful. The strange part of it is that the Nagas are all Buddhists. This may be a tacit reference to the fact of their being converted by the Buddha. The young maidens especially sing his praises to the accompaniment of music.

විණ්වෙණ. The Vina is the favourite instrument of ancient India. It is of various shapes. Some of them are studded with many coloured gems.

කැලණිගඟ. The river near the city of Kelaniya. It was, as it still is, a chief means of transport. Its banks were inhabited.

46

The glory of the twilight.

සොහොඹු. Otherwise known as මාධවී. This is a very strong creeper.

කොණ්ඩාල්. Ear ornaments.

47

The various kinds of lilies and lotuses are mentioned here.

48

අවරගිරි. The same as අවල පර්වත—the Western horizon.

49

වරැණ The ruler of the ocean and the guardian of the western quarter. He was the god who punished those that transgressed moral maxims. He punished the transgressors with dropsy. He is a very powerful god in the Rg. Veda.

සහසකර. He who has thousand rays, is the sun. Thousand in Sinhalese often represents a large number.

50

විදුලපුල්. The gem referred to is also called Kuruvinda, Pasana and Padmaraga. This is the ruby.

පිල. The special raised platform prepared on great occasions. This is the dais.

51

නිසයුරු. නිසා is the night or darkness. යුරු is from කරු and means one who makes or he who brings the night. That is the moon. The moon is usually seen in the night hence it is associated with darkness, just as the sun is with the day. Therefore දිවයුරු is the sun.

52

මස්කෙලිය. This spot was near the Kelani River, famous for its fish. Maskeliya is also mentioned in the Kokila Sandesa.

"බලව කැලණිගඟ මින් ගණ මස්කෙලිය."

This was situated to the west of Kitsirimevan Temple.

53

Night-time in the City of Kelaniya.

කැලණිය. See verse 5.

54

අගස්ති. He is a very famous sage in Hindu Mythology. Possessed of a thorough knowledge of the Vedas and its branches he was able to perform many miraculous feats. It is said that once he quarrelled with the ocean and drank all the waters of the ocean. Again he fell out with the Vindhya mountain. The terrified mountain came to him for pardon. Hence he is known as Agasti. His wife was Lopamudra and the name of his brother was Vasistha who was also a famous sage.

55

පුසුම්රා. The topaz that is often alluded to in Sinhalese poetry.

පතිනිදම්. The virtue of chastity has been always praised in India and Ceylon. Many a noble woman has risked her life in

55

its preservation. By this was meant the sharing of happiness and sorrow with one's husband.

The ocean is believed to be the husband of all the rivers. The appearance of the moon causes the waters of the ocean to increase. But here the sky river also increases its waters because of the drops of water that are formed on the moonstones of the houses. Therefore this is the joy felt both by the wife and husband and the participation of the joys and sufferings of the husband is the virtue of chastity. Hence the sky river is said to have exulted over the increase of its water. The ocean is often considered to be the husband of the sky river in literature.

56

In this verse only the similes are expressed. That which is compared is left to be imagined. The objects that are described are the maidens of the city. Such verses where only the similes are given, are known as "සමාසොක්ති."

සිරිවස. The white hair that adorns the chest of Vishnu was called thus (Srivatsa > Sirivaccha > Sirivasa > Sirivasa) very often in poetry. This is applied to the thin waist of maidens. All these characteristics were supposed to have been possessed by beautiful women. And it was according to these that a maiden's beauty was judged. Many take this to mean the hair on the chest of women. But it cannot be so, because they have no such marked line of hair.

57

මඳෙසින්. මඤ්ජුසා means a box in Pali. It is said to be made of conchs because the comparison is with the moon which is a white object.

දුනුකැන්. ජ්‍යොත්ස්නා > ජොසිනා? > ජුණ්හා > දුනු. The rays of the moon, or moonbeams. කැන් means a heap, collection. It has the same sense as කැල. සොහොල්කැන: here කැන means a heap.

සුමුගින්. සමුද්ග > සමුග්ග > සුමුගු. a casket or urn.

Worship of various images.

59

රන්තැඹිලි is a species of coconut palm that does not attain to such a height as the common coconut palm. Its nut is golden in colour and is much relished for the cool water inside it: a favourite tree grown in the orchards. It is also known as Sannira tree.

ගෙළසන්. Every rich person had a small park with an orchard adjoining the house where he lived. This was a favourite resort in the warm season. Different kinds of fruit-trees were planted here. Very often it also had a pond full of lotuses of various colours. This was used for water sports.

වෙහෙරට. ශ්‍රී කල්‍යාණි රජමහවිහාරය is meant here. The nephew of Devanampiya Tissa known as Prince Yatalatissa was crowned at Kelaniya. He was greatly devoted to his religion. He built the Vihara replete with every detail. He also made large endowments of gems, lands and fields for the maintenance of its guardians. Kalikala Sahitya Sarvagna Pandita Parakrama afterwards repaired a great portion of the old buildings.

Then King Bhuvanekabahu of Kotte, and Sri Sanghabodhi Parakramabahu in turn added various buildings, and also repaired some of the old ones. The last king to do any constructive work was Kirti Sri Rajasinghe.

නවගුණ මතුරු. The formula of the virtues of the Buddha is called by this name. It consisted of nine epithets.

ඉතිපිසො භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධො විජ්ජාචරන සම්පන්නො සුගතෝ ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්ම සාරථි සත්ථා දෙව මනුස්සානං බුද්ධොති.

"Thus, indeed, He is the Blessed One, the Arahat, the perfectly enlightened One, possessed of knowledge and virtue, the happy One, the Knower of the world, the incomparable One, the Tamer of those men that need be trained, the Teacher of gods and men, the Awakened One (the Blessed One.)"

60

සගමොක්. *Svarga* means a good state or place of safety and happiness. It is also used to mean heaven. *Moksa* is deliverance or emancipation. This is the ultimate goal. Hence it is ccnsidered to be free from sorrow and suffering.

වස්. This particle has the same meaning as පිණිස. (e.g) 'බුදුවන්නා වස්.' (Sidatsargarawa).

ලක්තිලක. Every Vihara had a separate building where the various images of the saints and also of the Buddha were placed. The name given to the one at Kelaniya was *Lankatilaka*.

61

රටනිම්ගලන. The allusion is to the great flood that swept over Kelaniya and its neighbouring districts during the time of Kelani Tissa. This was the result of the wrath of gods at the heinous act of the king who burnt to death a virtuous monk.

The story is as follows :—

Prince Uttiya the brother of King Kelani Tissa was educated under Kelani Tissa Thera. The king suspected an intimacy between him and the Queen Thus he was imprisoned. However he managed to escape. One day he sent a letter to the queen through a young man disguised as a monk.

That day Elder Kelani Tissa was invited for meals at the palace. When he saw the Elder entering the palace he too followed him.

After meals were over he followed the Elder who was leaving the palace. Then after walking a few steps he dropped the letter for the queen to pick up. The king heard the sound of the palm-leaf. Reading it he suspected the Elder to have done it. The similarity of the characters also proved conclusively that it was done by the Elder.

He was burned to death in a boiling oil jar and together with the other disguised monk was thrown into the sea.

61

The gods became enraged at this cruel action. They took revenge by flooding the whole country with the waters of the ocean.

Tradition says that the waters subsided only after the offering of his daughter to the ocean god. At this time a stone image was supposed to have been erected by Sakra.

62

මලියදේව. The reference is to a famous Elder who was free from all the defilements that bind men to this world. That means he was an Arahat. On one occasion he is said to have preached the Chacakka Sutta to a group of sixty monks and delivered them by making them realize the various stages of the noble Path. The story is found in the Pāli Atthakathas.

භව. The state of being born over and over again till one attains nirvana or any stage of the Path is called Bhava. This state is often called the Ocean of Becoming; Ocean of Existence, Transmigration or Repeated Birth. Any of the above words may be used in translations.

63

උපිඳු. Once upon a time the power of the gods declined due to a curse of the sage Durvasas. The gods came and begged Vishnu who is the Protector of the world to help them. He advised the gods to churn the Milky Ocean with Mount Meru as the churning stick. Then there appeared Ambrosia—the food of gods— By feeding on nectar, the gods increased in strength until they were able to defeat the Asuras. Vishnu is one of the favourite gods of the Hindus. His wife is Sri whom he constantly embraces.

It is very strange to notice that an image of Vishnu is found in most of the Buddhist temples. He is also invoked and his blessings asked for.

ගිරිඳු. Mount Meru is given this name since it is the lord of mountains. The allusion is to the churning of the Milky ocean by the gods.

63

උඩිඳු. උඩු is a word for stars; the lord or chief of the stars is the moon hence this name.

දාගැබ. The chamber, urn or casket where the sacred relics are kept, is usually protected by surrounding it with a vast structure of brickwork and mortar. The usual shape of such a structure is that of a bell. This special shape has been borrowed from India.

වටදාගෙයි. The round shaped building that contained the relics.

64

අදර. The lips.

පබල. The corals. The lips of maidens are often compared to the red-coral because of their crimson colour.

පිළිම. The images were painted with gorgeous colours.

65

මිණිඅක්නාසිඳු was a powerful Naga King of Kelaniya. At his request the Buddha arrived in Lanka in the 8th year of enlightenment. In the abode of the king an excellent throne studded with gems was specially arranged for the Buddha. Surrounded by 500 Arahats who came with him he preached to the Nagas. On the spot from which he delivered the sermon was built the Kelani Dagaba.

පළඟ. The posture of sitting cross-legged is known as පළඟ or "ඇරමිනියා ගොතාගෙන." This was how the sages, Saints and Buddha used to sit. It keeps the whole body erect and hence is conducive to meditation. A seat, divan or couch is also called පයඞ්කා > පළඟ.

සොළොස්තැනකින්. The sacred relic-mounds are worshipped according to their heights either from 4, 8, 16, 32 or 64 spots. This is the customary practice.

66

මුදලිඳුනා. Naga Mucalinda is supposed to have sheltered the Buddha from the showers that fell within a week

66

during the 6th week after enlightenment. Kelaniya is famous in history for her Naga chiefs. Hence the temple had a special apartment for the images of the Nagas.

The Nagas were a tribe of human beings. Their women were very pretty.

67

සදහම්. The Good, True, Very or Real Doctrine is the collection of the teachings of the Buddha.

අමා. Nectar or ambrosia which is the food of the gods. The gods obtained nectar when they stirred the Milky Ocean. This food is supposed to immortalize them. All their power depends on a constant supply of this food.

සමාධි. The image of the Buddha in the posture of meditation. This image house was built by Yatalatissa.

68

කලදෝ. That object which is cleansed, or washed. That is silver or gold. Here it is applied to silver because the trunk of the Bodhi-Tree is somewhat like silver in colour.

ඉඳුනිල්. The dark blue gems that resemble the foliage of the Bodhi Tree. The comparison is quite apt.

දුමිඳු. Each Buddha attains Buddhahood under a different tree. The tree under which a person becomes Buddha is called Bodhi Tree. This is considered to be the chief or lord of trees because of this fact.

69

විටංක. The meaning of this word is doubtful. This may mean the minarets of very lofty buildings that almost kissed the moon at night. Mr. Kumaranatunga suggests that it was a spot where the doves roosted at night. This cage-like object appeared to be higher than the moon. It was on the very top roof of the buildings.

දෙපිළිම. Two images are taken together. What these really were we are unable to say. Why they were called තිවඞ්ක has also yet to be explained.

69

තුන්සිවුරු. The three robes are the අඳන, තනිපට, දෙපට. Generally the lower robe (අඳන) and the single robe are worn. But when a monk has to set out on a far away journey all the three are worn.

70

සිහිලැල. සිහිල් + අල. The Kelani river was a famous resort of those who enjoyed the water-sports. This may have been due to the special properties of its cool waters that flow from the cold peaks of Samanalagala.

සිවුරුදාගැබ. This Dagaba was near the Kelani river. The spot was sanctified by the presence of the Buddha during his visit to Kelaniya. Later a Siva Temple was erected on the spot. Very few ruins of the once famous Dagaba are extant today.

71

කැලණිතිස්. See verse 61.

රහත්තැන. See verse 61.

The Arahat who was suspected of having intimate dealings with the Queen was placed in a boiling cauldron of oil until he met his death. The story adds that the Elder entered into a transic stage and uttered 100 verses about life and all its ills.

He harboured not the least hatred for the king. This is shown by the words he uttered. He blessed the king because he well knew that the sin he had done in the past had to be atoned for and would now be over. The 100 verses are included in a Pali Poem called the Telakataha Gatha.

72

Dancing within the Temple.

පඬුරු. The presentations made to Gods by the devotees are called by this name. First the nominated object is kept apart until one's wishes are fulfilled. Meantime the blessings of the Gods are invoked. Whether the wish is fulfilled or not the gifts that were earmarked are presented to them.

72

සුරවිරු. The God Vibhisana of Kelaniya was one of the most powerful deities at the time this poem was written.

සුරරද. Sakra is the Lord of Gods. He is the most powerful of the rulers of heaven. Sakra is purely a Buddhist conception. He is believed to have obtained this position by the gifts he offered in the previous lives as a human being.

විජයොත් පායු. The Palace of Sakra was given this name, This is also called Vaijayanta because it came into existence at the conquest of the Asuras. His Park is called Nandana. His council of state is called Sudhamma. In this manner each object that belonged to him had a special name.

73

අඳුන්. A dark paint made from a sweet smelling substance for painting the eye lashes. Just as ලාක්ෂා was used for the lips so this was used for the eyes.

රඟන සල්බඳ. The dancing girls who displayed their beautiful limbs in rythmic movements to the accompaniment of sacred music formed an institution. Their whole business was to dance in the morning and evening. This practice was chiefly followed in the Hindu Temples. Since there was a Vishnu Image etc., it is quite possible that they were actually performing at the time the bird entered it.

74

නරුබර. This is the heap of the garment tied at the waist. The ancient ladies did not know this method. They tied the ends of the garment to fall in front. But 'නරුබ' is not this. This was a later method of wearing the garment.

75

රන්සළඹ. The ornament of silver and sometimes gold worn round the ankles. Little jingling bells are also attached to these. Gentle music is produced by them when the feet are rythmically placed.

76

වස්දඬු. වංශ > වස්= bamboo or reeds. The pipes were made of reeds, grass or bamboos. They produce a very shrill sound.

76

සත්සර. The seven primary sounds in music. They are ස-රි-ග-ම-ප-ධ-නි. The different combinations of these form a melody.

ලියකිඳුරඟන. These are the Kinnara Maidens. See verse 14.

77

——God Vibhisana's beauty out lined.

78

අඳුන් ගිරි. There is no mountain by this name. Anjana is a dark blue substance. Hence a bright object would be enhanced in splendour when the background is deep blue. For this purpose such a mountain is imagined.

රෙහෙණ නැකත්. The Asterism Rohini is the 4th of the list of 27. This is the favourite abode of the moon. It consists of five stars. In shape it is like a cart or wagon.

කිරුළ. The golden crown with strings of pearls and gems formed one of the 64 ornaments of a King. It was very costly, and beautiful in appearance.

79

The dark blue rain clouds change their colour to a bright whiteness in Autumn. This is especially due to the autumnal sunshine famous for its splendid brightness. Because of this reason the lightning that sports on the blue rain clouds leaves them and starts playing on the region of Vibhisana's forehead. What the poet wants to emphasise is the unchanging blue colour of Vibhisana. With the coronet of pearls and gems the beauty is enhanced.

This exactly resembles a streak of lightning flashing on a dark blue rain cloud.

රන්පට. The coronet worn around the forehead—The kings too wear this as one of the 64 garments. It is made of silver or gold studded with gems and hung with strings of pearls.

80

ඊල. A swing. One quality only of this simile is to be taken; that is the shapely length of the ears compared to the length of the swing.

කොඩු. The ear drops.

සිරි. Sriyakanta or Laksmi the beautiful goddess who is the consort of Vishnu. See verse 19.

සරසවිය. Sarasvati was the goddess of learning and wisdom. She was the consort of Brahma—the creator of the world—

කැටපත්. A mirror. Ladies were very fond of carrying such mirrors in ancient times. The custom still prevails.

81

රුපුකැලේ. The enemies are compared to a woodland of the forest or bushes therein.

ඉපිලි. Emanating or shooting up.

බැමලේ. The line of the eye-brows. Actually there is no such line. But such a line can be noticed from a slight distance ලේඛා > ලේ.

කියලි. Showed forth ; manifested.

82

තුසර. The dew-drops : they are dried up at the appearance of the sun.

ළහිරු. The young sun is the early morning sun that dries up the dew.

හිමි. The lord is Vibhisana.

83

මිණිකාලම. Kalama is a wind instrument that produces a very shrill noise. It is one of the instruments used in battle-fields. කාහල or හොරනාව is also the same thing. කාලම is also a special charm or mantra.

සිඳහාන see verse 2.

84

සිඟුල්. Vermillion, cinnabar—a water plant.

ළ (සඳ). Young moon, that is the rising moon. cp. ළහිරු.

යුවල. A pair, two, same as යුගම, සහල, ජෝඩුව, දෙක.

This verse consists of two similes. First: the lake of bingula flowers is compared to the lips; and the row of swans to the teeth. Second: the twilight clouds are compared to the lips; and the pair of moons to the rows of teeth.

85

කනාමිණිවළලු. Gems seem to have been commonly used by both men and women. Gold was a favourite metal. You will always notice that gems too sometimes found a place among the ornaments of men.

සුරතුරැ see verse 3.

කැතැති. Bunches or clusters of either leaves or branches or flowers. cp. කිතිති.

86

නිමහමෙව්. When images are fashioned the last thing done is the painting of the eyes. This ceremony is performed with great solemnity. The eye brows were depicted with a thick paste of collyrium. The colour of this substance was deep black.

87

වෙරළු. The stone commonly called වෛරෝඩි, cats eye. Beryl is the nearest etymological equivalent you can get. It is also called **වෛඩූර්‍ය**.

පතර. සමූහය, රාශිය, bundle, heap, cp අතුපතර, heap of branches.

සහිලිමු. මටවූ, fine, delicate, soft.

වළමාර. Round thighs, shapely. The plump thighs are often compared to plantain trees

88

කොමල. Delicate, soft, tender. It is used for the coquettish behaviour of a young maiden.

ලතු. This is a kind of ointment used to paint the nails. It is also known as අලත්ත.

සියපත The lotus is given this name because it is supposed to have 100 petals. In this poem the reference may also be to a foot stool on which the foot rested.

89 ——
90

දෙව්තුරු. The celestial trees that bestow whatever one desires. It is the belief that very many such objects exist in heaven. Mandara, Parijata are some of these trees.

සුරබි. The divine cow, or cow of plenty also found in heaven.

සුරමිණි. The wishing gem. Another of these celestial objects that bestows one's wishes.

දෙව්වෙද. The divine physicians were called Asvins or ṇasatya. They were twins. The Asvins are supposed to be the same as Greek Dioskouri.

91 ——
92

තුන්ලෝ. The worlds are classified into three groups in various ways. They are as follows

I. **දිව්‍ය ලෝක** = World of Gods
මනුෂ්‍ය ,, = ,, ,, men
පාතාල ,, = ,, ,, asuras

Various celestial beings reside in the world of Gods. In the world of men, human beings and in the world of asuras all forms of inferior beings dwell.

II. **කාම ලෝක** World of sensual beings
රූප ,, ,, ,, material forms
අරූප ,, ,, ,, non-material forms

සිඳහන see verse 2.

84

බිඟුල්. Vermillion, cinnabar—a water plant.

ළ (සඳ). Young moon, that is the rising moon. cp. ළහිරු.

යුවල. A pair, two, same as යුගම, සහල, ජෝඩුව, දෙක.

This verse consists of two similes. First: the lake of bingula flowers is compared to the lips; and the row of swans to the teeth. Second: the twilight clouds are compared to the lips; and the pair of moons to the rows of teeth.

85

කනාමිණිවළලු. Gems seem to have been commonly used by both men and women. Gold was a favourite metal. You will always notice that gems too sometimes found a place among the ornaments of men.

සුරතුරු see verse 3.

සැතැති. Bunches or clusters of either leaves or branches or flowers. cp. කිනිති.

86

නිමුගසෙමෙව්. When images are fashioned the last thing done is the painting of the eyes. This ceremony is performed with great solemnity. The eye brows were depicted with a thick paste of collyrium. The colour of this substance was deep black.

87

වෙරළු. The stone commonly called වෛරෝඩි, cats eye. Beryl is the nearest etymological equivalent you can get. It is also called වෛඩූර්‍ය.

පතර. සමූහය, රාශිය, bun lle, heap, cp අතුපතර, heap of branches.

සසිළිඹු. මටවු, fine, delicate, soft.

වඟවාර. Round thighs, shapely. The plump thighs are often compared to plantain trees

88

කොමල. Delicate, soft, tender. It is used for the coquettish behaviour of a young maiden.

ලතු. This is a kind of ointment used to paint the nails. It is also known as අලත්ත.

සියපත The lotus is given this name because it is supposed to have 100 petals. In this poem the reference may also be to a foot stool on which the foot rested.

89 —— 90

දෙව්තුරු. The celestial trees that bestow whatever one desires. It is the belief that very many such objects exist in heaven. Mandara, Parijata are some of these trees.

සුරබි. The divine cow, or cow of plenty also found in heaven.

සුරමිණ. The wishing gem. Another of these celestial objects that bestows one's wishes.

දෙව්වෙදු. The divine physicians were called Asvins or nasatya. They were twins. The Asvins are supposed to be the same as Greek Dioskouri.

91 —— 92

තුන්ලෝ. The worlds are classified into three groups in various ways. They are as follows

I.	දිව්‍ය ලෝක	=	World of Gods
	මනුෂ්‍ය ,,	=	,, ,, men
	පාතාල ,,	=	,, ,, asuras

Various celestial beings reside in the world of Gods. In the world of men, human beings and in the world of asuras all forms of inferior beings dwell.

II.	කාම ලෝක	World of sensual beings
	රූප ,,	,, ,, material forms
	අරූප ,,	,, ,, non-material forms

92

Another rare division is into

සත්ව
සංස්කාර
විඤ්ඤාණ

රවුළු. Ravana was a fierce Demon King who was ruling over Lanka in ancient times. He was responsible for the rape of Sita. Rama killed him in battle and carried back the virtuous Sita.

රම්දු. Prince Rama who was the son of King Dasaratha was banished from home. Whilst he was living with his wife Sita in the forest Ravana stole her. He crossed the sea by means of the bridge built by Hanuman and came over to Ceylon. After slaying Ravana in battle, Sita was removed. It is said that Vibhisana—the brother of Ravana—assisted Rama in the fight. Rama who was supposed to be an incarnation of God Vishnu was a descendant of the sun-dynasty (සූර්යවංශ.)

තුන්වේ. The sacred knowledge of the Hindus, handed down from very ancient times. They dealt with every subject then known to them. The orthodox Hindus believe in three vedas. Another veda is supposed to have been added later. They are

1. Rig
2. Sama
3. Yajur
4. Atharva.

1. Rig Veda. Consisted of hymns of invokation to the gods and the praises uttered in the personification of natural phenomena.

2. Sama Veda. The chants to be uttered at the sacrifice.

3. Yajur Veda. The whole science of the sacrifice i.e. minute details as to how the sacrifices should be performed.

4. Atharva. This consisted of both black and white magic, witch-craft and sorcery.

පුලතිසි. Name of an ancient sage. He was a spiritual son of Brahma. He is supposed to have been master of all vedas. He was also the patron sage of literature.

මිණිමිනුරු. A lamp made of gems. This may be a chandelier.

Message.

93

එකත්පස සිට. The manner in which one stands before a superior person. This is commonly found in Buddhist literature. Very often Brahamins and others go to visit the Buddha. After the usual greetings they stand in this manner. Eight qualities must be fulfilled by one who wants to observe the details of the above mentioned standing posture.

94

සුනෙර. See verse 5.

දිවයුරු. දිවකරු > දිවයුරු : දිවා is light or day time. කරු is the maker. The usherer of the day. The sun brightens the world by its light: hence it is called by this name.

නිසයුරු. නිසාකරු > නිසයුරු : නිසා is darkness. The harbinger or producer of darkness. The moon is so-called because it is at night that the moon is visible.

සුරගුරු. The teacher of gods. See verse 15.

95

පෙරමලවියා. කාමදෙව, අනඞග, පුෂ්පබාණ are all names for the same deity. He is the god of love. Because he possesses five weapons of flowers he is called පසඳුවහාණ and මලවියා. The gods made an effort to tempt Isvara by sending the beautiful God Ananga. Isvara being greatly enraged burnt the god of love with the fire of his third eye. Hence he lost a portion of his beauty. පෙර is used to refer to this god before he was burnt. Then one could imagine how beautiful he must have been.

96

නන්නුරුතුනයා. The corrupted Sinhalese form of the Tamil word "Nannūr Tunaiyyar". He had married Princess Lokanātha—

96

the daughter of Parakrama VI. Although he was a Tamil Prince he was made Chief Minister and Private Secretary to the King. Princess Lokanatha or Ulakudaya Devi was childless for a long time. Therefore this message was sent to bestow a son with the blessing of the gods. Their wish was granted and later they lived happily. The son was Jayabahu II.

97

ලම්බකණ්ගොත්. The Lambakarna race started with Prince Sumitra who was sent by Asoka to Ceylon. The name was given to them because they were supposed to have had very long ears. This family came within the Sakya Dynasty.

At certain stages of Sinhalese history the Lambakarnas became very powerful and even ruled Lanka.

සරත්කල්. The Autumn is the best season in India and Ceylon to observe the beauty of night. The moon shines clear and beautiful during this season.

The Autumnal moon is often praised by poets.

98

තෙවළා. The canon of Buddhism consisting of the complete doctrine. This is divided into three main groups. Each is given the name of Pitaka, basket (literally).

(1) Vinaya.

(2) Sutta.

(3) Abhidhamma.

Vinaya P. consists of rules of discipline for the monks.

(2) Sutta P. embodies all the sermons.

(3) Abhidhamma P. contains the higher doctrine (i.e.) philosophy and metaphysics.

Each Pitaka is again divided into various groups.

අවිසිප්. The science of arms. This includes the various methods of warfare, the use of arms: resorting to peace and drawing up treaties etc. But it mainly consists of methods of destruction.

98

කිවි. The science of Prosody. The accomplishments of a poet.

නළු. The science of the drama. This consists of the knowledge of conventions, rules and regulations observed in dramatic art.

ඝලමොළ. Very fierce, extremely hostile. This is a fine word that actually expresses the sound that inspires awe and dread.

සේසත්. The white umbrella with strings of pearls kept above the royal throne. This was an emblem of royalty. Some times a white flag is hung. The phrase 'to bring under one umbrella' is to unite, to bring under one sway.

99

පුරඳර. One of the many epithets of Sakra. Purindada (which means the generous one of the past) becomes පුරඳර. Buddhists believe that immense merit is required to attain this position of Sakra.

දඹදිව. Jambudvipa the land of the Jambu Tree. The story is that a huge (Rose apple) Jambu Tree grew in the central region of India. Hence the name was derived.

This was the ancient name for India. It included all the portions of the then known India.

සුලඳ. The daughter of Parakramabahu, the Princess Lokanatha who was married to the Minister 'Nannur Tunaya'. She was the only daughter of the king, for her sister died young. She was better known as Ulakudaya Devi.

100

සිරිසඳවන්. Vishnu's wife being a celestial creature enjoys happiness in all seasons. Hence poets often compare splendid and fortunate women to one possessed of the three virtues enjoyed by Sri.

සවිසිරි. All prosperity. The ancients considered all prosperity under the three heads ධර්ම, අර්ථ, and කාම. These three are supposed to cover all forms of prosperity either dealing with religion, wealth or love.

100

දිගුණුවෑ. This literally means doubled. It is used for increasing prosperity or for progress in any sphere.

සිතුමිණ. The gem that is obtained by those who are full of merit. Therefore prosperous men of unlimited generosity are compared to such a gem.

යදිගො ට. Those who demand help, wealth etc. The indigent.

සරසවි. Brahma's wife Sarasvati is the Goddess of wisdom and learning. This is a favourite simile amongst the poets; namely to compare intelligent, clever maidens to Sarasvati.

නවසඳ. The waxing moon was longingly worshipped by people. For the belief was that the deities (manes) who lived in the moon drank up the Soma of the moon during the waxing period. During the waxing periods the deities were supposed to give back the Soma. Thus it was an object of worship.

101

පති නිදම්. Chastity was considered to be the highest virtue amongst the women of ancient India. Sita is a splendid example of a maiden who possessed this noble virtue. That a woman practised chastity was sufficient evidence to infer that she was indeed virtuous in all her movements. The value of chastity was placed above their lives too.

සිහිනෙණන්.

සිහි = සිහිය
ණෙන් = නුවණ

These words can be used just like සිහි බුද්ධිය. In fact the two words mean almost the same thing.

දසපින්. The ten virtues recognised by the wise are

දානය	බණ කීම
සීලය	බණ ඇසීම
භාවනාව	පූජා
පින් දීම	වතාවත් කිරීම
පින් අනුමෝදනා	පැසසීම (ප්‍රසංසනාව)

102

නන්වැසි. practised, used to.

පෝය. Originally it meant the 1st, 8th, 15th, and 23rd nights of the lunar month, when the doctrines were preached. The Buddhists utilized this (especially 15th) day to hold a chapter of the monks, and to expound the Dhamma. On such days laymen and women take upon themselves the vows (i.e.) the eight Silas.

අට සිල්. The eight vows or precepts practised by lay men and women. These are special observances. They are

(1) Refraining from Killing,	(6) Refraining from Eating at unseasonable hours,
(2) ,, ,, Stealing,	(7) ,, ,, Visiting shows and fairs etc.
(3) ,, ,, Unchastity,	(8) ,, Non-celibate life.
(4) ,, ,, Lying,	
(5) ,, ,, Using intoxicants,	

උලකුඩය. See verse 99.

103

දිත්. Daityas are the Asuras, the constant enemies of Gods. They were defeated by the Gods. See verse 63.

සුරිඳුනි. The God addressed here is Vibhisana. After praising him in all the previous verses, the bird is bidden to request this of him. In fact the sole purpose of the message was this (i.e.) to request the gift of a son to Princess Ulakudaya.

104

රත්නාවලී. The Princess Ratnavali was the Queen consort of King Manabharana. She was the mother of Parakrama VI. The poet refers to the power of God Vibhisana. If you, O God, could give to Lanka such a lord as Parakrama VI surely it is very simple for you to bestow a son on Parakrama's daughter. It may be interesting to note that she was old Vijayabahu's daughter.

දිවැස. This constitutes one of the five that makes up the group of higher knowledge.

They are.

ඉද්ධිවිධං දිබ්බ සොතඤා
පරචිත්ත විජානනා-

104

පුබ්බෙ නිවාසානුස්සති
දිබ්බ චක්ඛුච පඤ්චමං

A sixth is also added. ආසවක්ඛයඤාණ

(1) Mystic Power
(2) Divine ear
(3) Ability to know the thoughts of others
(4) Recollection of past births
(5) Divine eye
(6) Destruction of Defilements.

ඉසුරු වී. Isvara is a lord or chief. Here the meaning is that he became king.

පැරකුම්රජ කුමරු. Parakramabahu VI of Kotte. He was the father of Princess Ulakudaya. See verse 19.

105

දෑසමන්. A species of Jasmine flowers. Famous for its penetrating aroma.

මහනෙල්. The red-lily that often grows in lakes.

106

පැදකුණු කොට. The usual form of paying homage. The person goes round the object thrice with clasped hands and turning the right shoulder towards the object of adoration.

බිසෝදෙවියන්. The image of the Goddess—the wife of Vibhisana—may have stood next to that of the God. Hence the request to beseech her too.

107

කුමරහට. The son of God Vibhisana. The importance of the whole family of this God is made known here. It is possible to believe that as his image was also by the side of Vibhisana it could not have been passed over unnoticed. Hence the reference.

Final Greetings.

108

දිනමිණි. The jewel of day. The sun that brightened the day. It is compared to a gem.

වාසිය. This is a phrase used to express long life and prosperity. 100 years is an age that is not often reached by many. Hence to live hundred years means to live for a length of time.

This is a benedictory verse where the author blesses the messenger and his dear and near ones. It expresses his gratitude for the performance of the arduous task. This is how all the Sandesa poems close.

END OF THE SELALIHINI SANDESAYA

Three Verses found at the end of ancient paraphrases.

109

නවම්මස. This is the month known as මාඝ. It extends from January up to February. This was due to the reckoning from full-moon day to full-moon day. This period is the හෙමන්ත (winter season).

කිවිඳු. Chief poets, noble poets.

ගැබ. Is the embryo of the child. It was believed that the child's conception was due to the prayer offered to Vibhisana.

110

අස්ලිස. One of the twenty-seven asterisms.

111

කඳවුරු කුල. This is a sub-division of the Maurya Wansa. The Maurya Dynasty was one of the most famous Dynasties of India. To this belonged some of the most powerful and famous kings of ancient India:—Namely Candragupta, Bimbisāra, Asoka etc. In Ceylon it started with the princes who were sent to Ceylon with the Bo Tree.

111.

සබස. The six languages. These may be some of the chief Prakrts of India viz: Magadhi Sauraseni, Paisaci.

Tamil also could be included among the six.

සමස. The Buddhist philosophy along with the system of philosophy taught at his famous institution at Totagamuwa.

විජයබා පිරිවෙන. Built by Sri Sanghabodhi Vijayabahu or Vijayabahu I in C. 1065 A D. Later Parakramabahu III constructed a new vihara over the old ruins. Finally in the reign of Parakrama VI of Kotte Sri Rahula improved it and made it a great seat of learning. Here he composed the Kavyasekera.

To this famous seat of learning flocked not only Sinhalese but even Brahamins, Hindus and Tamils. Thus it became a worthy institution catering to the needs of national as well as other students.

TRANSLATION.

1.

May you, whose pleasant speech is well adorned with beautiful syllables, whose knowledge of secrets of the royal family resembles that of a minister, live long in the company of your kinsmen, O noble Səlalihiniya.

2.

Friend! Your pair of legs are golden in colour like the pollen of full-blown flowers. The lightly golden-hued beak is as pretty as the buds of the Campak blossom. The fair-feathered wings are dark-coloured like the petals of the blue-lily. Therefore, when you appeared in the sky like a flower-wrought image, did not the young wives of the Siddhas place you among their long, dark-blue tresses? Did not the swarms of bees dwelling among the lotus-flowers surround you? Did not the wood-nymphs make you an ear-ornament? Did you not experience any sorrow on your way? Noble friend! You weaken not the bonds of affectionate thought but strengthen them. What other pleasure is needed when all joy is found in your sight.

3.

It seemed that we had performed righteous deeds that we obtained a sight of thee teeming as thou art with gentle virtues like the spotless moon, with a body of radiant beauty like that of the pale Hel-meli flower, and possessing sweet-speech like the wishing-gem (Chintamani) that bestows wished for happiness.

4.

Noble friends like mural paintings remain constant (do not turn their backs) in prosperity and adversity alike. O friend that possesses this virtue and increases my joy listen attentively to my words bringing future prosperity.

5.

Give this message to noble Vibhisana, the chief of Gods presiding over the city of Kelaniya which is like the all prosperous heavenly city whose fame like flowers in the form of gems and pearls adorns the world having for its branches the quarters, for *

* a wrong translation. It should be full-blown.

its roots the realm of the Nagas and for its trunk the Mahameru mountain.

6.

O friend you delight my heart like a dark rain-cloud which rises up to heaven causing pea-cocks to rejoice. That message with undiminished sweetness, will I afterwards declare. Now from henceforth you will hear the distinguishing marks of the road along which you have to journey.

7.

Excellent friend! by these know the city of Jayawardhana which has earned its glorious name from the manifold victories and which surpasses the celestial city full of all prosperity where reside rich men full of devotion and love for the Triple Gem.

8.

The stream called Diyawanna adorned with the beauty of golden swans and the rows of red-lotuses with its multitudinous waves resembled a silken robe which the city constantly wore like a maiden: and its spreading waters were like the long waving folds of the robe.

9.

The rampart of this city with its massive palace gates resembled the jewelled breast-bands, with strong fastenings worn in time of youthful prosperity by the supremely beautiful maiden Lanka whose girdle is the mighty ocean and knot of hair, the Samantakūta mountain.

10.

The city is always like another ocean noisy with victorious blasts of numerous conchs, various instrumental music, the sound of flapping ears of lordly elephants bearing chowries and the hoof-sounds of running steeds with tinkling bells.

11.

The waving banners of golden-hue fastened with large crimson chowries and bearing many jewelled clinking bells which are caused to tinkle by the soft breezes impregnated with the aroma of sandal-wood and Campak blossoms, dispel the heat of the sun within this beautiful city.

12.

Here the beautiful balconies of the row of lofty, storeyed, strong buildings being always decorated with the images of Gods, Siddhas and Vidyadharas, resemble celestial mansions come down to survey the splendour of the city crowded in its time of festive sport.

13.

The city maidens with graceful forms resembling the golden creepers, with swan like breasts, with broad shapely hips - like cart wheels - with thin waists that could be grasped with the hand and with faces like the moon, fail to be goddesses merely because of the twitching of their eye-lids.

14a.

This flourishing city with hundreds of excellent treasure-troves, situated in the Southern quarter, which is never approached by Kinnaras and bandits and whose abodes are always haunted by hundreds of chieftains and rich men, surpasses Alaka the city of the lord of the Northern quarter (Vaisravana).

14b.

The flourishing city situated in the Southern quarter surpasses Alakā the city of the lord of the Northern quarter (Vaisravana) which had only nine treasure troves, was always infested by Kinnaras and bandits, and was built on Kailasa the abode of chieftains and rich men.

15.

At the time when the planet Jupiter appears illuminating all round it, the moon reaches the zenith of the sky from the asterism 'Asvini,' you have called to mind your household deities, then O friend it is time for your departure.

16.

Watch for what is even more auspicious than the asterism itself the signs at the beginning of your journey – namely, the gentle fragrant breezes, fully laden jars, (pea-cocks or), sweet mangoes, full-blown white blossoms, sweetly speaking maidens, golden urns, waving white chowries, white parasols, and infuriated lordly elephants.

17.

Worship the sacred Tooth-Relic placed in the three-storeyed palace, which felt the touch of the entire Doctrine stored in the mind of the Buddha who constantly grants infinite heavenly prosperity and the bliss of emancipation, and from which emanates a white radiance bright like the rays of the moon suffusing the world.

18.

Leaving that spot immediately enter the royal Palace with its row of strong walls built with moon-stones, on the summit of whose roof brilliant golden spires shedding the lustre of gems bear soft strings of pearls dancing in the breeze.

19.

Friend, behold illustrious king Parakramabahu who resembles the husband of Ramba (i.e. Nalakubara) in the splendour of radiant beauty, whose bosom is the permanent abode of Laksmi (Lotus-maiden) and who in relation to the Sun-Dynasty is like the rays of the sun to a lake of lotuses.

20.

After paying homage at the illustrious feet of that king take permission from him who is directly descended from the race of King Manu, who, when he is seated on the Lion-Throne adorned with no less than sixty-four ornaments including the crown is like the manifestation of Vishnu.

21.

With strong determination to cross to the other bank, fly, O friend, from Kontagamtota, where the surface of the water is covered with fallen petals of faded lotuses, and round about the Kumudu flowers are in bloom due to the moon-beams.

22.

Take shelter within Isvara's delightful temple, where people devoutly sing the Tamil hymns of praise, where the mighty sound of bells, conchs and "mudinga" drums fill the air and where the row of banners wave amidst the smoke (of 'Agil' and camphor) or charged with Kalaguru and Camphor.

23.

When the gentle breezes blow removing the particles of Kunkuma paste from the pointed breasts of harlots and carrying the sounds of lake-swallows (විල්ලිහිණි), listen to the five-fold music at dawn and after shaking off the sleepiness, arise at the rising of the sun.

24.

Witnessing the festive offerings made to Isvara when the sun (thousand-rayed one) on that day shining over the top of the Eastern mountain appears like a lamp burning on a golden stand fly without delay and soar up to the blue sky.

25.

Then, noble friend, will appear in the east the mountain Samantakuta imprinted with the lotus like illustrious foot of the sage (Buddha) that is worshipped with offerings of numerous beautiful Mandara and Parijata flowers by great god Saman and celestial maidens.

26.

To the south of our great king's city will appear God Mahasena's palace decorated in many ways with flags bearing the sign of the cock, which are tied to the tops of golden staves bright with the thick array of gems as with the solar-rays.

27.

At the same moment behold the ocean appearing in the north, which shines with pearls, conchs and corals found on the coast, whose row of mighty waves stirred by the force of the wind rise up to the sky as if to embrace the maiden like Celestial-River.

28.

(Noble friend), because of your delicateness rest in such spots as are found here and there with sandy-surfaces under the shade of many Sihingenda trees, and having ascertained definite information about your route from parrots bringing golden ears of corn, proceed joyfully.

29.

Behold (the Captain of the Army) Senanayake Prince Sapumal under a white parasol illumined by the rays of his jewelled ornaments and riding a blue steed possessing the splendour of the Sun-God, as he returns with his forces after the conquest of Yapapatana.

30.

Proceed along the open path through sandy spots which are strewn with pollen-dust fallen from the flowers of neighbouring trees, have lakes with full-blown lotuses and swarms of royal swans, and are full of rows of jasmine creepers with crests laden with blossoms.

31.

After seeing the fine soldiers of the garrison at Kaikavala, who bearing over thousands of polished arrows, spears and swords are determined to check the approach of even (the elephant) Airavana, fly swiftly over the woodland crowded with flowering trees.

32.

When you have seen the gentle sylvan nymphs sporting amidst the rows of bowers of creepers, arbours and seats strewn with full-blown flowers on the sandy plains resplendent like the immaculate radiance of the moon, take shelter on a young Sal tree shedding coolness with its tender twigs.

33.

Joyfully, proceed beholding Val-Ambalama (forest retreat) abutting on a portion of the pond whose banks are dark green with Kollam trees in whose cold waters maidens beautiful because of the braids of hair impregnated with fumes of incense and adorned with garlands of flowers, bathe and cool themselves.

34.

At noon-tide enter the middle of the forest Sumutana where jesting and sporting dilettantes whose foreheads are beautified with the fine Kasturi-Tilakas (beauty spots of musk) and whose heads are adorned with garlands of full-blown lilies constantly wander about.

35.

Proceed, O Selalihiniya, sporting on the tops of pollen-laden flowers of the dark green Na, Domba, Ni and Piyala trees that stand along the way and enjoying the ripened sweet fruits by piercing them with your beak and resting amidst the Jambu (rose apple) groves.

36.

Go on and delay not at Gurubewula where the wood-cocks engage in fights near the road, where intoxicated Kokila birds (cuckoos) sing in the shade of delightful trees and where the ponds abound in lotuses made to bloom by the sun's rays.

37.

Go friend after beholding the (expansive) lake of icy-cold water, which is full of lotuses set amidst Olu (lilies) and Kumudu flowers—swarming with bees—and which completely encircled by blossoming Dunuke trees themselves surrounded with flowering Muruta trees that served as a golden ornament studded with topaz to the beauty of the forest.

38.

Fly on, after you have seen Gurulu-keta (field) of ripening corn, where peasant girls the lobes of whose ears are decked with the full-blown blue-lilies and whose breasts are sprinkled with the golden pollen of lotuses, sport in friendship and free from the anguish of quarrelling.

39.

The hedge of arecanut trees having fruits and flowers, is like a string of pearls interspersed with corals and bright with many emeralds, which is worn round the neck of the maiden-like village Welandagoda. This will win thy heart. Therefore begin not to frolic about. But having viewed it for a short while, pass on.

40.

Be pleased to proceed through the great field Weralana—having bending ears of ripened Rat-Hel (Red-Paddy) and surrounded by blossoming Sapu (Campak), Dunuke, and Sarala trees—where geese and 'Kiral' birds sing here and there.

41.

Delighting thy mind by perching on a Domba tree with thick foliage and lovely with full-blown flowers enter the Kirti-Sri-Megha Temple in the evening, after dispelling the languour of thy limbs by enjoying the fragrant gentle breezes.

42.

You worship the Dagoba (Relic-Chamber) resembling the rays of glory of the excellent King of Sages (Buddha) gathered into a heap; the great Bodhi Tree resembling the blue radiance gratefully cast from his awe-inspiring eyes; and the beautiful images as splendid as the orb of the moon shining amidst the (evening) twilight clouds.

43-45.

Rest for a while by the Kelani river's banks beautiful with the shade of the thick green branches of the fig trees entwined by Malaya-betel creepers and of plantain, sugar-cane, arecanut, coconut Patali, Sweet-Mango, Mora (Jujube), Asoka, full-blown Esala, Nicula, Naga, Osadhi, Domba, Nameru, Campak and Sal trees; and listen to the sweet hymns of Buddha's praise sung to the accompaniment of jewelled-Vinas (flutes) whose chords are touched with the tips of the finger nails by lovely Naga-maidens resting on mounds of sand.

These maidens have long expansive eyes casting a blue radiance and breasts agreeably cooled with pearl-strings and sandal-wood (paste); their waists are encircled with jewelled waist bands dazzling with radiance; and their (dark) blue braids of hair are decked with full-blown Kandupul blossoms.

46-48.

When, in the river made beautiful with gems the bevies of maidens—resembling golden creepers swayed about by the breeze, with lips like the red-lily, with faces like lotuses, with gentle smiles like white-lilies, with eyes like blue-lilies, with their ears decked with the pollen-laden Naga blossoms as ear-ornaments, the nipples of their breasts adorned with the strings of beautiful Domba buds like pearl-strings, and with hair decorated with Campak and Madhavi flowers and tastefully knotted—finish their water sports which follow their noon-tide sports in the groves in the company of young

men ; the orb of the setting sun will resemble a ripe crimson fruit falling from the stalk, (which is the western-mountain), belonging to the tree (which is the expansive sky coloured like a lovely dark-blue sapphire) with branches, (which are the directions played on by the evening breezes).

49.

Spend the day time with the sun as if proclaiming the custom observed by virtuous men, that those noble persons of one's acquaintance who are recognised as one's helpers should not be completely deserted in times of distress.

50.52.

When in the western quarter a line of twilight clouds appears like a dais, studded with topazes and with a crimson silken coverlet which has been placed with devout feelings by the sea-dwelling lord of Gods Varuna in the great path of the returning sun (thousand-rayed one) his kinsman ; and when the stars arrange themselves in rows in the beautiful and spotless region of the sky like flowers spread in the lovely couch by eager night because of the approach of her illustrious husband the bright and gentle rayed moon ; from that place fly within sight of Maskeliya where, unsuspicious of the food brought and thrown by men, red fishes sport about jumping up from (the surface of) the water and rolling on each other's bodies causing bubbles of foam and breaking the ripples.

53.

O Selalihiniya, enter the illustrious city of Kelaniya which has round it a line of palatial buildings with glittering gems at the summits of their domes and with numerous banners bearing strings of tinkling bells ; and which from moment to moment grows in attractiveness with undiminished splendour.

54.

Then, O, friend behold the bright lights in the high-ways of that city appearing like many attractive jewels that are revealed when the deep waters of the mighty ocean of renown are held in the palm of Sage Agasti like pollen in the lotus.

55.

When the moon, effulgent with the twilight glow as if it had arrested and retained the radiance of the rubics on the summit of the Eastern mountain, is seen in the East the Sky-River increased by the moisture on the lovely moon-stone houses of that city is engaged in the sole practice of the virtue of chastity.

56.

Friend behold the wandering maidens lovely like golden creepers, who resemble the dark-blue rain clouds in their hair; the new moon in their fore-heads; blue-lilies in their eyes; coral in their lips; immaculate conchs in their teeth; frontal protuberances of elephants in their breasts: Vishnu's bright line of hair on the chest in their thin-waists; expansive sandy plains in their broad laps; plantain trees in their thighs; the neck of the peacock in their legs; pearls in their nails and tender shoots in their fingers and toes (or palms and soles).

57.

Just as when one maiden exhilarated with joyous and passionate sports takes from her conch-shell casket a silken robe and gives it to another (friend) the latter (in gratitude) gives (the former) a jewelled waist-band to be worn over her garment; even so when the night presented the moonbeams to the beautiful city, the city in turn reflects from her magnificient buildings the rays to the zenith of the sky.

58.

Husbands with their wives, rubbing the entire body with Kunkuma and Sandalwood (paste), using exquisitely sweet smelling substances and decking themselves with lovely garlands of flowers sit in the moonlight on the balconies of the city, eagerly bent on pleasure and banishing all other thoughts.

59.

Friend, when you have traversed the whole length of the streets adorned (on either side), with gardens of King-Coconut trees having bunches heavy with nuts and of plantain trees with pendant flowers, turning to your right proceed and enter the temple.

60.

Recounting all the world famous virtues of the Buddha, resting your pair of wings on the ground, and rejoicing as if you had seen the (living) Buddha to the entire satisfaction of your own eyes worship the great image of the sitting Buddha placed in the image house Lankatilaka in order to attain heavenly bliss.

61.

Worship the illustrious lotus like feet of the sacred stone image which is as bright as the hue of the beautiful ocean and which was created by the lord of the divine race (Sakra) in order to protect the beings of Lanka at a time when the great waters of the ocean began to submerge the lands of the kingdom.

62.

Fair (limbed) one, if you can, gaze at the dazzling rays of the gems of the five-storeyed-mansions seated in which the chief Elder Maliyadeva preached a sermon that saved sixty monks from being drowned in the Ocean of Becoming (cycle of Existence) and having paid homage proceed.

63.

Worship the bright dagoba (relic mound) within the circular relic-chamber which shines radiating brightness on the walls as in various directions does the moon which resembles a mass of foam produced when in the past Vishnu joyfully churned the ocean with the Mandara mountain.

64.

Worship the image lying in a reclining posture in the western mansion and which is the best in the world in the beauty of the golden coloured body, is excellent in splendour and has a lovely face like the glorious full moon, crimson lips like coral and long eyes like the blue lily.

65.

Stopping at sixteen spots pay homage to the great and sacred dagoba sixty cubits high, which was built on the spot where the Sage (Buddha), after his arrival through the air at the request of the Naga chief Mani-akkhika, sat cross-legged on a jewelled couch and also preached in the midst of the Arahats.

66.

May you worship, in the Naga image house, the image representing before men's eyes the Buddha (six coloured one) as he sat within the enclosure of coils and under the shade of the hood of Mucalinda Naga during the showers that fell from the ten directions for seven days in the sixth week (after Enlightenment).

67.

Friend, composing the three-fold mind worship (and acquire merit) having seen the perfect representation of the features of the vigilant Buddha when he sat with concentration of mind after freeing the world from the bonds of continued Existence by offering ambrosia of True Doctrine.

68.

Obtain (place within your grasp) the fruits of merit arising from the worship of the lord of trees (Bodhi tree) resembling a beautiful glossy blue-sapphire parasol with a staff of fine lustrous silver, which was given as an offering by the gods on the day of attaining Enlightenment by our Lord (Buddha).

69.

Leaving by the southern gate the pinnacle of which touches the moon and fearlessly listening to the diverse music produced as offerings you worship the twin-image named Tivanka which is resplendent with the faultlessly wrought auspicious marks and proceed on your way.

70.

Without turning your back worship the Dagoba of Robes built on the spot where stood the passion-free Buddha having donned the bright-hued three-fold robes after bathing in the waters of the cool (Kelani) river which flowing from Samantakuta is like the outstretched trunk of the lord of elephants.

71.

O, sweet friend, worship the noble image of the sitting Buddha within the lovely mansion erected with devotion by the righteous people on the spot where stood the boiling oil cauldron in which king Kelanitissa on suspicion placed the blameless Arahat.

72.

O, helpful friend, in order to see that lord of gods (Vibhisana) and present as gifts bear in mind the merits resulting from these infinite salutations and offerings and instantaneously enter the temple of the gods which resembles Sakra's magnificient palace called Vaijayanta.

73.

Keep on gazing at the lovely dancing girls on the dancing stage, their expansive blue eye (lids) beautifully painted with collyrium ointment, their pretty ears adorned with bright golden eardrops, and their hair interspersed with fragrant full-blown flowers.

74.

The beautiful dancing maidens whose bodies are lovely with the brilliance of the bright jewelled ornaments, who incessantly cast side-long glances at the arms that swing up and down, whose expansive laps are adorned with the scintillating and spreading folds of the gathering hem of the garment, resemble flickering flames of lamps.

75.

Behold all the splendour of the beauty of dancing maidens, who place the lotus like feet to the tune of sounding drums, who produce musical sounds by the jingling of the golden anklets together with the jewelled waist-bands worn round the broad hips.

76.

Friend, delight your mind, ears, and eyes by seeing the Kinnara maiden like damsels singing sweet songs melodious with the seven notes that resemble the unison of the sweet sounds of the bees, Kokila birds, the reed and the lute (vina).

77.

At the conclusion of the singing, dancing and offerings so continued fill your eyes with the sight of (Vibhisana) the noble lord of gods whose spreading excellent fame suffuses the world and who with a glad heart sits in the centre of the temple of the gods.

78.

There will be seen the golden crown with gems and pearl-strings worn on the head of that lord of gods (Vibbisana) who is the refuge of the whole world and whose splendour is like that of the wagon-shaped asterism Rohini appearing in the vicinity of the summit of an Anjana (blue-coloured) mountain peak.

79.

The dark rain cloud changes from dark blue to white. Is it because of this change that the lightning forsaking the rain cloud illumines like a golden coronet the forehead of that lord of gods (Vibhisana) who bears the beauty of an unchanging raincloud.

80.

The pair of radiantly bright ear-rings made of solid gold and worn on the ears of that beautiful lord of gods (Vibhisana) resemble a pair of jewelled swings, and shine like two golden mirrors belonging to Sri and Saraswati who constantly dwell on his (lotus like) face.

81.

The eye brows of the lord of gods (Vibhisana), projecting from the forehead, striking dreadful fear into (the hearts of thè) powerful foes and bestowing happiness on his worshippers manifested the beauty of two rows of dark blue rain clouds rising from the region of a mountain, hurling thunderbolts into forests and sending down rain on the El paddy fields.

82.

The lord's (Vibhisana's) two eyes which with a glance put an end to dangers, gladden the (hearts of) friends and scatter hostile deities shone like the morning sun which dries up the dew, daily causes the wilderness of lotuses to bloom and dispels the darkness.

83.

Unable to equal the (beauty) of the long, erect and majestic nose of the lord of gods (Vibhisana) whose glory is sung in various places by the beautiful Siddha nymphs, the jewelled trumpet (Manikalama) moving in constant association with princes and (devas) deities, wearies itself with clamouring. Alas! that it is so.

84.

The noble god's rows of teeth (appearing) like rows of white swans closely arranged in a pond of beautiful Hingula flowers and shining from between the lovely crimson lips would resemble a pair of bright new moons—if such there be—visible between rows of delightful evening clouds.

85.

The drooping hands of the lord of gods (Vibhisana) who fulfills the desires of beings, whose beautiful long fingers resemble bright, golden hued, tender twigs, and the rays emanating from, whose golden, jewelled bracelets resemble bunches of flowers surpass in splendour the lovely branches of the Divine Tree (wish conferring tree).

86.

The expansive bosom of the lord of gods (Vibhisana) bathing in the radiance of the eyes which is caused by the gentle loving look expressive of the affection of celestial maidens, and which is like the final lines drawn with collyrium at the completion of the work of painting, resembles a mountain slab of blue sapphire whereon Lakshmi sports passionately.

87.

The pair of large shapely thighs resembling two plantain trees, and beautiful with the clusters of rays (emanating) from the beryl-gems of the attractive waist-band worn around the region of the broad round waist of that lord of gods (Vibhisana), bore the splendour of the sprinkled pellucid water.

88.

As the lotus foot-stool is pressed by that Lord's (Vibhisana) lovely crimson hued soles bearing the delicate beauty of red lac ointment and attractive owing to the effulgence of gems on the summit of crowns of worshipping deities, the tender ruddy Asoka leaves appear to be trembling with fear.

89.

Is it possible with one mouth to describe exhaustively the beautiful form of that lord of gods (Vibhisana), who is full of

illustrious merit as the ocean is full of gems (or like the ocean full of crystalline gems and inhabited by Lakshmi) who inspires love and awe on those that look at him and who is pure, magnanimous, splendid and extraordinarily delightful.

90.

Since he grants to the beings of the worlds their wishes at the mention of his name how can the Celestial Tree, the Divine Cow, and the Wishing Gem be compared to him. Because he dispels the sorrows of sin and sickness as the lotus leaf the water the (existence) of the Divine Physicians is a thing only heard of from the words of the learned.

91.

Because he gives when prayed for such joyful things as fame, prosperity, majesty, deep wisdom, armies, victory in battle, kingship, all offices, excellent progress, longevity and power (Vibhisana) the lord of gods is the only reward of beings for their merit.

92.

Worship thrice the lotus like feet of that lord of gods (Vibhisana) who is like a jewelled lamp to the dynasty of sage Pulasti the teacher of the three Vedas, and who while being the brother of Ravana that brought the three worlds under his sway, became lord Rama's noble friend after considering the three periods of time.

93.

After ascertaining his intentions and a moment of leisure stand on one side and observing a coherence in successive words first sing a song of praise and inform the lord of gods (Vibhisana) of the object of thy visit.

94.

Excellent god Vibhisana of the city of Kelaniya who resembles the teacher of gods (Brhaspati) in wisdom, the lovely moon in profusion of gentleness, the blue sky in radiance (of the body), the ocean in the vastness and depth of his virtue, the bright sun in his steadfast majesty and the Mahameru in firmness, may you live long.

95 & 96.

The honourable minister named Nannur Tunayaṛ radiant with virtue, valour, might and majesty as with jewelled ornaments, who always had all vast pleasures, who resembles (the flower weaponed god) Malaviya of yore in charming beauty (of body), who associates the royal dynasty like a royal swan in a lake of full blown lotuses, ever recalling your name to mind gave you large and attractive offerings and gifts and told (me) his intention so that I might heedfully inform you. O excellent God you should pay heed to it for a short while.

97.

Our noble king Parakrama is world famous, possesses constant majesty, is the familiar abode of Sriyakanta (goddess of beauty), bears great glory resembling a pearl string round the neck of a host of poets, is like the brilliant autumnal sun appearing in the bright sky of the Lambakarna race belonging to the Sun Dynasty.

98.

King Paraḳrama refrained from unrighteousness by learning the Tripitaka Doctrine of the Buddha, reached the furthest limit of the ocean of all knowledge including warfare, poetry and drama, brought the whole of Lanka under the protection of one ruler after crushing the arrogance of very fierce enemies by wise strategy.

99.

(Princess Ulakudaya) is the youthful daughter of our noble king Parakrama who surpasses in prowess the monarchs of this Jambudvipa, who manifests the splendour of Sakra come down to earth and whose charming personality is like the collyrium ointment applied on the eyes of beings.

100.

(Princess Ulakudaya) resembles Sriyakanta in the possession of all prosperity in a high degree, the wishing gem in the giving of gifts to those that ask, Saraswathi come down to earth in wisdom and the new moon that is lovingly adored by beings of the world.

101.

Her heart remains attached to her female friends even in times of her own prosperity, in her kindness she showers gifts, on her male and female servants like rain falling from a rain cloud she; guards her chastity and maintains a flawless and noble conduct, and she is as it were born with retentive power and wisdom for the protection of the ten virtues.

102.

This famous and illustrious princess does not allow a single quarter of the moon to pass without observing the pure eight precepts — has a great devotion and love for the Buddha's Tripitaka doctrine; is versed in the poetic art and is skilled in the use of sweet words.

103.

O thou lord of gods, and eye of the three worlds who art possessed of beautiful feet wet with the showers of fragrant pollen (falling) from the garlands of flowers on the crowns of celestial kings (enemies of Asuras) mayest thou fittingly give her a noble and virtuous son who is endowed with longevity, prosperity, wisdom and fame and wins men's hearts.

104.

In the past royal prince Parakrama whom the all-compassionate lord (of gods) using divine vision gladly gave to charming queen Ratnavali became the overlord of this Lanka. Wherefore should the might of your renowned and noble majesty be broadcast.

105.

Therefore, (your) fame and glory will increase along with merit if an excellent son is given to the above mentioned, noble, royal princess who honours that worthiest god by worshipping at his illustrious feet and making offerings of bright jasmine and red lilies.

106.

Then making known this message to the lord of gods and joyfully and devoutly worshipping by going round with the right

shoulder turned towards him, behold the goddess queen and then, O noble friend pray by diligently addressing her in the same manner.

107.

Make known this matter to the son of the lord of gods (Vibhisana) who illumines his race like the glorious full moon seen above the Milky Ocean so that he may in private when an opportunity arises inform the lord of gods of it once more.

108.

When you have with great kindness achieved these objects as does the lotus blossoming at sun rise, may you, O Selalihiniya, with your relatives, dependants and noble friends live for a hundred years in happiness realised according to your heart's desire.

109.

When with diligence this message had been beautifully composed in the month of Magha (January—February) in the 35th year of King Parakrama's reign, the God Vibhisana, Rama's friend fulfilling the noble poet's object according to his prayer graciously caused her to conceive.

110.

In the bright half of the (lunar) month of Magha in the 36th year, when the perfect full-moon is visible in the zenith of the sky, under the influence of the asterism Aslisa, the excellent royal prince was born with charming personality in order to be of constant service to the Sun-Dynasty.

111.

The principal of the Vijayaba Pirivena well-versed in philosophy and the six languages, and holding the position of Royal Teacher, resembling the teacher of the gods in wisdom and appearing like a bright jewelled lamp in the mansion of the Skandhavara Dynasty composed this Selalihini Sandesaya in delightful and melodious language.

THE END.

සැළලිහිණිය ගමන් මග

1) පුර අමරක් ලත් දිනා [illegible] පුර
ර [illegible]
ර [illegible]
කර [illegible]

2) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

3) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

4) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

— 11 —

(1). Give a critical appreciation of 'සැළලිහිණි සන්දේශය' & state whether it has any ~~[illegible]~~ influences.

(.)

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

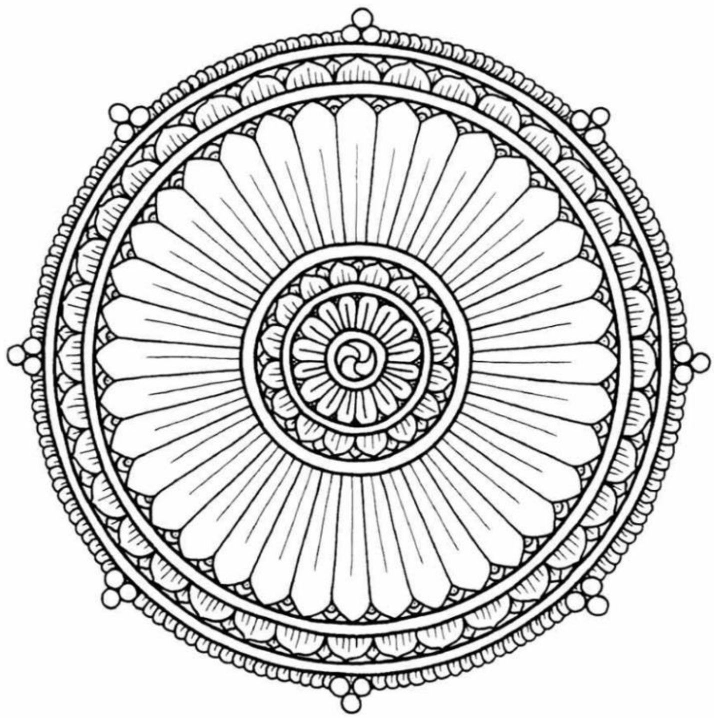

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු